

רס/א11677	
פרשת ואתחנן	
<p>ואתחנן<sup>2</sup> אל יי' בעת ההיא לאמר אדנ"י יהו"ה אתה החלותר להראות את עבדך וגו' (&amp;) ר' יוסי פתח (&amp;) ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל אל יי' ת"ח כמה הוא חילא תקיפא דאורייתא<sup>3</sup> וכמה הוא עלאה על כלא<sup>4</sup> דכל מאן דאשתדל באורייתא דלא דחיל מעלאי<sup>5</sup> ותתאי<sup>6</sup> ולא דחיל מערעורין בישין<sup>7</sup> דעלמא בגין דאיהו אחיד באילנא דחיי<sup>8</sup> ואכיל מניה בכל יומא<sup>9</sup></p> <p>דהא אורייתא אוליף ליה לב"נ למיהך בארח קשוט<sup>10</sup> אוליף ליה עיטא היך יתוב<sup>11</sup> קמי מאריה (לבטלה ההיא גזרה)<sup>12</sup> ואפי' יתגור עליה מותא כלא יתבטל<sup>13</sup> ויסתלק מניה<sup>14</sup> ולא שריא עלוי<sup>15</sup> (עיטא דב"נ בהאי עלמא)<sup>16</sup> וע"ד בעי לאשתדלא באורייתא יממא<sup>17</sup> ולילי<sup>18</sup> ולא יתעדי מנה הה"ד (&amp;) והגית בו יומם ולילה ואי אעדי מיניה אורייתא או אתפרש מנה כאלו</p>	<p>"ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר אדנ"י יהו"ה אתה החלות להראות את עבדך וגו'", רבי יוסי פתח, "ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל אל ה'". בא וראה, כמה הוא הכח החזק של התורה, וכמה הוא עליון על הכל, שכל מי שעוסק בתורה לא מפחד מעליונים ותחתונים, ולא מפחד ממקרים רעים של העולם, משום שהוא אחוז בעץ החיים ואוכל ממנו בכל יום.</p> <p>שהרי התורה מלמדת את האדם ללכת בדרך אמת, מלמדת אותו עצה איך ישוב לפני רבונו (לבטל אותה הגזרה), ואפילו שתגזר עליו מיתה, הכל יתבטל ויסתלק ממנו ולא ישרה עליו (עצה של אדם בעולם הזה). ועל כן צריך לעסוק בתורה יומם ולילה, ולא יזוז ממנה, זהו שכתוב "והגית בו יומם ולילה", ואם תעזוביגרש<sup>1</sup> ממנו</p>

1

2 עי' בפרשת בראשית יא ע"א יש כל זה בקצת שינוי (רמ"ז).

3 שהיא נוצחת כל הדברים (אור יקר). כפל לשון ירמוז לשתי תורות חילא תקיפא תשבע"פ מצד המלכות שנוטלת הגבורות עלאה על כלא תשב"כ בחי' ת"ת הנוטה כלפי חסדים הנקרא עלאה על כלא (רח"ו). חילא תקיפא - מיסוד אימא (רמ"ז).

4 שאין בשאר עסק המצות כח לעשות כמוה (אור יקר). עלאה - מיסוד אבא (רמ"ז).

5 ממקטרגים העליונים (רח"ו).

6 האומות (רח"ו). כחות המקטרגים ברוחניות וכחות הגשמיים ערעורין בישין ולפעמים לא יגזר על האדם הרע ויבא לו דרך מקרה אם יזדמן במקום הסכנה ואלו הם פגעים רעים שיבואו לאדם בפגע ובמקרה (אור יקר).

7 ממקרים (רח"ו).

8 בעל תורה ת"ת הנקרא עץ החיים (רח"ו).

היינו תפארת שהתורה ממנו (אור יקר).

9 כי הוא מחדש לו מוחין הנקרא חיי המלך [עיי' זהר יתרו צא ע"ב] (רח"ו). שנשמתו בכל יום נהנה משפעו וכל מזונו יושפע משם (אור יקר).

10 הוצרך לומר זה מפני שאם יעסוק האדם בתורה ולא יקיים מה שכתוב בה נח לו שלא נברא לזה אמר שאין חשש שמתוך שלא לשמה בא לשמה וזהו שאמר דהא וכו' (אור יקר). ואפשר ג"כ שהוצרך לזה לומר שאף אם יעסוק האדם במצות לא ישוה עם העסוק בתורה משום דהא אורייתא וכו' משא"כ באחר שאין בור ירא חטא (אור יקר). כי תורה ת"ת נקרא אמת (רח"ו).

11 דרך ומבוא לפרוש מן האיסור ולהתפלל להקב"ה כענין חזקיהו דעלה קאי שנשא אשה והתפלל על הגזירה (אור יקר).

12 לפ"מ גורם את המוסגר.

13 לתרץ כפל לשון שיש ג' מינים שהתורה מגינה שיש שמבטלת גזירתו עכשיו אבל טרוניא אית ליה וממרק ע"י יסורין וכנגד זה אמר דאילו אתגזר עליה מותא כלא אתבטל עוד בחי' ב' שמסתלקת גזרתו מכל וכל ולעומת זה אמר ויסתלק מניה אך כ"ז שלא פייס למקטרג יש פחד ממנו עד שיתנו לו תמורה לכן אמר ולא שרייא עליה (רח"ו). הגזרה למעלה (אור יקר).

14 אפילו שהתחיל הגזירה כגון חזקיהו שחלה למות ונתרפא (אור יקר).

15 אפילו מכאן ואילך כענין הנני יוסיף על ימך שנבטח מהרעה ט"ו שנה (אור יקר).

16 לפ"מ גורם את המוסגר.

17 ת"ת (רח"ו).

18 מלכות (רח"ו).

<p>אתפרש מן היי</p>	<p>את התורה או נפרד ממנה, כאילו נפרד מן החיים.</p>
<p>ת"ח עיטא דב"נ כד איהו סליק בליליא על ערסיה בעי לקבלא עליה עול מלכותא<sup>19</sup> דלעילא בלבא שלים ולאקדמי למימסר<sup>20</sup> גביה פקדונא דנפשיה<sup>21</sup> והא אוקמוה בנין דכל עלמא טעמין טעמא דמותא<sup>22</sup> דהא אילנא דמותא שריא בעלמא וכל רוחי דבני נשא נפקין וסלקין ואתמרין (ס"א ואתמרין)<sup>23</sup> גביה<sup>24</sup> ובגן דאינון בפקדונא<sup>25</sup> כלהו תייבין לאתרייהו</p>	<p>בא וראה, עצה של האדם, כשהוא עולה בלילה על מטתו צריך לקבל עליו עול מלכות של מעלה בלב שלם, ולהקדים למסור אליו פקדון נפשו, והרי פרשוה, משום שכל העולם טועמים טעם המות, שהרי עץ המות שרוי בעולם, וכל רוחות בני אדם יוצאות ועולות ומתחבאות (ונמסרו) אצלו, ומשום שהן בפקדון כולן שבות למקומותיהן.</p>
<p>ת"ח כד אתער רוח צפון<sup>26</sup> בפלגות ליליא וכרוזא<sup>27</sup> נפיק וקב"ה אתי לגנתא דערין<sup>28</sup> לאשתעשעא ברוחיהון דצדיקיא כדין מתכווני (נ"א מתערי)<sup>29</sup> כל בני מטרוניא<sup>30</sup> וכל בני היכלא<sup>31</sup> לשבחה ליה למלכא קדישא<sup>32</sup> וכדין כל אינון פקדונין דרוחין דאתמרין בידה כלהו אתיב למאריהון<sup>33</sup> ורובא דבני עלמא מתערין</p>	<p>בא וראה, כשמתעוררת רוח צפון בחצות הלילה וכרוז יוצא, והקדוש ברוך הוא בא לגן עדן להשתעשע ברוחות הצדיקים, אז מתכוונים (מתעוררים) כל בני המלכה וכל בני ההיכל לשבח את המלך הקדוש, ואז כל אותם פקדונות של הרוחות שנמסרו בידה, משיב את כולם</p>

<sup>19</sup> ע"י ק"ש שעל המטה (רח"ו).

<sup>20</sup> לךך אמת, וזכפ"מ למיסר

<sup>21</sup> בפסוק בידך אפקיד רוחי (רח"ו).

<sup>22</sup> כי בלילה אז יניקת הקלי' מהשכינה עה"ד טו"ר (רח"ו).

<sup>23</sup> ולתטמרין נמחק זכפ"מ וגורס את המוסגר.

<sup>24</sup> בסוד חדשים לבקרים רבה (רח"ו).

<sup>25</sup> ולא בנפילת אפים שהוא נפשי אשא, ולכן לא יש נפילת אפים בלילה (רמ"ז).

<sup>26</sup> פי' ה"ג דאימא שבחצות (רח"ו). ת"ח כד אתער רוח צפון, ה"ס הגבורות כנזכר בזוהר הרקיע פרשת ויקרא, שה"ס רוחא דשדי בגוה, ובהתעוררותם אז נעשה הזווג דאו"א, שבבחינת כללות האצילות ה"ס חו"ב, ולכן זווגם בסוד קול ודיבור. ולכן כרוזא נפיק, הוא אורם המתפשט, ונקרא כרוז, ועל כן כרוז גי' ע"ב קס"א כידוע. ואז אתער קב"ה, הוא זעיר שבאים לו מוחין דיליה, כי עד חצות הוא בבחינת שינה. ונלע"ד שגם אז מתעורר סוד ישראל שבקדש הקדשים דבריאה, שהוא הנקרא חילו דאילנא דחיי כנזכר באדם ישר בדרוש הקליפות, ושם הוא גן עדן העליון. ובני מטרוניא, הם הצדיקים, וקראה מטרוניא בסוד כתר שלה שהוא היורד לבריאה עד עלות השחר. ואז בכח תורתם הוא עולה, וט' ספירות אחרונות שלה יורדות אז, והן העולות בכח התפילה (רמ"ז).

<sup>27</sup> גבריאל שכו"י המקבל מגבורות הבינה (רח"ו).

<sup>28</sup> היינו זווג יעקב ולא שישוד לאה נק' ג"ע (רח"ו).

<sup>29</sup> נמחק זכפ"מ.

<sup>30</sup> מי שיש להם נפש דאצילות בני השכינה (רח"ו).

<sup>31</sup> מי שיש לו נשמה דבריאה מההיכלות אלו אינם אובדים מלקום בחצות (רח"ו). הם המלאכים עליונים הנקראים עומדים כמו שיתבאר בסמוך (רמ"ז).

<sup>32</sup> הוא זעיר בהיות לו המוחין הנקראים קדש. ולכן קורא תחילה מלכא סתם כמ"ש אתער מלכא, שעדיין לא היו בו מוחין. ואז בהתפשט אותם האורות אחר שנעשה הזווג כנזכר, אז כל אינון פקדונין וכו', מפני שסוד השינה אל בני האדם הוא להתעלות ולהיות מ"ן לעורר הזווג. ומפני זה אחר שנשלם הזווג חוזרות למטה, שכבר עשו את שלהן והיה להן חלק האור באותו זווג שסודו מגבורות כנזכר בזוהר הרקיע הנזכר. ואז ברדתן יש להן להתעורר להכין תיקון לזווג היום בכח התורה. וזה סוד (איכה ג כג) חדשים לבקרים, שלא אמר חדשים בבקרים, כי אין החידוש בעת הבקר רק מחצות ואילך לצורך זווג הבקרים (רמ"ז).

<sup>33</sup> ר"ל לבעליהון לגופות (רח"ו).

<p>בההיא שעתא והא פקדוניה דכלהו אתיב לגבייהו<sup>34</sup></p>	<p>לבעליהם, ורב בני העולם מתעוררים באותה שעה, והרי פקדון של כולם משיב אליהם.</p>
<p>אינון דבני היכלא עלאה קיימי בקיומיהו מתערי משתדלי בתושבחתא<sup>35</sup> דאורייתא<sup>36</sup> ומשתתפי בכנסת ישראל<sup>37</sup> עד דנהיר יממא כד אתי צפרא היא וכל בני היכלא<sup>38</sup> (דמלכא)<sup>39</sup> כלהו אתיין לגבי מלכא קדישא ואינון אקרון בנין דמלכא ומטרוניתא והא אוקמוה כד אתי צפרא בעי לנקאה גרמיה<sup>40</sup> בכלא<sup>41</sup> ולמיזן זייניה<sup>42</sup> לאשתדלא עם מלכא קדישא דהא בליליא אשתדל במטרוניתא<sup>43</sup> השתא אתיא עם מטרוניתא<sup>44</sup> לזווגא לה עם מלכא<sup>45</sup></p>	<p>אותם שבני ההיכל העליון עומדים בעמדם מתעוררים עוסקים בתשבחות התורה ומשתתפים בכנסת ישראל עד שמאיר היום, כשמגיע הבוקר היא וכל בני ההיכל (המלך) כולם באים למלך הקדוש, והם נקראים בני המלך והמלכה והרי פרשוה. כשמגיע הבוקר, צריך לנקות עצמו בכל, ולחגור כלי מלחמתו לעסוק עם המלך הקדוש, שהרי בלילה עסק במלכה, כעת בא עם המלכה לזווג אותה עם המלך.</p>
<p>אתי לבי כנישתא<sup>46</sup> מדכי גרמיה בקרבנין<sup>47</sup> משבח בתושבחתייהו דדוד<sup>48</sup> מלכא אחיד</p>	<p>בא לבית הכנסת, מטהר עצמו בקרבנות, משבח בתשבחות של דוד</p>

<sup>34</sup> רמז למ"ש בפרשת ויקהל דף רטו ע"ב, שאין הנשמה מתיישבת במקומה עד אחר התפילה, ועל כן דייק לגביהו, ר"ל [למ"ש] אצלם, אבל לא בתוכם במקומם. עד דנהיר יממא וכו', דוק בכנסת ישראל, כי כשמאיר היום אז מתחיל תיקון ט' ספירות שלה, כי בחינת המטרוניתא כבר נתקנה, ר"ל עלתה, וה"ס תפלה של יד (רמ"ז).

<sup>35</sup> בסדר התיקון (רח"ו).

<sup>36</sup> אח"כ בעסק התורה (רח"ו).

<sup>37</sup> היינו רחל העומדת חוץ להיכל לתת לה לנח"ר (רח"ו).

<sup>38</sup> שאז היא העולה מבריאה לאצילות והם עמה (רח"ו).

<sup>39</sup> לפ"מ גורם את המוסגר.

<sup>40</sup> היינו עשיה בעבודא (רח"ו).

<sup>41</sup> לנקאה גרמיה בכלא, היינו בנטילת ידים ובהפנאת הגוף, והוא ניקוי פנימי וחיצון, והכל כנגד העשיה דתמן מקננא מלכות, ושם גדול כח החיצונים ולכן צריך נקיון (רמ"ז).

<sup>42</sup> טלית ותפילין (רח"ו). הוא ציצית ותפילין, שהכל תיקון אל שלשה עולמות אב"י, שהם בחינת זכרים לגבי עשיה. ואומרו עם מלכא קדישא, ירמוז למ"ש בסוד הנחת התפילין קודם התפילה, שהוא להמשיך אל זעיר הרשימו שהיה על ראשו בסוד (שיה"ש ח ו) שימני כחותם, כנזכר בשער התפילין, ובבחינת אותו הרשימו שחוזר בו מן המוחין קוראו מלכא קדישא. דהא בליליא אשתדל וכו', ירצה שכל תיקון חצות הוא לתקן כתר [נוק'] רחל, עד שבעלות השחר עולה ונקבעת בזרוע שמאל ידיה בסוד תפילה של יד, שאז יוצא הרשימו שבתוך לבו ונעשה מוחין לנקודת כתר זו, ואז הוא מושך הרשימו שעל ראשו [לתוך ראשו] ולכן נקרא מלכא קדישא כאמור. השתא אתיא וכו', פי' שכשהוא אז צריך לעשות תיקון אחר, שהוא הגדיל את זעיר ולהוריד לו מוחין חדשים, ואז יש זווג גמור למטרוניתא, שהוא מעולה מאד מאותו האור שהיה לה בתחילה בהיותה בזרוע זעיר. ודוק שבכאן אמר עם מלכא, ולא הוסיף תואר קדישא, לפי שהמוחין שיש לו מיד בבקר שהם מן הרשימו, לא נחשבו לערך מה שעתידים להתחדש לו, וכנגד זה נקרא עתה מלכא סתם. עם מטרוניתא וכו', הכתר שלה שעלתה בשחר, לזרוע זעיר בעמידה, שעולות כל הט' ספירות אל האצילות, אז מתחבר אליהן הכתר שלהן להתקן בבחינת פרצוף שלם ואז הוא הזווג (רמ"ז).

<sup>43</sup> להעלות רחל לאצילות (רח"ו).

<sup>44</sup> רחל (רח"ו).

<sup>45</sup> יעקב (רח"ו).

<sup>46</sup> ירצה שאז באותו הזמן יצדק לקרוא לרחל בשם בית הכנסת, מפני שבתפילה מתעלים ספירותיה האחרונות שירדו בשחר, ובמקום היותה נקודה נבנית ונעשית פרצוף שלם מ' ספירות, ולכן נקראת כנס"ת, שמכנסת את כל שלה אליה, והוא גי' פ' פעמים ב"ן ועם י' כוללים וכמ"ש הרב זלה"ה לא). ונלע"ד שגם כן י' פעמים שם יר"ד ה"ה וא"ו ה"ה עולים כנס"ת, שאז מכנסת שפע מבעלה שסודו מילוי אלפין, והיינו הא' שתוך הוא"ו. ונכון הוא מאד, כי כן יסוד זעיר מגיע עד ת"ת שלה שהוא הו' לב), והוא על דרך שיש לו א' בוא"ו שלו, שה"ס יסוד אמא המגיע עד שם. מדכי גרמיה וכו', כבר ידעת לד) שאנו מתקנים העולמות ממטה למעלה תחילה במעשה ואחר כך

<p>תפילין ברישיה<sup>49</sup> (ס"א בידיה וברישיה)<sup>50</sup> וציצית בגדפיה<sup>51</sup> אומר תהלה לדוד והא אוקמוה צלי צלותא<sup>52</sup> קמי מאריה בצלותא בעי למיקם<sup>53</sup> כנוונא (ס"א בזוונא)<sup>54</sup> דמלאכי עלאי לאתחברא בהדיהו דאינון אקרונ העומדים כד"א (&amp;) ונתתי לך מהלכים בין העומדים ולכוונא רעותיה קמי מאריה ויתבע בעותיה</p>	<p>המלך, אוחז תפלין בראשו (בידו ובראשו) וציצית בכנפיו, אומר "תהלה לדוד", והרי פרשוה, מתפלל תפלה לפני רבונו, בתפלה צריך לעמוד כדוגמת (בזווג) מלאכים העליונים, להתחבר עמם, שהם נקראים העומדים, כמו שנאמר "ונתתי לך מהלכים בין העומדים", ולכוון רצונו לפני רבונו ויתבע בקשתו.</p>
<p>ת"ח בשעתא דב"נ קאים בפלגות ליליא מערסיה לאשתדלא באורייתא כרוזא קארי עליה ואמר (&amp;) הנה ברכו את יי' כל עבדי יי' העומדים בבית יי' בלילות השתא כד איהו קאים בצלותא קמי מאריה ההוא כרוזא קארי עליה ואמר (&amp;) ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה בתר דמסיים צלותא ברעו (ס"א וקאים בעיטא)<sup>55</sup> קמי מאריה הא אוקמוה דבעי למימסר<sup>56</sup> נפשיה ברעותא דלכא<sup>57</sup> לההוא אתר דאצטריך וכמה עיטין אית ליה לבר נש בכלא</p>	<p>בא וראה, בשעה שאדם קם בחצות הלילה ממטתו לעסוק בתורה, הכרוז קורא עליו ואומר "הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' העומדים בבית ה' בלילות", עכשיו כשהוא עומד בתפלה לפני רבונו, אותו כרוז קורא עליו ואומר, "ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה". אחר שמסיים תפלה ברצון (ועומד בעצה) לפני רבונו, הרי פרשוה שצריך למסור נפשו ברצון הלב לאותו מקום שצריך, וכמה עצות יש לאדם בכל,</p>
<p>רס/ב10270</p>	
<p>ובשעתא דצלותא קיימא<sup>58</sup> (ס"א סיימא) כל אינון מלין דאפיק בר נש מפומיה בההיא</p>	<p>ובשעה שהתפלה קיימת (הסתיימה), כל אותם דיבורים שמוציא אדם מפיו באותה תפלה, כולם עולים למעלה</p>

בדיבור. וכשאנו אומרים הקרבנות או בעשיה ששם גבורות וקליפות [קשות], וזה סוד צו את בני ישראל, וכדאמרו רז"ל אין צו אלא עבודה זרה, כי שם שם א"ל אדנ"י שעולה צ"ו, וצריך לכוין בו לשרוף חומריות הקלי' שסודם הבהמה הנשרפת במזבח, ובה מדכי גרמיה מן הקליפות (רמ"ז).  
<sup>47</sup> תיקון עשיה במילולא (רח"ו). הן פסוקים והן המשניות, עי' ח"א רסו ע"ב.  
<sup>48</sup> יצירה במילולא (רח"ו). זהו בסוד היצירה כמבואר אצלנו, כי מן ברוך שאמר עד יוצר אנו ביצירה (רמ"ז).

<sup>49</sup> תיקון בריאה ואצילות (רח"ו). אמר כן מפני שלכתחילה צריך להקדים הנחת התפילין וציצית קודם ברוך שאמר שלא להפסיק בין ישתבח ליוצר. והזכיר התפילין של ראש מפני שהם המגולים. וציצית, ועליהם נאמר (דברים כח, י) וראו כל עמי הארץ וגו'. ועוד נוכל לומר כי הציצית הוא לתיקון הנוק' אור מקיף שלה שהוא סודה. (דף ר"ס ע"ב) דצלותא קיימא, ס"א סיימא, נראה שחילוק שתי הגרסאות יובן במ"ש הרב, שלא די שבשעה שמתפללים ממשיכים השפע, אלא אפילו אחר שהתפללו המוחין מתקיימים בזעיר עד שלש שעות, וזהו רמז שתי הנוסחאות, כי סיימא, פי' אחר סיומא שכבר נגמרה בתיקונה, וקיימא, ירמוז כל זמן קיומה. כל אינון מלין וכו', האריך כל כך ולא רצה לומר סלקא לעילא ובקעה, ללמד שני עניינים, האחד שצריך לומר כל תפילתו בלי דילוג, והשני שצריך לחתוך המלות ולא לבלען, והוא בסוד קול ודיבור שה"ס הזווג הפנימי (רמ"ז).  
<sup>50</sup> נמחק זלפ"מ.

<sup>51</sup> תיקון יצירה בעובדא (רח"ו).

<sup>52</sup> תיקון בריאה במילולא (רח"ו).

<sup>53</sup> תיקון אצילות במילולא (רח"ו).

<sup>54</sup> לך אמת גורם את המוסגר, ולפ"מ גורם כנוונא.

<sup>55</sup>

<sup>56</sup> ז"ל וזלפ"מ גורם למוסר.

<sup>57</sup> מ"נ לרחל (רח"ו).

<sup>58</sup> נפה"ח ב ע" & לא גורם המוסגר

<p>צלוחא כלהו סלקין לעילא ובקעין אוירין ורקיעין עד דמטו לההוא אתר<sup>59</sup> דמטו ומתעטרו ברישא דמלכא ועביד מגייהו עטרה והא אוקמוה חברייא צלותא דבעי ב"נ לקב"ה לכוונא דיהא צלותא תחנונים מנלן ממשא דכתיב (&amp;) ואתחנן אל יי' דא איהו צלותא מעליא</p>	<p>ובוקעים אוירים ורקיעים, עד שמגיעים לאותו מקום שמגיעים ומתעטרים בראש המלך ועושים מהם עטרה. והרי פרשוה החברים, תפלה שאדם מבקש מהקדוש ברוך הוא, [צריך] לכוון שתהיה תפלת תחנונים. מנין לנו? ממשא שכתוב "ואתחנן אל ה'", זוהי תפלה מעולה.</p>
<p>ת"ח מאן דקאים בצלותא בעי לכוונא רגלוי ואוקמוה ובעי לחפיה רישיה<sup>60</sup> כמאן דקאים קמי מלכא ובעי למכסייה (נ"א לאסתמא) עיניו בגין דלא יסתכל בשכינתא ובספרא דרב המנונא סבא אמר מאן דפקח עיניו בשעתא דצלותא או דלא מאיך עיניו בארעא אקדים עליה מלאך המות<sup>61</sup> וכד תיפוק נפשיה לא יסתכל בנהירו דשכינתא<sup>62</sup> ולא ימות בנשיקה מאן דמזלזל בשכינתא מתזלזל הוא בההוא שעתא דאצטריך ביה הה"ד (&amp;) כי מכבדי אכבד ובוזי יקלו האי מאן דאסתכל בשכינתא בשעתא דאיהו מצלי והיך יכול לאסתכלא בשכינתא אלא לינדע דודאי שכינתא קיימא קמיה הה"ד (&amp;) ויסב חזקיה פניו אל הקיר<sup>63</sup> דתמן שארי שכינתא בג"כ לא בעיא למהוי חוצץ בינו ובין הקיר ואוקמוה מאן דקאים בצלותא בעי לסדרא שבחא דמאריה בקדמיתא ולבתר יתבע בעותיה דהא משה הכי אמר בקדמיתא (&amp;) אתה החלות וגוי' ולסוף אעברה וגוי' ר' יהודה אמר מאי שנא הכא דכתיב אדנ"י בקדמיתא<sup>64</sup> באל"ף דל"ת נ"ן יו"ד ולבסוף יהו"ה וקרינן אלהי"ם אלא סדורא הכי הוא מתתא לעילא ולאכללא מדת יום בלילה ומדת לילה ביום ולזווגא כלא כחדא כדקא יאות</p>	<p>בא וראה, מי שעומד בתפלה צריך לכוון רגליו, ופרשוה וצריך לכסות ראשו כמי שעומד לפני המלך, וצריך לכסות (לסתום) עיניו כדי שלא יסתכל בשכינה. ובספרו של רב המנונא סבא אמר, מי שפוקח עיניו בשעת התפלה או שלא מנמיך את עיניו לארץ, מקדים עליו מלאך המות, וכשתצא נפשו לא יסתכל באור השכינה, ולא ימות בנשיקה. מי שמזלזל בשכינה, הוא מתזלזל באותה שעה שהוא צריך אותה, זהו שכתוב "כי מכבדי אכבד ובוזי יקלו". מי שמסתכל בשכינה בשעה שהוא מתפלל, ואיך יכול להסתכל בשכינה, אלא לדעת שודאי השכינה עומדת לפניו, זהו שכתוב "ויסב חזקיהו פניו אל הקיר", ששם שורה השכינה, לכן לא צריך להיות חוצץ בינו ובין הקיר, ופרשוה. מי שעומד בתפלה, צריך לסדר שבח רבונו בתחלה, ואחר כך יבקש בקשתו, שהרי משה כך אמר, בתחלה אתה "החלות וגוי'", ולבסוף "אעברה וגוי'". רבי יהודה אמר מה שונה כאן שכתוב אדנ"י בהתחלה באל"ף דל"ת נ"ן יו"ד, ולבסוף יהו"ה וקוראים אלהי"ם, אלא הסדור כך הוא, מלמטה למעלה, ולהכליל מדת יום בלילה, ומדת לילה ביום, ולזווג הכל כאחד כראוי.</p>
<p>אתה החלות להראות את עבדך מאי שירותא</p>	<p>"אתה החלות להראות את עבדך" מה ה"ראשיתוהתחלה" כאן אלא ודאי</p>

<sup>59</sup> סנד"ל הקושר כתרם לרבו (רח"ו).

<sup>60</sup> לכסות ראשו ועיניו בטלית מלבד שסוגר עיניו (רח"ו).

<sup>61</sup> כשם שהוא פותח עיניו בלי צורך כן יבואהו מ"ה מלא עינים ואע"פ שהוא מלא עינים נק' כסיל בחשך הולך (רח"ו).

<sup>62</sup> כי זלזל בה עכשיו לראות בה שעומדת כנגדו והבל הציץ ונפגע וארז"ל בזכות כי ירא מהביט ותמונת ה' יביט (רח"ו).

<sup>63</sup> כי שכינה נק' עליית קיר קטנה נמצא שהמתפלל פניו נגד השכינה וכמ"ש שפכי כמים לבך נכח פני ה' (רח"ו).

<sup>64</sup> קאי אמלכות ואח"כ הו"ה בנקוד אלהי"ם המלכות הנק' אלהים מתייחדת עם הת"ת ואע"פ ששם זה ניקודו בבינה הוא בת"ת בהתייחדו עם המלכות ובינה (רח"ו).

<p>הכא אלא ודאי משה שירותא הוה בעלמא ולמהוי שלים בכלא<sup>65</sup> ואי תימא יעקב שלים<sup>66</sup> הוה ואילנא אשתלים<sup>67</sup> לתתא כנוונא דלעילא הכי הוא ודאי אבל מה דהוה למשה<sup>68</sup> לא הוה לב"נ אחרא דהא אתערט בשלימו יתיר בכמה אלף ורבבן מישראל באורייתא<sup>69</sup> במשכנא בכהנין<sup>70</sup> בליואי<sup>71</sup> בתריסר שבטין<sup>72</sup> רברבין ממנן עליהו בשבעין סנדרין הוא אשתלים<sup>73</sup> בגופא שלים<sup>74</sup> אהרן לימינא נחשון לשמאלא הוא בינייהו</p> <p>בגין כך את גדלך מימינא דא אהרן ואת ידך החזקה משמאלא דא נחשון והא אתמר בג"כ משה שירותא בעלמא הוה ואי תימא מאן הוה סיומא (דהא משה שירותא הוה) סיומא מלכא משיחא הוא דהא כדין ישתכח שלימו בעלמא מה דלא הוה כן לדרי דרין בהווא זמנא ישתכח שלימו לעילא ותתא ויהון עלמין כלהו בזוונא חד כדין כתיב (&amp;) ביום ההוא יהיה יי' אחד ושמו אחד</p>	<p>משה ראשית היה בעולם להיות שלם בכל. ואם תאמר יעקב היה שלם, והאילן נשלם למטה כדוגמא למעלה. כך זה בודאי, אבל מה שהיה למשה לא היה לאדם אחר, שהרי התערט בשלמות יתרה בכמה אלפים ורבבות מישראל, בתורה במשכן בכהנים בלויים בשנים עשר שבטים גדולים ממונים עליהם, בשבעים סנהדרין, הוא נשלם בגוף שלם, אהרן לימין, נחשון לשמאל, והוא ביניהם.</p> <p>לכן "את גדלך" מימין זה אהרן, "ואת ידך החזקה" משמאל זה נחשון, והרי נתבאר. לכן משה היה ראשית בעולם. ואם תאמר מי היה הסיום (שהרי משה היה הראשית), הסיום הוא מלך המשיח, שהרי אז תמצא שלמות בעולם, מה שלא היה כן לדורי דורות. באותו זמן תמצא שלמות למעלה ולמטה, ויהיו העולמות כולם בזווג אחד, ואז כתוב "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד".</p>
<p>ויאמר יי' אלי רב לך אל תוסף וגו' (&amp;) אמר ר' חייא א"ל קב"ה למשה רב לך דאזדווגת בשכינתא<sup>75</sup> מכאן ולהלאה אל תוסף<sup>76</sup> רבי יצחק אמר<sup>77</sup> רב לך בנהירו דשמשא דהוה גבך אל תוסף דהא זמנא דסיהרא מטא וסיהרא לא יכיל לאנהרא עד דיתכניש שמשא אבל (&amp;) וצו את יהושע וחזקהו ואמצהו אנת דהוא שמשא<sup>78</sup> בעי לאנהרא לסיהרא והא אתמר</p>	<p>"ויאמר ה' אלי רב לך אל תוסף וגו'", אמר רבי חייא, אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה, משה רב לך שהזדווגת בשכינה, מכאן ואילך אל תוסף. רבי יצחק אמר, רב לך באור השמש שהיה לך, אל תוסף, שהרי זמן הלבנה הגיע, ולבנה לא יכולה להאיר עד שיתכנס השמש, אבל "וצו את יהושע וחזקהו ואמצהו", אתה שהוא השמש צריך להאיר ללבנה והרי נתבאר.</p>

<sup>65</sup> כי כל מכריע שלם משתי קצוות (רח"ו).

<sup>66</sup> שג"כ הוא בת"ת (רח"ו).

<sup>67</sup> ר"ל שיעקב שלם בסוד אילן שלם ב"ב גבולי אלכסון (רח"ו).

<sup>68</sup> שינוייה הוא (רח"ו).

שנתפשטו הקצוות בששים רבוא בהדיי' (רח"ו). ???

<sup>69</sup> שהיה זווג שלם בימין (רח"ו).

<sup>70</sup> חסד (רח"ו).

<sup>71</sup> גבורה (רח"ו).

<sup>72</sup> ת"ת (רח"ו).

<sup>73</sup> ת"ת (רח"ו).

<sup>74</sup> מלכות (רח"ו).

<sup>75</sup> פרצוף לאה שיש בה מ"ט שערים (רח"ו).

<sup>76</sup> אם לא תמות א"א שתעלה לשטר החמשים שהוא נתיב לא ידעו עיט (רח"ו).

<sup>77</sup> בא לחלוק על ר"ח שאין פי' רב לך אל תוסף גדולה מזו כי למה יאמר למרע"ה כך אלא ה,ק ליה כיון שאת הבמדרגת השמש אל מתפלל כיון דזמנא דסיהרא מטא (רח"ו).

<sup>78</sup> פי' ויקשה למרע"ה לא דע לי שאיני נכנס אל שאמנה צרתי בידי לזה אמר שא"א להכחיש הדוגמא כי א"א אל הירח להאיר אל מהשמש (רח"ו).

<p>ואתם הדבקים ביי' אלהיכם וגו' (&amp;) ר' יוסי אמר<sup>79</sup> (&amp;) אשרי העם שככה לו וגו' זכאה עמא דקב"ה בחר בהו מכל עמין עכו"ם וסליק לון לעדביה<sup>80</sup> ובריך לון בברכתא דיליה<sup>81</sup> בברכתא דשמיה חדא הוא דכתיב (&amp;) כי הם זרע ברך יי' ברך יי' ממש תא חזי כל שאר עמין<sup>82</sup> דעלמא יהב לון קב"ה לרברבי ממנן דשלטין עלייהו וישראל אחיד</p>	<p>"ואתם הדבקים בה' אלהיכם וגו'", רבי יוסי אמר "אשרי העם שככה לו וגו'", אשרי העם שהקדוש ברוך הוא בחר בהם מכל עמים עובדי כוכבים ומזלות, והעלה אותם לגורלו, וברכם בברכתו, בברכת שמו, זהו שכתוב כי הם זרע ברך ה' ברך ה' ממש. בא וראה, את כל שאר עמי העולם נתן הקדוש ברוך הוא לממונים גדולים</p>
--	--

<sup>79</sup> יש להבין מה נשתנה בכאן מכל ספר הזוהר שדרכו הוא כשמתחיל בפסוק ממקום אחר לומר רבי פלוני פתח שאותו פסוק הוא הצעה למה שרוצה לדרוש באותו ענין, אבל כאן לא נאמר אלא רבי יוסי אמר. ונלע"ד שיובן עם מה שציין הרב זלה"ה בכאן בראשית נ"א, שבהרבה מקומות פותח הוא ע"ה פתח רחב לביאור כמה עניינים ובכאן הוא אחד מהם, שהרי פסוק ואתם הדבקים הובא בזוהר בכמה מקומות ומכולם לא ציין כי אם אותו דבראשית, שבמה שאמר שם מבוואר בעצמו פסוק אשרי העם.

ותמצית הענין הוא שהשכינה נקראת קטז) (ד, כד) אש אוכלה, מפני שאוכלת וקודחת בדיניה כל הסיגים, ואפילו הכי ישראל שאדוקים בה חיים וקיימים, והיא נקראת (שם) ה' אלקיך, ולא אלקינו קיז), מפני שמה מושרש למעלה ממנה דהיינו באו"א שבתוך זעיר, וכשהוא נכלל עם ישראל אומר ה' אלקינו, אבל כשמדבר עם ישראל לבדם אומר ה' אלקיך או אלקיכם. ואמר שם קיח) שהטעם הוא מפני שכשהשכינה בלי חיבור בבעלה היא נקראת ד', לשון דלות, אבל כשמקבלת מדכורא היא ה', שהו' שבתוך הד' הוא אור זעיר שאז היא מוכנת לקבל. וה"ס קיט) (כב, כג) נער ונערה. והענין שבתחילה היא בבחינת דינים חזקים, וה' פעמים ד"ן הוא בגי' ש"ך ונע"ר. אבל בכח תורה ומעשים טובים של ישראל ממשיכים לה ה' אלפין של ה' שמות דאה"ה, ואז היא אדנ"י גוברת ושולטת בכל, וה"ס שם שכינה, ש"ך של נער, ינ"ה גי' אדנ"י. וידוע שז"ס שם יהוד"ה, יה"ו או"א שבזעיר, וד' שנעשית ה'. ולכן בזמן הגלות:

שהוא באחוריים נקראים ישראל יהו"ד, כמ"ש (דניאל ב, כה) בני גלותא די יהו"ד, מפני שאין זכות לעשותה ה' הכלל עולה שהשכינה אש אוכלת את הרשעים, ואפילו הכי ישראל מושרשים בה, והיא נקראת אלקיהם. וזה שאמר הפסוק (ד, ג) כי כל האיש אשר הלך אחרי בעל פעור השמידו ה' אלקיך מקרבך, בכח גבורותיו הקשות, ובכל זאת ואתם הדבקים חיים. והתחיל בלשון יחיד כלפי שבט שמעון שממנו היו אותם החוטאים, ואתם הכוללות הדבקים ומושרשים בה שיש בכם כח למתק גבורותיה, שבזה היא מקבלת אתכם בתוכה, בתוך ה' שהמשכתם לה, שבעוונות החוטאים היתה באחור ובפרט בעוון פעור, והבן. אבל אתם גרמתם נסיר"ה גי' שכל"ה, ובאו לאור פני מלך, ולכן חיים כלכם. וכל סוד זה נרמז בפסוק אשרי העם שככה לו, פי' שגברה זכותם עד שמה שהיה ש"ך המשיכו לו ה', ואז הם ה' פעמים אדנ"י שיש בהם כ' [אותיות] והרי שכל"ה, ואז גורמים שמה שהיה אלקים נעשה הו"ה, וזהו אשרי העם שה' אלקיו.

ולכן רבי יוסי שהתחיל בפסוק ואתם הדבקים, אמר אשרי וגו', כלומר הסוד הנרמז בפסוק ואתם הדבקים הוא הכמוס בפסוק אשרי העם:

ואחר כך נמשך לדבר בפרטות סגולת ישראל להוסיף כח בגבורה של מעלה ואמר זכאה עמא כו', ירצה שבדור הפלגה שהיה כל העולם עובדי עבודה זרה, ה' בחר בבית תרח הגם שאף הוא היה עובד ע"ז, היו בקלי' שלו טמונים הניצוצות של שרשי ישראל (רמ"ז).

<sup>80</sup> פי' שכל יתר ניצוצי הקדושה שהיו בקלי' האחרות לא לקחם לגורלו, ולכן גם שמתעלים ונכללים בקדושה ומתייחדים, אינם עולים ממדרגת גרי צדק שאין כחם אלא כמ"ש בפיקודין דבראשית י"ג א', וכלהו עאלין תחות גדפוי דשכינתא ולא יתיר, עיי"ש ועיין מה שכתבתי שם כא (רמ"ז).

<sup>81</sup> פי' שיש בהם כח וסגולת שייכות עם כל פנימיות קדושת העולמות העליונים שמעלים מ"ן, ונשמתם מורידים מ"ד אור ישר לברך את כל המדות, ומאותה הברכה מתברכים גם הם. והוסיף עוד ואמר בברכתא דשמיה, פי' ששמו הגדול מתברך בזכותם וכנז"ל, שמד' נעשה ה' ואז השם שלם. וזהו זרע ברך ה', ברך ה' ממש, דאי הוה קאי אזרע הול"ל זרע ברכו ה', אבל זרע ברך ה' ר"ל שהוא מברך את ה' (רמ"ז).

<sup>82</sup> בא להוסיף במעלת ישראל מצד התנגדות, על דרך (קהלת ב, יג) כיתרון האור מן החשך, ואמר שיתר האומות סילק הוא יתברך פרטיות השגחתו מהם אשר היתה עליהם קודם מעשה הפלגה, ונתנם לשרים שנמנו במינוי חדש לפי טבע המקום שמסר להם ה' להנהגתו, וזהו רברבי ממנן. ואמר דשלטין עלייהו, ר"ל שכל אומה ואומה כפופה ונכנעת תחת השר שלה (רמ"ז).

<p>לון<sup>83</sup> קודשא בריך הוא לעדביה להולקיה לאתאחדא ביה ממש ויהיב לון אורייתא קדישא בנין לאתאחדא בשמיה</p>	<p>ששולטים עליהם, ואת ישראל אחז הקדוש ברוך הוא לגורלו ולחלקו להאחז בו ממש, ונתן להם תורה קדושה כדי להאחז בשמו,</p>
<p>רסא/15320א</p>	
<p>וע"ד ואתם הדברים ביי' (&amp;) ולא בממנא אחרא כשאר עמין והא אוקמוה בכמה אתר</p>	<p>ועל זה "ואתם הדבקים בה", ולא בממונה אחר, כשאר העמים, והרי פרשוה בכמה מקומות.</p>
<p>וידבר יי' אליכם מתוך האש קול דברים אתם שומעים וגו' (&amp;) א"ר אלעזר האי קרא אית לאסתכלא ביה<sup>84</sup> קול דברים מאי קול דברים אלא קול דאקרי דבור<sup>85</sup> דכל דבורא ביה תליא וע"ד כתיב וידבר ה' אליכם<sup>86</sup> דהא דבור באתר דא תליא להאי אקרי קול דברים אתם שומעים דשמיעה לא תליא אלא בהאי בנין דשמיעה בדבור תליא ובג"כ אתם שומעים</p>	<p>"וידבר ה' אליכם מתוך האש קול דברים אתם שומעים וגו'", אמר רבי אלעזר, בפסוק זה יש להתבונן, "קול דברים", מה זה "קול דברים", אלא קול שנקרא דיבור, שכל דיבור תלוי בו, ועל זה כתוב "וידבר ה' אליכם", שהרי דיבור תלוי במקום זה, לזה נקרא קול דברים. "אתם שומעים", ששמיעה לא תלויה אלא בזה, משום ששמיעה</p>

<sup>83</sup> גם שיהיו בחוץ לארץ הם חלק ה', שהוא יתברך אחוז בהם שלא יפסיקו החיצונים ביניהם. והעיקר המופלא הוא לאתאחדא ביה ממש, רחוק מאד מאומות העולם שהם נכנעים לשרים, וישראל שה' מלכם אחוזים בו כביכול כחלק בכל, וכן בכל מקום שגלו שכנה עמהם קב. וזה היה אפילו קודם שקבלו תורתו כידוע מפסוק קכג) (בראשית מו, ד) אנכי ארד עמך מצרימה. וכן אמר יעקב ליוסף (שם מח, כא) והיה אלקים עמכם, כי מלת עמך ועמכם מורה בפירוש התדבקות והיחוד. ואחר כך שזכו לתורה נתייחדו בשמו הגדול הכולל כל העולמות בפנימיותם. וז"ש (ד, ד) ואתם הדבקים בה, פי' שתי מעלות מופלאות, האחת דבוקים ולא כפופים, שנית בה' ולא בשרים הממונים, וזה שאמר (דף רס"א ע"א) ולא בממנא אחרא, כשאר עמים שכפופים להם (רמ"ז).<sup>84</sup> הוקשה לו למה לא אמר דברים אתם שומעים וגו'. ועוד שהיה לו לומר קול דבר או קולות דברים (רמ, ז).

<sup>85</sup> נוק' דז"א נק' קול מצד הת"ת והיא בעצמה נק' דבור (רח"ו). ופשיטות כל הענין הוא שקול הוא בסוד הזכר ודיבור הנוק', שבכח ההכאה בחמש מוצאות שסודם מה' גבורות מתגלה ונודע הקול קנד). ואמנם אי' בתוך ז"א היה קול מצינוד ודיבור מצינוד, והיינו דאיהו דיבור. וגם שבהיותה בתוך זעיר אז יוצאות לאה ורחל (קכה), ולכן נקרא דברים, דשני דברים יוצאים ממנו. וז"ש דכל דיבורא ביה תליא (רמ"ז). ר"ל מלכות קול השביעי מז' קולות, והיא נק' דבור ושמיעה כמ"ש, שנאמר ורצע אדוניו, אדון כל הארץ, כמ"ש בסבא פ' משפטים {בהר קח:} (יהל אור).

<sup>86</sup> ר"ל ה' שהוא ז"א קכו), בסוד דיבור דאיהו אי' שבתוכו. ואמנם ההפרש שהיה בין ישראל ומשה רבנו ע"ה, הוא שמשה זכה לפנימיות בינה בסודו בעצמה קכז), וישראל זכו אליה ע"י ז"א, ולכן במתן תורה נאמר (שמות כ, א) וידבר אלקים, (שם יט, ג) ומשה עלה אל האלקים, אבל כאן כתוב וידבר ה' אליכם, פי' לגבי מעלתכם הוא דיבור המתגלה ע"י ה', דהיינו אי' ע"י זעיר, ולכן אמר אתם שומעים, שכל שמיעה הוא באי' קכח), שלכן היה נרצע העבד קכט) שלא היה חפץ בחירות, שזה פגם באי' דכל חירות מצדה קל). ואומרו דברים בלשון רבים, בסוד חמישים שערי בינה המתפשטים בחג"ת נ"ה דז"א קלא). ולפי שמת"ת יוצאה הנוק' קלב), לכן אמר (ד, יב) ותמונה אינכם רואים, ור"ל שלא היה מדרגתם ע"י רחל אלא שנתעלו עד הז"א, ואז היו כעין מדרגת משה דכתיב בו (במדבר יב, ח) ותמונת ה' יביט, פי' מלמעלה למטה. ובזה תבין מאמר רז"ל קלג) משה זכה לאספקלריא המאירה, ומייתי לה מהאי קרא, והוא מבואר בדיוק מלת יביט:

ולהיות שזכו ישראל בסיני למעלת הזכר בסוד קלד) מעלת יעקב דאיהו מלבר, ר"ל בבחינת אור אי' שבתוך ז"א בבחינת עצמו, ומשה מלגאו דהיינו בינה בעצמה, לכן חזר ופירש דא קול פנימאה, דהיא היא מדרגת משה דכתיב ביה (שם ז, פט) וישמע את הקול מדבר אליו, שהוא מבנין התפעל, ופי' רש"י בינו לבין עצמו, והיינו בעצם קול פנים. והוא סוד פנימיות הבינה שבתוך הז"א מלגאו, כמו שנודע קלה) מסוד שם משה שהוא פק"ד קס"א דהיינו אחורי אבא שבתוך פני בינה. ואמר שנקרא תמונה, לפי שהיא תיקונא דגופא הוא זעיר. וגם מלכות נקראת כן שממנה תיקון עולמות ב"ע. והשתא יצדק קול דברים, שני דברים, דהיינו בחינת שפע מזעיר שהוא ממוצע בין שני התמונות שהם שני דברים, והן שני ההין עילאה ותתאה, והרי הו"ה אבל שרש הכל הוא מההוא קול פנימאה דכלא, הוא יסוד אבא שהוא מתעלם ביסוד קלו) שקראו קול פנים שהיא מדרגת משה, אבל דאבא הוא פנימאה דכלא. והרי בין הכל שם הו"ה שלם וכולל או"א וז"ו (רמ"ז).



<p>(ס"א אתם שומעים דשמיעה בדבור תליא) והא אוקמוה (&amp;) ורצע אדוניו את אזנו במרצע בגין דפנים אתרא דאקרי שמיעה והוא דבור והוא שמיעה קול דברים אתם שומעים ותמונה אינכם רואים מאי ותמונה כד"א (&amp;) ותמונת יי' יביט<sup>87</sup></p> <p>ד"א ותמונת דא קול פנימאה<sup>88</sup> דלא הוה מתהזי כלל זולתי קול דא קול אחרא<sup>89</sup> דקאמרן ותמונת אמאי אקרי הכי<sup>90</sup> בגין דכל תקונא דגופא<sup>91</sup> מיניה נפקא ואי תימא אחרא<sup>92</sup> אקרי הכי נמי אין דהאי אחרא תקונא דלתתא מיניה נפקא ובג"כ ה' עלאה ה' תתא ה' עלאה קול גדול ולא יסף (&amp;) דלא פסקי מבועי לעלמין<sup>93</sup> וכל אינון קולות<sup>94</sup> תמן אשתכחו<sup>95</sup> כד אתייהיבת אורייתא לישראל וכלא נפקא מההוא קול פנימאה דכלא בגין דביה תליא מלתא האי דאקרי משנה תורה משה מפי עצמו אמרן</p>	<p>תלויה בדיבור, ולכן "אתם שומעים" (אתם שומעים שהשמיעה תלויה בדיבור), והרי פרשוה. "ורצע אדוניו את אזנו במרצע", משום שפגם מקום שנקרא שמיעה, והוא דיבור, והוא שמיעה. "קול דברים אתם שומעים", ותמונה אינכם רואים, מה זה "ותמונה", כמו שנאמר "ותמונת ה' יביט".</p> <p>דבר אחר "ותמונת" זה קול פנימי שלא היה נראה כלל, "זולתי קול" זה קול אחר שאמרנו. "ותמונה", למה נקרא כך, משום שכל תקון הגוף יוצא ממנה. ואם תאמר אחר נקרא גם כך, כן, שזה האחר התקון שלמטה יוצא ממנו, ומשום זה ה' עליונה ה' תחתונה, ה' עליונה "קול גדול ולא יסף", שלא פוסקים המבועים לעולמים, וכל אותם קולות נמצאים שם כשנתנה תורה לישראל, והכל יוצא מאותו קול פנימי של הכל, משום שבו תלוי הדבר. זה שנקרא משנה תורה, משה מפי עצמו אמר אותם.</p>
<p>והא אוקימנא מלה אמאי הכי אלא חכמה עלאה<sup>96</sup> כללא דאורייתא<sup>97</sup> אתקרי ומנה נפקא כלא בההוא קול פנימאה<sup>98</sup> לבתר מתישבא כלא ואתאחד באתר דאקרי עין החיים<sup>99</sup> וביה</p>	<p>והרי בארנו את הדבר למה כך, אלא חכמה עליונה נקראת כלל התורה, וממנה הכל יוצא, באותו קול פנימי. אחר כך הכל מתיישב ומתאחד במקום שנקרא עין החיים, ובו תלוי כלל ופרט,</p>

<sup>87</sup> ר"ל תמונת הת"ת לא ראו אבל תמונת המלכות ראו (רח"ו). ר"ל ז"א דרגא דמשה, שע"ז נאמר ותמונת כו'. ואמר ד"א ותמונה דא קול כו'. ר"ל בינה, שז"א מ"מ ההשגה בו, משא"כ בבינה. וז"ש דלא הוה מתחזי כלל (יהל אור).

<sup>88</sup> ר"ל תמונת הת"ת לא ראו אבל תמונת המלכות ראו (רח"ו).

<sup>89</sup> מלכות (רח"ו).

<sup>90</sup> כנ"ל מלכות (יהל אור).

<sup>91</sup> בינה לשון תמונה (רח"ו).

<sup>92</sup> ששם נצטייר הז"א (רח"ו). שבגוה מצייירת ז"א, שלכן נק' אמא (יהל אור).

<sup>93</sup> מלכות נק' תמונה (רח"ו).

<sup>94</sup> הוא ההבל בגרון, דלא פסיק כלל לעלמין, כמ"ש בסוף ז"ח {תז"ח ג, ד}. וז"ש ונהר יוצא מעדן תדיר כו', והוא נק' קול גדול כו'. ואמר ובג"כ ה' עלאה ה' כו'. ר"ל כמו ששניהם באות ה', כן נק' שניהם קול, זה קול גדול וזה קול דברים (יהל אור).

<sup>95</sup> בסוד ה' תפלות של יוה"כ ה' קולות פנימים מן הבינה (רח"ו).

<sup>96</sup> ר"ל ז' קולות (יהל אור).

<sup>97</sup> ר"ל בההוא קול דברים. וכלא נפקי מקול גדול (יהל אור).

<sup>98</sup> אבא (רח"ו).

<sup>99</sup> היסוד שלו סוד התורה (רח"ו).

משה נכנס בבינה (רח"ו).

ז"א (רח"ו).

ר"ל יסוד, שהוא כלל זו"נ שבו מתייחדים. וז"ש וביה תליא כלל ופרט כו'. וז"ש והוא אקרי תורה. כידוע. וכן משנה תורה, מרכבת המשנה. ואמר בקדמייתא גבורה דלא פסק. ר"ל בינה מקורא דחיי, וזהו דברות ראשונות, אבל האחרונות משנה תורה הוא באילנא דחיי. ועיקרה במלכות, ונכלל ז"א בוואי"ן דולא תחמוד כמשי"ו (יהל אור).

<p>תליא כלל ופרט תורה שבכתב ושבע"פ והוא אקרי תורה<sup>100</sup> ומשנה תורה<sup>101</sup> בקדמיתא גבורה דלא פסק והשתא כלא כחדא בנ"ב הכא באלין י הדברות כלא רשים בוא"ו (&amp;) ולא תנאף<sup>102</sup> ולא תגנוב ולא תענה ולא תחמוד ולא תתאוה והא אוקמוה</p> <p>אמר ר' יוסי מאי ולא תתאוה כיון דכתיב ולא תחמוד דהא בהאי סני א"ל זכאין אינון מארי קשוט חמידה חד דרגא תאוה דרגא אחרא חמידה דאי אזיל למיסב דיליה בגין ההיא חמידה דנקט אזיל למעבד עובדא תאוה לאו הכי<sup>103</sup> דהא אפילו דלא ינקוט אורחא למדך אבתריה והא אוקמוה חברייא</p>	<p>תורה שבכתב ותורה שבעל פה, והוא נקרא תורה ומשנה תורה. בהתחלה גבורה שלא פוסקת, ועכשיו הכל כאחד, לכן כאן באותם עשרת הדברות, הכל רשום בוא"ו, "ולא תאנף", "ולא תגנוב", "ולא תענה", "ולא תחמד", "ולא תתאוה", והרי פרשוה.</p> <p>אמר רבי יוסי, מה זה "ולא תתאוה", כיון שכתוב "ולא תחמד" שהרי בזה מספיק. אמר לו אשרי אותם בעלי האמת, חמידה דרגא אחת, תאוה דרגא אחרת. חמידה שאם הולך לקחת את שלו משום אותה חמידה שלקח, הולך לעשות מעשה. תאוה לא כך, שהרי אפילו שלא יקח דרך ללכת אחרי זה, והרי פרשוה החברים.</p>
<p>א"ל רבי יוסי אמאי לא כתיב ולא תרצה כהני אחריני א"ל בגין דדרגא דינא בגבורה תליא ולא באתר דרחמי בנ"ב לא תרצה לא כתיב ביה ואו ובגין דבעיין ה' וויין<sup>104</sup> אתוסף וא"ו ולא תתאוה דהא בלא תרצה לא בעי למשרי וא"ו ואתוסף הכא</p> <p>שמע ר' פנחס דיהיב אבתריה ונשקיה בכה וחייך אמר גור אריה לית מאן דקאים קמייהו מאן יכיל לקיימא קמיה ואכזה בעלמא זכאה חולקהון דצדיקייא וזכאה חולקי בהאי עלמא ובעלמא דאתי דזכינא להאי על דא כתיב (&amp;) יראו צדיקים וישמחו</p>	<p>אמר לו רבי יוסי, למה לא כתוב "ולא תרצה" כמו האחרים הללו. אמר לו משום שדרגת הדין תלויה בגבורה ולא במקום הרחמים, ומשום זה ב"לא תרצה", לא כתוב בו וא"ו. ומשום שצריכים חמש וו"ם, התוסף וא"ו "ולא תתאוה", שהרי בלא תרצה לא צריך לשים וא"ו והתוסף כאן.</p> <p>שמע רבי פנחס שישב אחריו ונשקו, בכה וחייך, אמר גור אריה, אין מי שיעמוד לפנייהם, מי יכול לעמוד לפניו ואביו בעולם. אשרי חלקם של הצדיקים, ואשרי חלקי בעולם הזה ובעולם הבא, שזכיתי לזה, על זה כתוב "יראו צדיקים וישמחו".</p>
<p>ר' אלעזר פתח ואמר (&amp;) קרב אתה ושמע וגו' ת"ה בשעתא דאתיהיבת<sup>106</sup> אורייתא לישראל כלהון קולות אשתכחו<sup>107</sup> וקב"ה יתיב על כורסיא<sup>108</sup> ודא מגו דדא אתחזי ומלולא דדא נפיק מגו עלאה דעליה ודא הוא רזא<sup>109</sup> דכתיב (&amp;) פנים בפנים דבר יי' עמכם בהר מתוך האש דמלולא נפקא<sup>110</sup> ומליל מגו אשא ושלחובא דדחי ליה לבר בדפיקו דרוחא ומיאי דיהבין חילא דאשא ורוחא ומיאי מגו שופר</p>	<p>רבי אלעזר פתח ואמר "קרב אתה ושמע וגו'", בא וראה, בשעה שנתנה תורה לישראל כל הקולות נמצאו, והקדוש ברוך הוא ישב על הכסא, וזה מתוך זה נראה, ודיבור של זה יצא מתוך העליון שמעליו, וזהו סוד הכתוב "פנים בפנים דבר ה' עמכם בהר מתוך האש", שדיבור יצא ודיבר מתוך אש, ושלחבת שדחה אותו החוצה, בדפיקהותקיעה, קולה<sup>105</sup> של רוח, ומים</p>

<sup>100</sup> ז"א (רח"ו).

<sup>101</sup> נוקביה (רח"ו).

<sup>102</sup> לייחדה עם בעלה (רח"ו).

<sup>103</sup> בספר לבנת הספיר קלח) כתב וז"ל קלט), תאוה לאו הכי, דהא אפילו לא יכיל קמ) ינקוט אחרא למיהך אבתריה. ואיהו ז"ל אזיל לשיטתיה דסבר דתאוה חמירא מחמדה שמחטיא אחרים עמו, עיי"ש כי האריך בזה (רמ"ז).

<sup>104</sup> לרמוז שנתקשר במלכות ה' סוד משנה תורה הו' שהוא ז"א ולכך צריך ה' וויין (רח"ו).

<sup>105</sup>

שנותנים כח שאש ורוח ומים מתוך שופר שכולל את כולם יוצאים, מרחילו דא <sup>111</sup>	דאיהו כליל לכלהו נפיק וישראל אתרחיקו
---	--------------------------------------

<sup>106</sup> כלהו קולות אשתכחו, הכונה שאז האירו כל האורות של קו האמצעי של כל האצילות, מה שלא היה כן מעולם ולא יהיה עד ביאת המשיח שאז יאיר אפילו פנימיות עתיק קמו). והענין מובן במאי דקילין שבמתן תורה נתעלה זעיר עד א"א קמד), ונעשה כתרן מכל התפארות שעליו דהיינו ל"מ דאי, שזוהו ההוה תמיד וכדאמרין קמדו) עוטר ישראל בתפארה, אלא גם מת"ת דאבא ומת"ת דאריך שבו יסוד עתיק, ולכן נדמה כזקן קמה). וידוע קמו) מכמה מקומות שת"ת בכל מקום הוא נקרא קול מפני שכולל גם חו"ג עמו, וה"ס הקול הנעשה מא"שא מ"יאי ור'חא כמו שיבוא, והוא ר"ת אמ"ר קמז). וכבר אמרתי במקום אחר שה"ס ג' שמות, ע"ב בחסד מ"ב בגבורה כ"ב בת"ת, ה"ס קר"ל. ולפי שכל אלו הת"ת הם אורות רמים ונעלמים, אמר אשתכחו ולא אמר אשתמעו, כי אין עצמותם מתגלה אלא אורם מאיר ומזהיר (רמ"ז).

<sup>107</sup> כל הספירות הראו כחם (רח"ו).

<sup>108</sup> ה"ס אי' שיסודה היא בתוך דעת זעיר קמח), שה"ס קמט), כסא הכבוד, ומשם יוצאים הקולות הנשמעים לישראל כמו שנאמר בסמוך. ודא מגו דא אתחזי, פי' שהפנימי יהיה מתראה מתוך (נ"א מתגלה בתוך) החיצון, דהיינו אור אי' מתוך דעת דז"א, והיא אמרה (שמות כ, ב) אנכי ה' אלקיך אשר וגו', שיציאת מצרים היתה ע"י בינה כנודע קנ). ומלולא דדא וכו', איתא בכללי הרח"ו זלה"ה סי' לד, שהתיקון השביעי של הדיקנא הנקרא ואמ"ת, שה"ס קנא) תרין תפוחין קדישין, שני שיפולי יסוד חכמה סתימאה, והוא כולל ששה התיקונים הקודמים, והוא גי' ז' פעמים ס"ג, והם נמשכים עד דעת דאי' ומשם יוצאים ז' אורות מקיפים לז' תחתונות שלה והם ז' הבלים דקהלת, עיי"ש. ועליהם נאמר (שיה"ש א, ב) ישקני מנשיקות פיהו, שלא אמר פיו, והוא על דרך מ"ש בכללים קנב) (מלאכי ב, ו) תורת אמת היתה בפיהו, ה"י ו"ו דהיינו הב"ל. ויש בפסוק ישקני ז' תיבות בסוד ז' ההבלים, ור"ת כל הפסוק גי' קר"ל בינה, וג' תיבות הראשונות בלשון נסתר מפני שהם כנגד חג"ת, וד' אחרונות בלשון נוכח שהם נה"ם, והם נכנסים בתוך ז"א כשנכנסת אי' בתוכו, והוא מבוואר באופן שז' הבלים הם נמשכים מתיקון ואמת ונמשכים לאי' ומשם יוצאים לז' תחתונות שלה, ואחר כך נכנסים ביסוד שלה והוא בדעת עליון דז"א שבין חו"ב דידיה. וז"ש ומלולא דדא, שהוא פי ה' דעתו העליון ששם יסוד אי' נפיק מגו עלאה דעליה, דהיינו מתוך ז' ס"ג שהם מילואיהם (נ"א מילואי הכל) דעליה על אי'. ועתה תחזה סוד קול בפרטות, כי הנה כלי העושה הפה הוא יסוד בינה קנב), ששם שם אה"ה דההין שמילואו ק"ל ועם ו' אותיות המילוי הוא קר"ל, והמקום שבו יסוד הנזכר הוא דעת זעיר שסתמו שם אה"ה שבמילוי אלפין עולה קר"ל, והז' הבלים ה"ס ז' היות קול יעקב, ונודע שחגתנה"ה הם העיקרים דהיינו ק"ל וכוללם [חמשה] ביסוד וכללות הכללות א' הרי קר"ל (רמ"ז).

<sup>109</sup> שהכל בחינת היסודות דהיינו רזא קנד), והבן. פנים בפנים וגו', פי' פנים של מעלה דהיינו תרין תפוחין, בפנים דעת זעיר דאסהיד באנפוי קנה), ורוצה לומר שהפנים העליונים נתלבשו בפנים דזעיר לדבר עם ישראל, אבל במשה כתוב (לד, י) פנים אל פנים, דהיינו שנשמת משה שרשה בדעת זה העליון קנו), ושם היה נמשך לו הפנים דאמת, וזהו משה אמת קנז), ופנים אל פנים, פי' מדעת עליון שהוא פנים, אל פנים שהוא הדעת התחתון. וז"ש (שם) אשר ידעו ה', פי' נתן בו דעת בשתי בחינות הפנים. ומלת ידעו היא כמו הודיעו, על דרך (בראשית כב, יב) עתה ידעתי, ואמרו רז"ל קנח) הודעתי, והוא על משקל (שם י, טו) וכנען ילד, (שם י, יג) ומצרים ילד, שר"ל הוליד. ולזה אמרו רז"ל קנט) שהקול היה מתדבר בינו לבין עצמו ומשה מבין, ודוק (רמ"ז).

<sup>110</sup> ידוע שהגרין הוא המוציא את הקול, וגרין"ו פעמים הב"ל, וכל הב"ל הוא מילוי ס"ג שהוא ו' אותיות, וז' פעמים ו' הוא מ"ב ועם גרין"ו הרי א"ש, ולה"ב הוא הבל, ורוחא הוא ברית הלשון, ומיאי הוא החיך. דיהבין חילא וכו', ירצה שאלו שלשה כלי הדיבור והקול נותנים כחם בקול לצאת בכח חג"ת שבתוך יסוד אי' כנודע מכונת השופר קס). והמשכיל ישכיל שיש כאן חב"ד, דהיינו חיך וגרון ולשון, שהם ג' יסודות של ח"ב ודעת דזעיר, וגם יש חג"ת ביסוד דאי' ויוכל לדרוש קול נעים, דהיינו ג' י"ה בחב"ד ובג' מילואים בחג"ת הרי קר"ל (רמ"ז).

<sup>111</sup> שהוא יראת הרוממות, ולא רצו רק באתר דנוקבא ולא יתיר, שהוא הורדת הדעת עד החזה ששם מוצא הנוק' קסא), וזהו ואת תדבר, פי' הנקבה שהיא את קסב), היא תדבר, באופן שירדו מעץ החיים למקום עץ הדעת, והוא שאמרו רז"ל קסג) שבתחילה נעקר יצה"ר מלבבם, והיו חורין מכל עול, דתמן אי' עלאה שמשם החירות קסד), שידוע שבמקום החזה ה"ס שני לבבות. ועוד י"ל מ"ש לא בעינן בתוקפא וכו', שלא מצינו במתן תורה לשון חוזק אלא בשופר, (שמות יט, טז) וקול שופר חזק מאד, מכלל דאיכא שופר אחר חזק ולא מאד. והענין שיש שופר גדול והוא בבינה ושופר קטן בתבונה קסה). ואמנם ז' שמות ס"ג שבתרין תפוחין משפיעים ז' הבלים לבינה והוא מוציאם מפיה, וזהו שופר גדול, ונמשכים ומקיפים ז' תחתונות שלה, ואחר כך נכנסים בתבונה, והיא שופר קטן. ואמנם ישראל לא רצו בתוקפא עילאה דלעילא, הוא שופ"ר גדול בגי' תוק"ף, ששם היה שרש משה רבנו ע"ה, וכמ"ש (שם יט, יט) והאלקים יעננו בקול, ואמרו רז"ל קסו) בקולו של משה, אלא (שם כ, טו) ויעמדו מרחוק, הוא ממש מקום רחל המושפעת מיסוד תבונה שופר קטן. ואמרו ולא

<p>ובנ"כ (&amp;) ואת תדבר אלינו לא בעיני בתוקפא עלאה דלעילא<sup>112</sup> אלא מאתר דנוקבא ולא יתיר ואת תדבר אלינו וגו' אמר משה ודא חלשתון חילא דילי<sup>113</sup> חלשתון חילא אחרא דאלמלא לא אתרחקו ישראל וישמעון כל</p>	<p>ישראל התרחקו מפחד זה. ולכן "ואת תדבר אלינו" לא רוצים בכח עליון שלמעלה אלא ממקום של הנקבה ולא יותר, "ואת תדבר אלינו וגו'", אמר משה ודאי החלשתם את כחי, החלשתם כח אחר, שאלמלא לא התרחקו ישראל וישמעון כל</p>
<p>רסא/ב10000</p>	
<p>ההיא מלה כד בקדמיתא לא הוה יכיל עלמא למהוי הריב לבתר ואינון הוו קיימין לדרי דרין דהא בשעתא קדמיתא מיתו<sup>114</sup> מ"ט בנין דהכי אצטריך דהא אילנא דמותא גרים לבתר דחיוו וקמו וקא סגו ובעא קב"ה לאעלא לון לאילנא דחיי דקאים על ההוא אילנא דמותא בנין למהוי קיימין לעלמין אתרחק ולא בעון כדין אתחלש חילא דמשה עלייהו ואתחלש חילא אחרא<sup>115</sup></p>	<p>אותו דבר כמו בתחלה, לא היה יכול העולם להיות חרב אחר כך, והם היו קיימים לדורי דורות. שהרי בשעה ראשונה מתו. למה, משום שכך צריך, שהרי עץ המות גרם אחר שחיו וקמו והתרבו ורצה הקדוש ברוך הוא להכניסם לעץ החיים שעומד על אותו עץ המות, כדי להיות קיימים לעולמים. התרחקו ולא רצו, ואז נחלש כח משה עליהם, ונחלש כח אחר.</p>

יתיר, שלא רצו אפילו בשרש רחל שבחזה אלא דוקא בבחינת האור אי' (נ"א אחר) שכבר הוא ברחל, וזהו ואת תדבר אלינו, שלפי הנראה היה די שיאמר קרב אתה ושמע את וגו' ותדבר אלינו, אלא רצו לפרש כוונתם, שאילו אמרו ותדבר, היה במשמע שישפיע להם משרש הנקבה שבתוך הזכר, לכן פירשו שאינם חפצים במדרגה זו אלא ואת תדבר אלינו, דהיינו בבחינת הנקבה מעצמה. והנה הם אמרו קרב אתה ושמע, שידוע קסז) שיש חילוק בין את לאתה, כי אתה סוד הזכר הכולל חו"ג דהיינו כ"ב אותיות מא' עד ת' וה' כפולות דמנצפ"ך, ולכן אמרו למשה קרב אתה, פי' זכה והתקיים בשלך ולגבי דידך קבל כל אשר בכחך, אבל לגבי דידן ואת, היינו ה' פעמים פ"ר גי' אלף ות', והיינו נוק' ולא יתיר, כי אין מדרגה זו אלא במלכות שבה נמצאו הגבורות לבד, מה שאין כן ממנה ולמעלה שהכל בחינת זכר שה"ס חו"ג יחד, ואין עיכוב לשפע שיבוא ובריווח גדול, מה שאין כן בחינת רחל הקטנה מכולם והשפע בא ממנה במדה ובמשורה (רמ"ז).

<sup>112</sup> אין אנו יכולים לקבל השפע מבחי' הת'ת ודי לנו במדרגת המלכות (רח"ו).  
<sup>113</sup> כלומר דבריכם נשמע לשני פנים, כי את תדבר אלינו פשוטו עלי, ותדבר לזכר לנוכח, ואע"ג שהקדמתם לומר קרב אתה, חלשתון כחי. ולפי הרמז את היא מלכות, ותדבר לנקבה נסתרת, ובזה החלשתם כח אחר בין של המשפיעין בין של מלכות המושפעת, שאמרתם שאתם רוצים מאתר דנוק' ולא יתיר, ור"ל דוקא באותה המדרגה של המלכות אספקלריא שאינה מאירה קסח). דאלמלא לא אתרחקו ישראל, כמ"ש (שם כ, טו) ויעמדו מרחוק וכנז"ל, כי זו היא מדרגת המלכות כשהיא למטה כנגד נ"ה, שאז אינה יכולה לקבל אור החכמה אלא מרחוק כמשה"ה (ירמיה לא, ב) מרחוק ה' נראה לי, כדאיתא בסה"כ נ"ב ב' קסט). ודוק מלת ויעמדו, שאין עמידה כי אם ברגלים שה"ס נ"ה קע), וגם אין מדרגה יותר רחוקה בבנין קומת המלכות כמדרגה זו, כי אם תרד יותר למטה כנגד היסוד וכל שכן למטה ממנו, אז אין בנין וקומת פרצוף אלא היא סוד נקודה בלבד, וכד"א קעא) (איכה ב, א) השליך משמים ארץ תפארת ישראל. והנה ישראל בתחילת אותו המעשה נתעלו למעלה מן המדרגה של נוק' וכמשה"ה (ד, יב) ותמונה אינכם רואים זולתי קול, כי נתעלו ממדרגת רחל של עתה שהיא נקראת תמונה קעב), ולא היו משתמשים כי אם בעולם העליון פנים בפנים שהוא זווג הנשיקין. (דף רס"א ע"ב) לא הוה יכיל עלמא וכו', כי כל העולמות נתעלו והיו ז"ן במקום או"א עילאין, ואפילו עולם העשייה היה מזדכך בבחינת העוה"ב (רמ"ז).

<sup>114</sup> ובאותו רגע נזדכך חומרם והעלו כל הניצוצות שנפלו בחטא האדם מתוך הקליפה, והם סוד כל הדורות שעמדו בהר סיני. אילנא דמותא גרים, הוא עץ הדעת טוב ורע היונק מרחל למטה מן החזה קעג). ואילנא דחיי, סוד או"א קעגו) ע"ץ החיים בגי' ע"ב קס"א, כי אין שם כח הס"מ כלל ועיקר. דחיו וקמו, פי' שעמדו על דעתם היטב והיו מתעלים במחשבתם ובכוונתם ועלו עד סמוך אילנא דחיי שהוא למעלה מן החזה, והוא ממש על עץ הדעת. נראה שכיון שהגיעו לאותו מקום ששם אחיזת החיצונים, חזרו וניעורו עליהם ונתחרטו מהיות רוחניים, חזרו ונתרחקו מעץ החיים וירדו למקום נה"י: ונראה שנתאוו לחומריות של העוה"ז, וכן מוכח מה שיראו מן המות: (רמ"ז).

<sup>115</sup> בעת שהנוק' הוא במיעוט הירח שאינו שוה בשוה עם ז"א רק מחזה ולמטה חצי פרצוף והוא חצי עיגול הלבנה משא"כ כשהיא שוה בשוה עם ז"א אז היא ג"כ כלולה בחסדים בסוד הזיוג והיא כלולה בדכורא וז"ס א"ת עושה לי והם כ"ב אתון מבוצד"ק עט' דה"ג וה' של אתה הם ה"ח ה'

<p>אמר קב"ה אנא בעינא לקיימא לכו באתר עלאה ולא תדבקא בחיים אתון בעיתון אתר דנוקבא שריא ובג"כ לך אמור להם וגו' כל חד יהך לנוקביה<sup>116</sup> וייתחד בה ועם כל דא כיון דישראל לא עבדו אלא בדחילו עלאה דהוה עלייהו לא אתמר עלייהו אלא (&amp;) מי יתן והיה לבבם זה להם<sup>117</sup> וגו' מכאן אוליפנא כל מאן דעביד מלה ולבא ורעותיה לא שוי לסטרא בישא אע"ג דאיהו ביש הואיל ולא עביד ברעותא עונשא לא שריא עליה ולא כב"ג אחרא וקב"ה לא דאין ליה לביש</p>	<p>אמר הקדוש ברוך הוא, אני רציתי לקיים אתכם במקום עליון ולדבק בחיים, אתם רציתם מקום ששרויה הנקבה, ולכן "לך אמור להם וגו'" כל אחד ילך לנקבה שלו ויתייחד עמה. ועם כל זה, כיון שישראל לא עשו אלא בפחד עליון שהיה עליהם, לא נאמר עליהם אלא "מי יתן והיה לבבם זה להם וגו'", מכאן למדנו כל מי שעושה דבר ולבו ורצונו לא שם בצד הרע, אף על גב שהוא רע, הואיל ולא עשה ברצון, לא שורה עליו עונש, ולא כאדם אחר, והקדוש ברוך הוא לא דן אותו לרע.</p>
<p>ואתה פה עמוד עמדי<sup>118</sup> (&amp;) מהכא אתפרש מכל וכל מאתתיה ואתדבק ואסתלק באתר אחרא דדכורא ולא בנוקבא זכאה חולקא דמשה נביאה מהימנא דזכה לדרגין עלאין מה דלא זכה ב"ג אחרא לעלמין על דא כתיב (&amp;) טוב לפני האלהים ימלט ממנה מאי טוב דא משה דכתיב (&amp;) כי טוב הוא ובגין דהוה טב סליק לדרגא אחרא עלאה<sup>119</sup> וע"ד כתיב (&amp;) כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא עומד עליו דייקא מ"ט בגין (&amp;) כי טוב הוא וטוב הוא דכורא</p>	<p>"ואתה פה עמוד עמדי", מכאן נפרד מכל וכל מאשתו, ונדבק ועלה במקום אחר של הזכר ולא בנקבה, אשרי חלקו של משה נביא האמת, שזכה לדרגות עליונות, מה שלא זכה אדם אחר לעולמים. ועל זה כתוב "טוב לפני האלהים ימלט ממנה", מהו "טוב", זה משה שכתוב "כי טוב הוא", ומשום שהיה טוב, עלה לדרגה אחרת עליונה, ועל זה כתוב "כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קודש הוא", "עומד עליו" דווקא, למה, משום "כי טוב הוא", וטוב הוא זכר.</p>
<p>ואי תימא דהא אמר רבי יהודה הא דוד</p>	<p>ואם תאמר, שהרי אמר רבי יהודה, הרי דוד שכתוב בו "טוב", כמו שנאמר</p>

דאברהם ולכן אתה הוא בחסד כמ"ש אתה כהן לעולם וכאשר ירד משה לסטרא דנוקבא אתר דמותא שריא ב' תשש כחו כנקבה וחסר ה' דאתה (ב"ע קיח ע"ב).

<sup>116</sup> ואע"ג דאמרו בפ"ק דביצה (ה, ב), דהוצרך להתיר להם הזווג, משום דכל דבר שנאסר במנין צריך מנין אחר להתירו, יש התם סברא דבא להזהירם על מצות העונה, ע"ע. והיה לבבם זה, כי בחרו במקום שתי הלבבות ששם מתחלת ראש רחל כנזכר בכמה מקומות (רמ"ז).

<sup>117</sup> עי' ספר הפליאה (&): ים עולה חמשים הם נ' שערי בינה ואם תהפכהו הוא מי וזהו מי יתן והיה לבבם זה.

<sup>118</sup> עי' לעיל קפא ע"א ועי"ש ברמ"ז. ועי' עבה"ק (חלק ג פרק ו): המעלה אשר עלה אליה אדון הנביאים לא עלה אליה שום נברא זולתו, והוא שהעידה התורה ומשה עלה אל האלהים, והכוונה אל מדרגת אלהים שהיא העליונה שבמדרגות, והוא שרמז עוד באמרו ויהי שם עם יי' וגו', וכתוב ואתה פה עמוד עמדי וגו', כלומר שוים כביכול. ועי"ש (ח"ג פ"ד): ובבראשית רבה ר' ברכיה אמר בזכות משה שנאמר וירא ראשית לו כוון למה שכתבנו, ור' יהודה העלה זה הטוב והשלמות בשהוסיף שם יו"ד ה"א שהוא חצי השם ככולו, ואמר טוביה שמו, והכוונה כי הטוב ההוא לא יבחן היותו טוב גמור ושלם, כי אם בהיותו עולה כולו לגבוה, ולפי שמשע ע"ה היה עתיד להשלים זה בשלמות היותר נעלה שאיפשר אמר טוביה שמו, וזה אמנם ישתלם מצד דבקותו בשם זה ולא אחד מן הנביאים שעלה אל זה הדבקות המופלג, וכענין ואתה פה עמוד עמדי בלי שום פרוד וחלוק מן הדבקות ההוא וזה הוא הטוב הגמור שאין למעלה ממנו. ועי"ש (ח"ג פ"ד): ולפי שלא היה הפסק בזווג ההוא, לזה אמר של נעליך שנים בסוד ואתה פה עמוד עמדי, ועי"ש (ח"ד פכ"ו): משה לא היה מדבר עמו אלא כשהוא עומד שנאמר ואתה פה עמוד עמדי וכו', כי משה ע"ה דמה הצורה ליוצרה ועל הדרך שביארנו בתכלית מה שהיה איפשר לו כפי מעלתו, ולזה עלה למעלת עולם הזכר שהוא עולם העמידה בדמותו כצלמו והוא שנאמר לו ואתה פה עמוד עמדי.

<sup>119</sup> משה זכה לבינה שהוא קול גדול ולא יסף גם כפי פשוטו שמרע"ה הוא סוד הת"ת (רח"ו).

<p>דכתיב ביה טוב כד"א (&amp;) וטוב ראי אמאי לא הוה יתיר<sup>120</sup> א"ל וטוב ראי כתיב טוב ראי דא דאיהו חיזו לאסתכלא הכי הוה דוד טוב ראי הוה טוב<sup>121</sup> דאיהו חיזו ובמשה כתיב (&amp;) הוא ממש והכא טוב ראי ועם כל דא בתרווייהו הוה<sup>122</sup> אחיד דהא דא בדא אחיד ומשה לבתר דהוה טב סליק למהוי גופא<sup>123</sup> איש (&amp;) איש האלהים (&amp;) והאיש משה ענו מאד</p>	<p>"וטוב ראי", למה לא היה יותר. אמר לו כתוב "וטוב ראי", "טוב ראי" זה שהוא מראה להסתכל, כך היה דוד טוב, ראי היה טוב, שהוא [רק] מראה, ובמשה כתוב הוא ממש, וכאן "טוב ראי", ועם כל זה בשניהם היה אחוז, שהרי זה בזה אחוז. ומשה אחר שהיה טוב, עולה להיות גוף, איש, איש האלהים, "והאיש משה ענו מאד".</p>
<p>אמר רבי יהודה בכל עובדוי בעי ב"נ לשואה לקבליה לקב"ה והא אוקימנא מלה רבי יהודה לשעמיה דא"ר יהודה האי מאן דאזיל בארחא יכוין לתלת מלין ועילא מנהון צלותא ואע"ג דצלותא יתיר עלאה מכלא תרי חברי או תלתא דלעאן במלי דאורייתא דהא לא מסתפי בנין דשכינתא (ס"א ועילא מנהון צלותא ועלאה מכלהו חברייא במלי דאורייתא דהא שכינתא) אשתתפ' בהדייהו</p>	<p>אמר רבי יהודה בכל מעשיו צריך האדם לשים את הקדוש ברוך הוא כנגדו. והרי בארנו את הדבר, רבי יהודה לטעמו, שאמר רבי יהודה מי שהולך בדרך יכוון לשלשה דברים, ועליון מהם התפלה. ואף על גב שתפלה יותר עליונה מהכל, שני חברים או שלשה שעוסקים בדברי תורה, שהרי לא יפחדו כי השכינה (ולמעלה מהם תפלה, ועליונה מכלם חברים בדברי תורה שהרי השכינה) משתתפת עמם.</p>
<p>(כי הא ד)ר' אלעזר ור' חייא הוו אזלי בארחא א"ר אלעזר (ס"א חייא) כתיב (&amp;) ויעש יי' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וכי עד השתא פשיטי הוו מההוא עור אין אלא מאני לבושי יקר הוו א"ל ר' חייא אי הכי לא אתחזון להו<sup>124</sup> אפי' כתנות עור<sup>125</sup></p>	<p>(כמו זה ש)רבי אלעזר ורבי חייא היו הולכים בדרך, אמר רבי אלעזר (חייא), כתוב "ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור", וכי עד עכשיו היו מופשטים מאותו העור, כן, אלא כלי לבושי כבוד היו. אמר לו רבי חייא, אם כך לא ראוי להם אפילו כתנות עור.</p>
<p>וכי תימא דעד לא האבו אלבישו להו לא אלא לבתר דחבו כתיב (&amp;) ויעש יי' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם וגו' א"ל הכי הוא ודאי בקדמיתא הוו כגוונא דלעילא<sup>126</sup></p>	<p>ואם תאמר שעד שלא חטאו הלבישו אותם, לא, אלא אחר שחטאו כתוב "ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם וגו'". אמר לו כך</p>

<sup>120</sup> פי' שאינו אלא במ' (מ"מ).

<sup>121</sup> פי' טוב של דוד הוא מצד המ' הנק' רואי (מ"מ).

<sup>122</sup> פי' בז"ן (מ"מ).

<sup>123</sup> פי' אחר שהשיג היסוד הנק' טוב סתם עלה לת"ת הנק' גופא (מ"מ).

<sup>124</sup> ר"ח הבין דמאני לבושי יקר קאי אכתנות עור ולזה שאל והלא אחר החטא לא היו ראויים לזה והכריחו לפי' זה מ,ש ויעש ה' אלהים (רח"ו).

<sup>125</sup> נתקל מעתה בשתיים, שהוא הן בהסתכלות והן בהאכילה, ונתגשמו עי"ז מעתה העולמות עוד יותר, וכן אדם וחיה גופה, ונתהפכו כולם ממלבושי אור דאור הגנוז, שהוא כתנות אור באל"ף, לכתנות עור משכא דחיויא, וכמ"ש בתרגום יונתן בבראשית שם (ג כא), וכן בפדר"א (פרק כ) ובמדרש תהילים (פרשה צב), וע' בזה"ק (בראשית לו ע"ב, וכן בפ' ואתחנן רסא ע"ב). אמנם עיקר המשכא דחיויא שנעשה להם, הוא רק אח"כ שהוא אחר פגם הג' כמו שיתבאר לקמן (דע"ה ח"ב קמו ע"ג).

<sup>126</sup> כתב הרב בס' ח"י וז"ל ג' חשמלים דאדה"ר שהם בב"ע הם צפרנים העליונים שהיו על אדה"ר ולא נשאר מהם רק ראשי האצבעות ונקראים כתנות אור. ואחר החטא עשה לו הש"ת מלבוש מחשמ"ל הסובב ג"ע דעשייה. ואח"כ עשה לו מלבוש אחר מקליפת נוגה. והם כתנות עור. וכנגד הלבוש דכתנות אור דג"ע הארץ היה כתוב בספרו של ר"מ כתנות אור עכ"ל. וכבר הארכנו בזה בפ' ויקהל דף ר"ח ע"ב. וז"ש כאן בקדמיתא הוו כגוונא דלעילא דהיינו מג' חשמל"ם דב"ע

<p>ומתפשטן מן גווי דלתתא והוה נהורא דלעילא אסחר עליהו ולבתר דחבו אהדר לון בגווי דהאי עלמא<sup>127</sup> ואעבר מנייהו גווי דלעילא</p>	<p>זה בודאי, בהתחלה היו כדוגמא שלמעלה ומתפשטים מהגוונים שלמטה, והיה האור שלמעלה סובב עליהם, אחר שחטאו החזירם בצורות העולם הזה, והעביר מהם הצורות שלמעלה.</p>
<p>מה כתיב (&amp;) ויעש יי' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם מגוונא דהאי עלמא כתיב (&amp;) ואת אהרן ואת בניו תקריב והלבשתם כתנות התם כגוונא דלעילא הכא כגוונא דלתתא התם כתנות שש הכא כתנות עור ואע"ג דאיהו בר הכי שפירא דאינון לבושין סליק על כלא<sup>129</sup></p>	<p>מה כתוב "ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם", מצורת העולם הזה, כתוב "ואת אהרן ואת בניו תקריב והלבשתם כתנות", שם כדוגמא שלמעלה, כאן כדוגמא שלמטה. שם כתנות שש כאן כתנות עור ואף על גב שכך<sup>128</sup> הוא היופי של אותם לבושים עלה על הכל.</p>
<p>ותפקחנה עיני שניהם (&amp;) בעפושא דהאי עלמא מה דלא הוה קודם דהו משגחין ופקחין לעילא לזמנא דאתי כתיב (&amp;) והולכתי עורים בדרך לא ידעו וגו' זמין קב"ה לאפקחא עיינין דלא חכימין ולאסתכלא</p>	<p>ותפקחנה עיני שניהם בצירור דפוס העולם הזה מה שלא היה קדם שהיו משגיחים ופוקחים למעלה לעתיד לבא כתוב והולכתי עורים בדרך לא ידעו וגו' עתיד הקדוש ברוך הוא לפקח עיניים שלא חכמים ולהסתכל</p>
<p>רסב/א</p>	
<p>בחכמתא עלאה ולאדתבקא במאי דלא אתדבקו בהאי עלמא בגין דינדעון למאריהון זכאין אינון צדיקיא דיוזון לההיא חכמתא דלאו חכמתא כההיא חכמתא ולא ידעה כההיא ידעה ולא דבקתא כההיא דבקתא</p>	<p>בחכמה עליונה ולהדבק במה שלא נדבקו בעולם הזה כדי שידעו את רבונם אשרי הצדיקים שיזכו לאותה חכמה שאין חכמה כאותה חכמה ולא ידעה כאותה ידעה ולא דבקתא כאותה דבקתא.</p>
<p>עד דהו אולי חווי אינון לסטים אולי בתרייהו לאקפחא לון אסתכל בהו ר' אלעזר אתו תרי חיון ברא וקטלי לון אמר ר' אלעזר בריך רחמנא דשיזבן קרא עליהו (&amp;) בלכתך לא יצר צעדך ואם תרוץ לא תכשל וכתוב (&amp;) כי מלאכיו יצוה לך וגו' וכתוב (&amp;) כי בי חשק ואפלטוהו</p>	<p>עד שהיו הולכים ראו אותם ליסטים הולכים אחריהם לקפח אותם הסתכל בהם רבי אלעזר באו שתי חיות שדה והרגו אותם אמר רבי אלעזר ברוך הרחמן שהצילנו קרא עליהם בלכתך לא יצר צעדך ואם תרוץ לא תכשל וכתוב כי מלאכיו יצוה לך וגו' וכתוב כי בי חשק ואפלטוהו.</p>
<p>תאנא בריא עלאה בספרא דצניעותא ג' חללין דאתוון רשימין<sup>131</sup> אתגליין בה בגולגלתא דזעיר אנפין ותנינן ג' מוחי אינון<sup>132</sup> דסתימו באינון חללין ומשירותא (ס"א וממשיכותא) דמוחא עלאה<sup>133</sup> סתימאה דעתיקא קדישא דאתמשיך בההוא ז"א אשתכחו ד' מוחי<sup>134</sup> ואלין ד' מוחין (ס"א דינא</p>	<p>למדנו בסוד עליון בספרא דצניעותא שלשה חללים של אותיות רשומות התגלו בגולגולת של זעיר אנפין ושנינו שלשה מוחות הם שנסתרים באותם חללים ומראשית (וממשיכות) המח העליון הנסתר של העתיק הקדוש שנמשך באותו זעיר אנפין נמצאו ארבעה מוחות וארבעה המחות הללו</p>

וזהו נהורא דלעילא דאסחר עליהו. ומ"ש ולבתר דחבו אהדר לון בגווי דהאי עלמא. היינו לבוש שעשה להם מחשמ"ל שסובב ג"ע הארץ ומקליפת נוגה (מ"מ).

<sup>127</sup> עי' ח"ב טל ע"א ורכט ע"ב (לש"ו).

<sup>128</sup>

<sup>129</sup> לכן כתיב ה' אלהים (רח"ו). ור"ל כדי לתרץ ההכרח שגרם לר"ח לטעות ולכך אמר לפי שהיו שפירין ביותר לכך כתיב ה' אלהים בכתנות עור (מ"מ).

<p>לית כתראי מכל כתרני מלכא) משתכחין ומתפשטין (ס"א בכלא ואינון וכו') בכל גופא<sup>135</sup> ואינון ד' ריהטי דארבע בתי דתפלין דאנה קב"ה</p>	<p>(דין אין כתר מכל כתרני המלך) נמצאים ומתפשטים (בכל והם) בכל הגוף והם ארבע<sup>130</sup> פרשיות של ארבעה בתי התפלין שמניח הקדוש ברוך הוא.</p>
<p>ובג"כ בעי בר נש לאנחא בכל יומא בגין דאינון שמא קדישא עלאה באתווי רשימן דכתיב (דברים כה י) וראו כל עמי הארץ כי שם יי' נקרא עליך ותנן שם יי' ממש ואלין תפלין דרישא (מוחא עלאה דאתמשך במוחא תתאה אקרין תרי מוחי ואינון דכתיב (&amp;) חכמות ומתפרשן בחד)</p>	<p>ולכן צריך האדם להניח בכל יום משום שהן שם קדוש עליון באותיותיו רשומות שכתוב וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ושנינו שם ה' ממש ואלו תפלין של ראש (מח עליון שנמשך במח תחתון נקראו שני מוחין והם שכתוב חכמות והתפרשו באחד).</p>
<p>ר' יצחק אמר הוא דכתיב (&amp;) קדש לי כל בכור<sup>136</sup> דא היא כתר<sup>137</sup> דכליל ואסתים כל אינון אחרנין (כל בכור כל בכור סתם לאעלאה) משיכותא (ס"א משרייתא)<sup>138</sup> דלעילא סתימא ביה (דכלא) ודא אקרי פטר</p>	<p>רבי יצחק אמר הוא שכתוב קדש לי כל בכור זהו כתר שכלול ומסתיר כל אותם האחרים (כל בכור כל בכור סתם לעליון) משיכות (מחנה) שלמעלה נסתרת בו (של הכל) וזה נקרא פטר כל רחם פתיחות של כל</p>

<sup>131</sup> יה"ו וסוד ג' אותיות יה"ו הם חב"ד דז"א (רח"ו).

<sup>132</sup> חב"ד (רח"ו).

<sup>133</sup> ע"י הכאת קוצא דשערי בעורף ז"א דביה בקוצא נגיד שפע מ"ם גרים בקיעת יסוד דאמא לשנים ונעשה מהג' ד' (רח"ו). נלע"ד שזהו הנזכר באדרת נשא ק"מ א', וחד מוחא שקיט על בורייה, שפירש בשער התפלין שהם קוצא דשערי דאריך המתפשט עד רישא דז"א, ובמקום סיום השערות שהם צנורות היוצאים ממוחא סתימא דאריך, משם דרך פיות השערות יוצאת הארה עצומה ומכה ובוטשת בעורף ז"א דהיינו אחורי הדעת שלו, ועוברת ההארה דרך פנימי של מוחי ז"א ודוחה אור המוחין לצד פנים של זעיר במצח שלו ששם חו"ג שבחלל אחד מתלת חללי רישא. ושם באותו חדר הנקרא דעת היו נחשבים למוח אחד, ובצאתם לחוץ נעשים שנים. והרי הם ארבע פרשיות של תפלין. ונמצא שהארת חכמה סתימא דאריך מאירה ומוציאה מוח הדעת, ובמקום שהיו תלת מוחין הפנימיות נעשים ארבע במצח. ועל שם אותה ההארה הנפלאה המאירה במוחין ושהוא העיקר ליציאתם, לכן אמר בכאן שבכחה אשתכחו ארבע מוחי בז"א. ונלע"ד שטעם התייחסות מוחא סתימא לענין זה, הוא מפני שעיקר החידוש של התפלין הוא שיהיו חלוקים החו"ג לשנים, היכר חילוק זה אינו מתחדש כל כך בחסדים, מפני שגם בהיותם במוח הדעת בפנימיות היו גוברים החסדים והיו הגבורות טפלות להם, אבל בהתחלקם לארבע מוחין ממש דהיינו בתפלין, אז מתגלות ונחלקות הגבורות לעצמן ומתגלה ה' אחרונה שבשם, כי טרם צאתם לחוץ לא היו רק ג' אותיות יה"ו כנודע, אלא שהגבורות נכללות כטפלות אל אות הו' שה"ס החסדים, אבל בהאירם במצח שאז הם ד' אז אינון שמא קדישא עילאה באתווי רשימן, באתווי רשימן דייקא, דהיינו שרישומן ניכר. וזה ידוע קעה) שמוחא סתימא מתתקן בגבורה דעתיק יומין, ולכן מקבל כח הארתו (נ"א מקביל כח האריך) להופיע ולהאיר את הגבורות שתתחזקנה לצאת ולהתחלק. וזה נראה לי שרמז באומרו ומשירותא דמוחא עילאה וכו', שכן גבורה דעתיק היא ראשית והתחלת מוחא סתימא (רמ"ז).

<sup>134</sup> פי' כי שורש המוחין הם ג' חב"ד כי הדעת כלול מח"ג דאינון בחד חללא לבד. אך ע"י הנימין דנפקי ממוחא סתימא דעתיק כנזכר באד"ר דף קל"א ומכים בעורף זעיר אנפין ונכנס האור שם ונעשה ב' מוחין אלו מוחא דעתיקא ומוחא דז"א חד מוחא ע"י חיבור אותן הנימין וזהו (משלי א כ) חכמת בחוץ ר"ל כנגד העורף דז"א ואז מתרבה אור הפנימי ובוקע ויוצא כנגדו לצד המצח ואז יוצאין ב' עטרין של החלל הג' ונחלקין לחוץ כמבואר אצלינו בכוונת התפלין. ונמצא כי ע"י שירותא דמוחא סתימא דעתיקא נעשה בזעיר אנפין ד' מוחין פירש בצאתו לחוץ בסוד התפלין אך בהיותן בפנים אינם אלא ג' מוחין כנזכר (זהר הרקיע).

<sup>130</sup>

<sup>135</sup> שמתפשטים בכל הגוף (רח"ו).

<sup>136</sup> סוד טפת חכמה שנעשה מוח ז"א (רח"ו).

<sup>137</sup> חכמה (רח"ו).

<sup>138</sup> יסוד דאבא (רח"ו).



<p>כל רחם פתיחותא דכל משיכותא דרחמי ויסודא (נ"א ונהירו) דלעילא<sup>139</sup></p>	<p>משיכות הרחמים ויסוד (ואור) עליון.</p>
<p>אמר ר"ש וסתים ביו"ד דשמא קדישא ודא (ס"א יו"ד) חד ביתא דתפלין דהוא קדש לי כל בכור סתם מוחא (נ"א אבא) עלאה חכמה ביתא תניינא (&amp;) והיה כי יביאך יי' (אלהיך) א"ר יהודה מוחא דתרעו<sup>140</sup> נפקין לחמשין תרעין תרעין סגיאין ואינן לקבל זמנין סגיאין דכתיב (&amp;) אשר הוצאתיך מארץ מצרים (&amp;) הוציאך יי' ממצרים ואדכר זמנין סגיאין דוכרנא דמצרים ואינן חמשין לקבל חמשין</p>	<p>אמר רבי שמעון ונסתר ביו"ד של השם הקדוש וזה (יו"ד) בית אחד של תפלין שהוא קדש לי כל בכור סתם מח (אבא) עליון חכמה. בית שני והיה כי יביאך ה' (אלהיך) אמר רבי יהודה מח ששעריו יוצאים לחמשים שערים שערים גדולים והם כנגד זמנים רבים שכתוב אשר הוצאתיך מארץ מצרים הוציאך ה' ממצרים ונזכר פעמים רבות זכרון מצרים והם חמשים כנגד חמשים.</p>
<p>ותנינן בספרא דרב המנונא סבא דאמר תרעין סגיאין דלעילא ותתא תבר קב"ה דהו סתימין ומתקמריין בשלשליהון בגין לאפקא להו לישראל (לבר) דהא מאלין תרעין דההוא מוחא מתפתחי ומשתרו כל שאר תרעין ואלמלא דאתערו ואתפתחו אינן תרעין דהאי מוחא לא הו מתפתחין אינן אחרנין למעבד דינא ולאפקא לון לישראל מן עבדותא</p>	<p>ושנינו בספרו של רב המנונא סבא שאמר שערים רבים שלמעלה ושלמטה שבר הקדוש ברוך הוא שהיו נסתרים וקשורים בשלשלאותיהם כדי להוציא את ישראל (לחוץ) שהרי מהשערים הללו של אותו המח נפתחים ומתירים כל שאר השערים ואלמלא שהתעוררו ונפתחו אותם שערים של המח הזה לא היו נפתחים אותם האחרים לעשות דין ולהוציא את ישראל מן העבדות.</p>
<p>וכלא סתים בהא דאקרי אימא עלאה דמנה אתער חילא לאימא תתאה ומאי איהו דכתיב בה (ישעיה נא &amp;) ולאמי אלי האזינו אל תקרי לאומי אלא לאמי דלא זו קב"ה מחבבה לכנסת ישראל עד דקראה אמי והאי נפקא מאימא עלאה דהיא ביתא תניינא דאקרי ה' דשמא קדישא ואתפתחא<sup>142</sup> לחמשין תרעין ומהאי נפק<sup>143</sup> רוחא לחד נוקבא דפרדשקא דחוטמא<sup>144</sup></p>	<p>והכל נסתר בזה שנקראת אם העליונה שממנה מתעורר כח לאם התחתונה ומהו שכתוב בה ולאומי אלי האזינו אל תקרי לאומי אלא לאומי שלא זו הקדוש ברוך הוא מלחבב את כנסת ישראל עד שקרא לה אמי וזה יוצא מהאם העליונה שהיא בית שני שנקראת ה' של השם הקדוש שנפתחת לחמשים שערים ומזה יוצא רוח לנקב אחד של נקב החוטם.</p>

<sup>139</sup> שנכנס ביסוד הבינה (רח"ו).

<sup>140</sup> מוח בינה דז"א שנמשך מטפת בינה דאימא שבה הם נ' שערי בינה (רח"ו).

<sup>141</sup> ואות ה' הוא לפי שהיא מתפתחת לחמשין כי יו"ד ה"א פעמים יעלו חמשים (אור יקר).

<sup>142</sup> ואם כן גם המלכות שהיא ה' תהיה כלולה מחמשים והם החמשים תתאין דאמרינן לעיל "דתרעין סגיאון אתברו" (אור יקר).

<sup>143</sup> פירוש מבינה שבה סוד חוטמא כדפירשנו באדרא (אור יקר).

<sup>144</sup> הוא צנור שבו משפיע הבינה אל המלכות שהוא חקל תפוחין קדישין כדפירשנו שם, ואם כן יוכרח כי על ידי מציאות זה ישתוו שניהן בצנור זה ועל ידה יושפע החירות מן הבינה אל המלכות, ואמר "חד נוקבא דפרדשקא" משום דמחד נוקבא כתיב עלה עשן וכו' לזה אמר חד נוקבא כי מצד נקב אחד לבד דהיינו הימני הוא דנשיב רוחא לחקל תפוחין כדפירשנו באדרא, ותנינן וכו', הענין כי היובל הם מ"ט שנים ובסוף מ"ט שנים הוא אחד יובל שהוא שנת החמשים ותוא על הכל, והנה המ"ט הם סתם בבינה במקומה, אמנם האחד הפרטי שבו יוצאים העבדים לחירות הוא אחיזת הבינה בחכמה שזה עיקר הכל וכלל הכל, ובשער זה מתייחדים חכמה ובינה, והטעם כי שער החמשים שהוא שנת החמשים הוא מציאות בינה שבתכמה או לפחות נתלה בה (אור יקר). סוד אות ה' הקבוע בחוטם (רח"ו).

<p>והנינו יובלא דנפקין ביה עבדין להירו<sup>145</sup>          בהאי מוחא אתאחד<sup>146</sup> ואינון חמשין שנין          דיובלא<sup>147</sup> ואינון חמשין יומין<sup>148</sup> דחושבנא          דעומר ביה אתאחדו דבהו<sup>149</sup> נייחין רוחי          דעבדין ומפקין<sup>150</sup> רוחיהון (נ"א ומפיק רוחיה)          לנייחא כמה דכתיב (&amp;) ביום<sup>152</sup> הניה יי' לך<sup>153</sup>          מעצבך ומרגזך<sup>154</sup> ומן העבודה וגו' ובגין כך ה'          נייחא דרוחא ולאפקא רוחא להירו<sup>155</sup> והאי          ביתא יציאת מצרים בה תלייא ובאת ה'          דשמא קדישא כמה דאתמר ע"כ כללא די"ה          דשמא קדישא</p>	<p>ושנינו היובל שיוצאים בו העבדים          לחרות במח הזה נאחז והם חמשים          שנות היובל והם חמשים ימי חשבון          העומר בו נאחזים שבהם נחות רוחות          העבדים ומוציאים רוחם (ומוציא          רוחו) למנוחה כמו שכתוב ביום הניח          ה' לך מעצבך ומרגזך ומן העבודה וגו'          ומשום זה ה' מנוחת הרוח ולהוציא          רוח לחירות ובבית זה תלויה יציאת          מצרים ובאות ה' של השם הקדוש כמו          שנתבאר עד כאן כלל של י"ה של השם          הקדוש.</p>
<p>תא הזי מסטרא דאבא<sup>156</sup> נפיק חסד מסטרא          דאמא<sup>157</sup> נפיק גבורה וכלא אחיד קודשא בריך          הוא<sup>158</sup> ומתעטר בהו ואת וא"ו</p>	<p>בא וראה מצד אבא יוצא חסד מצד          אמא יוצאת גבורה והכל אוחו הקדוש          ברוך הוא ומתעטר בהם אות וא"ו.</p>
<p>רסב/ב10800</p>	
<p>ביתא תליתאה שמע ישראל (דברים ו ד)          ישראל סבא<sup>159</sup> ואהבת את יי' אלהיך (&amp;)</p>	<p>בית שלישי שמע ישראל ישראל סבא          ואהבת את ה' אלהיך שנה רבי שמעון</p>

<sup>145</sup> דהיינו שנת החמשים (אור יקר).

<sup>146</sup> דהיינו מוחא תניינא בחינת בינה שבחכמה כדפירשנו (אור יקר).

<sup>147</sup> ובודאי כי אחר שהם חמשים שנה בבינה בסוד יובל ואחד מן החמשים מתעלה על הכל הוא להיות בחינת החכמה מתאחדת בבינה בו דהיינו שהוא נאחז בשורשו הנעלם בחכמה כדפי' (אור יקר).

<sup>148</sup> אפשר גם להורות שנתעלה יום החמשים על מ"ט שהוא יום טוב להורות שהוא אחוז בשורשו, והנראה יותר שהוא להורות על חמשים שערים שבמלכות שאינם שנים אלא ימים לפי שהם שערים תחתונים נאחזים בעליונים והארכתי בזה בספ"ר בשער השערים בע"ה, וזהו שאמר "דחושבנא דעומר" כי עומר היא המלכות כענין והעומר עשירית האיפה הוא (אור יקר).

<sup>149</sup> זכיה (אור יקר).

<sup>150</sup> ומפקא (אור יקר).

<sup>151</sup> ופירושו על ידי הבינת נייחין רוחין דעבדי, והיינו על ידי שהיא מוציאה רוחותם אל המנוחה דהיינו שהיא מנשבת רוחא דנייחא מלעילא והם נחים שיש להם מנוחה, ואית דגרסי "דבהו נייחין וכו' ומפקי" ואהדר לחמשים שערים הנזכרים והכל ענין אחד (אור יקר).

<sup>152</sup> אפשר כי העיקר להביא ראיה אל המנוחה דהיינו שממש משפיע מנוחה דהיינו רוחא דנשיב כדפירשנו (אור יקר).

<sup>153</sup> פירוש ישפע בך מנוחה (אור יקר).

<sup>154</sup> ואיך אפשר שיהיה מנוחה ממה שכבר עבד ונעצב ורגז, אלא ודאי דהיינו על ידי מפקנו דרוחא דנשיב עליהון כל מה שכבר עבדו נעשה נחמה "ונייחא דרוחא" כענין היובל שהכל נכלל בשנת החמשים, ונמצאו שממש אותם השנים שעברו הם מתקדשים ונכללים בשנה ההיא, כן בענין העבד על ידי מפקנו דההוא רוחא מתתקן הכל גם מה שכבר [עבד] [עבר] בסוד מנוחת הרוח לעבודת קונו וכענין התשובה שזדונות נעשו לו וכו' (אור יקר).

<sup>155</sup> ז"א (רח"ו).

<sup>156</sup> ר"ל מפרק התחתון דחסד דא"א כי שם התלבשות אבא ונפקי עטרא דחסד א"נ מן היסוד שלו הנק' סטרא משם נמשך טפה זו כי החו"ג הם טפין ממש (רח"ו).

<sup>157</sup> ר"ל מפרק תחתון דגבוה דא"א ששם התלבשות אימא והיינוסטרא דקאמר א,אנ מיסוד דילה הנק' סטרא (רח"ו).

<sup>158</sup> ת"ת (רח"ו).

<sup>159</sup> פי' ישראל זוטא שהוא זעיר מקבל מיש"ס כמ"ש הרב (מ"מ). הפסוק שמע ישראל שיש בו כ"ה אתוון, ותלויים אלו הכ"ה אתוון בהכ"ה הנז', שהם בהתבונה דשם ס"ג, וכמ"ש בזוה"ק (פ' בא דף מג ע"א, תרומה דף קס ע"ב, ויקהל דף רטז ע"א, ואתחנן דף רסב ע"ב) שמע ישראל, ישראל סבא. והרי כי הוא תלוי ביסוד"ת, וכמ"ש בפע"ח (שער הק"ש פרק י) (ביאורים ח"א מב ע"א).

<p>תאנא ר"ש דא הוא רוא עלאה דישראל עלאה אתעטר בסטרא דאבא ומאי איהו אברהם<sup>160</sup> ואתעטר בסטרא דאימא ומאי איהו יצחק</p>	<p>זהו סוד עליון שישראל העליון התעטר בצד האבא ומהו אברהם והתעטר בצד האמא ומהו יצחק.</p>
<p>תנינן ואהבת מאן דרחים ליה למלכא עביד<sup>162</sup> יתיר מיבו חסד עם כלא וחסד יתירא ההוא דאקרי חסד דאמת דלא בעי אנר עליה אלא בגין רחימותא דמלכא דרחים ליה יתיר וברחימותא דמלכא תליא חסד וע"ד אקרי (&amp;) אברהם אוהבי ובגין דרחים ליה יתיר אסני חסד בעלמא ועד הכא ואהבת וברחימותא תליא חסד ודא היא ביתא תליתאה<sup>163</sup></p>	<p>שנינו ואהבת מי שאוהב את המלך עושה יותר טוב חסד עם הכל וחסד יותר אותו שנקרא חסד של אמת שלא רוצה עליו<sup>161</sup> שכר אלא בשביל אהבת המלך שאוהב אותו יותר ובאהבת המלך תלוי החסד ועל זה נקרא אברהם אוהבי ומשום שאוהב אותו יותר מגדיל חסד בעולם ועל זה כאן ואהבת ובאהבת תלוי החסד וזהו הבית השלישי.</p>
<p>ביתא רביעאה (&amp;) והיה אם שמוע השמרו לכם וחרה אף יי' גבורה תקיפא ודינא קשיא היא ונפקת מסטרא דאימא עלאה ותנינן אע"ג דלית היא דינא מסטרהא נפקא דינא (דנפק) גבורה עלאה ואי תימא והיה אם שמוע דלאו היא דינא לית כתרא מכל כתרי מלכא דלא יתכליל דינא ורחמי כ"ש גבורה דאתכליל טב וביש</p>	<p>הבית הרביעי והיה אם שמוע השמרו לכם וחרה אף ה' גבורה חזקה ודין קשה היא ויוצאת מצד האמא העליונה ושנינו אף על גב שהיא אינה דין מצדה יוצא דין (שיוצא) גבורה עליונה ואם תאמר והיה אם שמוע שאיננו דין אין כתר בכל כתרי המלך שלא יכללו בו דין ורחמים כל שכן גבורה שנכלל טוב ורע.</p>
<p>ואלין ארבעה נשיל לון וא"ו ואתעטר בהו ואלין אינון תפילין דאנה קב"ה תנינן האי וא"ו סליק ואתעטר בעטרוי ואחיד להאי ולהאי ואתעטר בכלהו וע"ד וא"ו אמצעיתא דכלא<sup>164</sup> דעילא ותתא לאחזאה חכמתא שלימתא מכל סטרוי (שייך לפרשת עקב)</p>	<p>וארבעה אלה לוקח אותם וא"ו ומתעטר בהם ואלו הן תפלין שמניח הקדוש ברוך הוא שנינו הוא"ו הזה עולה ומתעטר בעטרותיו ואוחז את זה ואת זה ומתעטר בכלם ועל זה וא"ו אמצע הכל שלמעלה ולמטה להראות חכמה שלמה מכל צדדיו.</p>
<p>(תאני' ר' אבא כתיב (&amp;) רק באבותיך חשק יי' מכאן אר"ש אבהתא אינון רתיכא קדישא עלאה וכתביב (&amp;) חשק יי' ת"ח כמה דאית רתיכא קדישא לתתא<sup>165</sup> כך אית רתיכא</p>	<p>(שנה רבי אבא) כתוב רק באבותיך חשק ה' מכאן אמר רבי שמעון האבות הם מרכבה קדושה עליונה וכתוב חשק ה' בא וראה כמו שיש מרכבה קדושה</p>

<sup>160</sup> גם זה יובן בהקדמה הנז' שהחסדים דאימא נעשי' גבורות דאבא, נמצא אבא כולו חסדים, וז"ש אתעטר בסטרא דאבא ומאי איהו אברהם. וכן גבורות דאבא נעשו חסדים דאימא נמצא שאימא כולה גבורות וז"ש דאתעטר בסטרא דאימא ומאי איהו יצחק (מ"מ).

<sup>161</sup>

<sup>162</sup> פירוש האדם לאהבת קונו עושה חסד עם הבריות לרוב, כענין אברהם שלא היה מקוה שישלמו לו גמול אלא מאהבת הבורא היה עושה ובוזה נתבארו שלשה דברים אלו האחד שהוא חפד יקורא לא מדת חסד לבד כי מדת חסד סתם אפשר שיקוה לגמול, אמנם חסד של אמת שהוא חסד נעלמת חסד יקירא ומשתתפת באמת שהוא התפארת אינו אלא החסד שאינו מקוה אל הגמול, וכן פירשו רז"ל בפסוק ועשית עמדי חסד ואמת (אור יקר)

<sup>163</sup> שהוא סוד התפשטות החסידים בגופא דז"א עטרא דחסד (רח"ו). ור"ל הארתם יורדת בואהבת. אבל עצמם ממש אינו יורד רק בעמידה כמ"ש הרב בסה"כ ומ"ש ואיתימא והיה אם שמוע וכו' ר"ל דכתיב ונתתי מטר ארצכם דהיינו רחמים ותירץ לית כתרא וכו' (מ"מ).

<sup>164</sup> פי' מכריע בין חו"ג והוא אמצעי. ומ"ש "דלעילא ותתא" פי' שגם מכריע בין בינה ומ' שנק' עילא ותתא (מ"מ).

<sup>165</sup> פי' הם ארגמ"ן שהם כסא למ' (מ"מ).

<p>קדישא לעילא<sup>166</sup> ומאי ניהו הא דאמרן רתיכא קדישא כלא אקרי וכלא אתקשר דא בדא ואתעביד כלא חד</p>	<p>למטה כך יש מרכבה קדושה למעלה ומה היא זה שאמרנו מרכבה קדושה הכל נקרא והכל נקשר זה בזה ונעשה הכל אחד.</p>
<p>רק באבותיך (&amp;) תלתא ורתיכא ארבעה ד' מנלן דכתיב (&amp;) ויבחר בזרעם אחריהם מאי משמע לאכללא בהו דוד מלכא דאיהו רביעאה לאתתקנא ברתיכא קדישא דתנינן אבהתא<sup>167</sup> תקונא ושלימותא דכלא וגופא<sup>168</sup> בהו אשתכלל ואתכני ובהו אתאחיד אתא דוד מלכא ושכליל כלא ואתקין גופא ואשלמיה בהו וא"ר יצחק כמה דיכו אבהתא לאתעטרא ברתיכא קדישא כך זכה דוד לאתתקנא בסמכא רביעאה דרתיכא</p>	<p>רק באבותיך שלשה ומרכבה ארבעה ארבעה מנין לנו שכתוב ויבחר בזרעם אחריהם מה משמע להכליל בהם את דוד המלך שהוא רביעי להתתקן במרכבה הקדושה ששנינו האבות תקון שלמות הכל והגוף משתכלל בהם ונבנה ובהם נאחז בא דוד המלך ושכלל הכל והתקין הגוף והשלימם בהם ואמר רבי יצחק כמו שזכו האבות להתעטר במרכבה הקדושה כך זכה דוד להתתקן בעמוד הרביעי של המרכבה.</p>
<p>א"ר יהודה כתיב ביה בדוד (&amp;) והוא אדמוני עם יפה עינים<sup>169</sup> וטוב ראי מאי טעמא אדמוני<sup>170</sup> משום דחולקא דעדביה גרמא ליה אדמוני דינא ודאי עם יפה עינים דינא ברחמי<sup>171</sup> כמה דכתיב (&amp;) חסדי דוד הנאמנים</p>	<p>אמר רבי יהודה כתוב בדוד והוא אדמוני עם יפה עיניים וטוב ראי למה אדמוני משום שחלק גורלו גרם לו אדמוני דין ודאי עם יפה עיניים דין ברחמים כמו שכתוב חסדי דוד הנאמנים.</p>
<p>א"ר יצחק חסדי דוד באתריה אוקימנא אלא והוא אדמוני כדאמרן עם יפה עינים אלן אבהתא<sup>172</sup> ת"ח ירושלם וציון<sup>173</sup> דינא ורחמי</p>	<p>אמר רבי יצחק חסדי דוד במקומו בארנו אלא והוא אדמוני כמו שאמרנו עם יפה עיניים אלו האבות בא וראה</p>

<sup>166</sup> פי' חגת"ם שהם כסא לבינה (מ"מ).

<sup>167</sup> פי' חו"ג (מ"מ).

<sup>168</sup> פי' ת"ת (מ"מ).

<sup>169</sup>

<sup>170</sup> פי' לפי שז"ון יורשים את א"וא ואח"כ חולקים בשוה הנוק' יורשת ה"ג והז"א יורש ה"ח ודוד הוא במלכות לזה אמר מ"ט אדמוני משום דחולקא דעדבי' גרמא ליה שהוא הגורל שיצא לו בירושה וז"ש אדמוני דינא ודאי ר"ל שהם גבו' עם יפה עינים הוקשה לו דהוי ליה למימר עם עינים יפים מאי עם יפה עינים (זהר הרקיע).

<sup>171</sup> פי' כי המלכות אין לה עינים כמ"ש בסבא דמשפטים עולימת' שפירתא דלית לה עיינין כי הארת עינים הוא מן ה"ח. ובזה יתורץ מה שאנו אומרים בכל יום יוצר אור ובורא חושך כי בזכר יצירה שהוא ז"א אין בו דינים לכן אנו אומרים יוצר אור אבל באימא שהיא בריאה דינין מתערין מינה לזה אמר ובורא חושך. או ירצה שבז"א הראש שלו שהוא בריאה ה"ח שם מכוסים ובת"ת שלו שהוא היצירה ה"ח מגולים ולזה אנו אומרים יוצר אור. או ירצה שביצירה שהוא באצילות שהוא כנגד אור א"ס אנו אומרים יוצר אור ובבריאה למטה במקומה שאינה כנגד אור א"ס אנו אומרים ובורא חושך. ובזה יתורץ למה הקדימו יצירה לבריאה כי האור הוא מצד ה"ח והחושך מצד ה"ג. ולזה המלכות דלית לה עיינין שהיא ה"ג ואין לה אלא מה שלוקחת מיופי עינים של הזכר וזה שאמר דינא ברחמי שהיא דינא משותפת ברחמי הזכר ומשם נעשה לה עיינין. ולהודיענו מאיזה מדה של הזכר לוקחת הארת העינים לזה אמר דכתיב (ישעיה נה ג) חסדי דוד הנאמנים והוא כשהיא בנה"י שהיא בת שלש שנים והיא ראוי לזיווג ואז לוקחת הארת נה"י הנק' עיינין. ור' יצחק בא לחלוק ואמר חסדי דוד באתריה אוקימנא שהם נה"י אלא מ"ש כאן הוא בחי' אחרת ופי' ואמר והוא אדמוני כנז' שבזה אין מחלוקת שהיא במלכות כנז'. אבל מ"ש עם יפה עינים אלן אבהתא חג"ת שהוא למקום חג"ת שהוא ת"ת ולוקחת ה"ח מח"וג ומשם נעשה העינים (זהר הרקיע). הם ב' חסדים המגולים בנוה, כי נוה מצד עצמם דין ושם החסדים שהם רחמים (רח"ו).

<sup>172</sup> סוד ההדס הדומה לעינים שהם חג"ת והמל' מתחברת עמהם (רח"ו).

<p>ואע"פ כן כתיב (&amp;) עיר דוד היא ציון וכתוב (&amp;) בקרבך קדוש ולא אבא בעיר נשבע קב"ה שלא יכנס בירושלם של מעלה וכו' אימתי א"ר יהודה כד אתהדר מלכו בית דוד לאתריה לתתא</p>	<p>ירושלים וציון דין ורחמים ואף על פי כן כתוב עיר דוד היא ציון וכתוב בקרבך קדוש ולא אבוא בעיר נשבע הקדוש ברוך הוא שלא יכנס בירושלים של מעלה וכו' אימתי אמר רבי יהודה כשתחזר מלכות בית דוד למקומה למטה.</p>
<p>רבי יצחק אמר ש דרשימא בתלת קשרי שני דארבע קשרין רמיזא היא לתלתא<sup>174</sup> ורמיזא לארבעה<sup>175</sup> תלת הא דאמרן ארבעה למהוי ש רתיבא קדישא כחדא דהא הוא כללא דתקונא עלאה ומהכא מתפרשן ואתמשכן תתאי בארחייהו ברצועיהון דתליין בהני שערי דרישא דתליין בהו ואתמשכן מנייהו כל אינון אחרנין עד דאתקשרן באתריהו)</p>	<p>רבי יצחק אמר ש' שמצירת בשלשת הקשרים של ארבעה קשרים רמוזה היא לשלשה ורמוזה לארבעה שלשה זה שאמרנו ארבעה להיות מרכבה קדושה כאחד שהרי הוא כלל התקון העליון ומכאן נפרדים ונמשכים התחתונים בדרכיהם ברצועותיהם שתלויים בשערות הללו של הראש שתלויים בהם ונמשכים מהם כל אותם אחרים עד שנקשרים במקומם)</p>
<p>תנינן ו' נטיל אינון עלאי דאמרן ואלין תפלין דאנה קודשא בריך הוא בגין כך בעי בר נש לאתפארא בהו עליה כתיב (דברים כח ז) וראו כל עמי הארץ כי שם יי' נקרא עליך שם יי' ממש ואלין אינון תפלין דרישא תפלין דדרועא היא שמאלא<sup>176</sup> דאקרי ע"ז<sup>177</sup> וירתא מעז<sup>178</sup> הה"ד (&amp;) והיה לאות על ידכה בה"א והיא ה"א דאוקימנא זכאה חולקהון</p>	<p>שינינו ו' נוטל אותם עליונים שאמרנו ואלו תפלין שמניח הקדוש ברוך הוא לכן צריך אדם להתפאר בהם עליהם כתוב וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך שם ה' ממש ואלו אותם תפלין של ראש תפלין של זרוע היא שמאל שנקרא עז וירושא מעז זהו שכתוב והיה לאות על ידכה בה"א והיא ה"א שבארנו אשרי חלקם</p>
<p>רסג/א</p>	
<p>דישראל וע"ד ה"א בתראה נטלא תפלין<sup>180</sup> דהיא שמאלא למאן אינון אלין ארבעה דאינון חד גופא וע"ד כלילין בחד ומאן אינון תפארת<sup>181</sup> נצה הוד יסוד והיא ה"א דידיכה וכלהו אחידא בה בגין לאתברכא מנייהו וכלילא מכלהו</p>	<p>של ישראל ועל זה ה"א אחרונה לקחה תפלין שהיא שמאל. למי הם ארבע אלה שהם גוף אחד ועל זה כלולים באחד ומי הם תפארת נצה הוד יסוד והיא ה"א של ידכה וכולם אחוזים בה בשביל להתברך מהם<sup>179</sup> וכלולה מכלם.</p>

<sup>173</sup> ואף על פי כן כתיב עיר דוד היא ציון וכתוב בקרבך קדוש לא אבא בעיר נשבע הקב"ה שלא יכנס בירושלים של מעלה עד שיכנס בירושלים של מטה אימתי א"ר יהודה כד יתהדר מלכות בית דוד לאתריה לתתא כו' (שער מאמרי רשב"י).

חדר החיצון דיסוד הנוקבא הוא נקרא ירושלים (הקדו"ש צב ע"ג), הוא בספר מאורי אור מערכת י' אות מ"ז ועי' בע"ח שער תיקון הירח פ"ג ובאד"ר קל"ז א' ואד"ז רצ"ג ב' (שם קו ע"ב).

<sup>174</sup> פי' חג"ת (מ"מ).

<sup>175</sup> פי' עם המ' א"נ יש לפרש רמיזא היא לתלתא הם חב"ד דזעיר קודם שנחלקו ע"י קוצא דשערי דאריך. ורמיזא לד' היינו אחר שנחלקו לד' ולפי' הראשון תלת האי דאמרן היינו מאי דסמך ליה שהם חג"ת וכו'. ולפי' הב' מ"ש האי דאמרן קאי אדלעיל שאמר ותנינן תלת מוחי אינון ומשירותא דמוחא עילאה וכו' אשתכחו ד' מוחין וכן מוכח מסה"כ שכתב שהשינין רומזים למוחין (מ"מ).

<sup>176</sup> פי' שהמלכות בניינה מהגבורות (מ"מ).

<sup>177</sup> אדנ"י גימ' ס"ה עם יב, אותיות המילוי גימ' עז, (רח"ו).

<sup>178</sup> פי' מהגבורות הנק' עוז (מ"מ).

<sup>179</sup>

<sup>180</sup> בזוה"ק (ס"פ בא מג ע"ב) אמרו בענין הד' קשר של ראש, על דא כתיב וראית את אחורי, ובפ' ואתחנן (רסג רע"א) מבואר שענין הקשר של תפלין אשר נאמר על זה וראית את אחורי, הנה הוא

<p>א"ר חייא אי הכי הא כתיב<sup>182</sup> (שמות לג &amp;) וראית את אחרי ושנינו זה קשר של תפלין אמר ליה הא אוקמוה<sup>184</sup> ושפיר הוא וכלא ברירא דמלה וע"ד מהאי תלייא רצועה חד לתתא דהא מנה תליין תתאי ואתנו מה וע"ד איתקרי אות כד"א (&amp;) זאת אות הברית וכתיב (&amp;) והיה לאות על ידכה בה' והא אוקמוה</p>	<p>אמר רבי חייא אם כך הרי כתוב וראית את אחרי ושנינו זה קשר של תפלין אמר לו הרי פרשוה ויפה הוא והכל ברור הדבר ועל זה מזה תלויה רצועה אחת למטה שהרי ממנה תלויים התחתונים ונזונים ממנה ועל זה נקרא אות כמו שנאמר זאת אות הברית וכתוב והיה לאות על ידכה בה' והרי פרשוה.</p>
<p>שמע ישראל (דברים ו ד) א"ר ייסא ישראל סבא ר' יצחק אמר ע' רברבא לאכללא שבועין שמהן<sup>185</sup> סהדותא דכלא שמע ישראל כמה דכתיב (&amp;) שמעו שמים וכתיב (&amp;) דברים לב האזינו השמים<sup>186</sup> אוף הכא שמע ישראל<sup>187</sup> וכלא חד מלה הוא יהו"ה רישא דכלא בנהירו דעתיקא קדישא<sup>188</sup> והאי הוא דאקרי א"ב אלהינו עמיקתא<sup>189</sup> דנחלין<sup>190</sup> ומבועין<sup>191</sup> דנפקין ונגדין לכלא</p>	<p>שמע ישראל אמר רבי ייסא ישראל סבא רבי יצחק אמר ע' גדולה לכלול שבועים שמות עדות הכל שמע ישראל כמו שכתוב שמעו שמים וכתוב האזינו השמים גם כאן שמע ישראל והכל דבר אחד הוא יהו"ה ראש הכל באור העתיק הקדוש וזהו שנקרא א"ב אלהינו עומק הנחלים והמבועים שיוצאים ונמשכים לכל.</p>
<p>יהו"ה גופא<sup>192</sup> דאילנא שלימו דשרשין אחד כנסת ישראל<sup>193</sup> וכלא חד שלימותא ואתקשר דא בדא ולא אשתכח פרודא אלא כלא חד תני ר' יצחק רתיכא קדישא עלאה ארבעה בתי דתפילין דאנח ו<sup>194</sup> כמה דאתמר רתיכא</p>	<p>יהו"ה גוף האילן שלמות השרשים אחד כנסת ישראל והכל שלמות אחת ונקשר זה בזה ולא נמצא פירוד אלא הכל אחד. שנה רבי יצחק מרכבה קדושה עליונה ארבעה בתי תפלין</p>

ענין אחד עם התפילין של יד שהוא בה' בתראה, ה' דיככה, יד כהה, דהיא שמאלא (כללים ח"ב ז ע"ד).

<sup>181</sup> פי' שבניין המ' הוא מחזה דת"ת ולמטה ולכך אמר הזוהר תנה"י (מ"מ).  
<sup>182</sup> ר' חייא הוקשה לו כי נוקבא בסטרוי דדכורא הוא בההוא קשרא דתפילין דרישא, ועליו אמרו רז"ל דא קשר של תפילין, אם כן איך אמרינן כי מציאות גולגולתא דנוקבא בסטרוי דדכורא היא תפלה של יד, ותירץ דהא (אתברר) [אוקימנא] וכו' והענין כי המלכות בהיותה אחורוי דדכורא קודם התפשטה היא מציאות יו"ד, מציאות בחינת הסלע שעדין אינה מתפשטת להיותה פרצוף, ואז היא קשר של תפילין י' קשורה אחרי כרוכה עמו בין ימינו ושמאלו שהם שתי רצועותיו והיא בעורפו שהיא בחינת הבינה מצד הדין, ושתי רצועות שחורות ממנו אליה שהוא בין ימין ושמאל שלה, אחר כך מתפשטת עוד בצורת הפרצוף והיא בזרוע שמאל נעתק מרישא דיליה דהיינו בינה אל הגבורה זרוע שמאלי, ובזה יובן מה שפירש הרשב"י ע"ה באדרא כי מדכורא אתפשט קוצא דשערי מאחורוי דזעיר אנפין ותלי על רישא דנוקבא ואתערשו שערי ברישא (אור יקר).

<sup>183</sup> פי' והיא המלכות. כאן אמר תפלה של יד היא מלכות. (מ"מ).  
<sup>184</sup> פי' שקשר של תפילין היא לאה. ותפלה של יד היא רחל (מ"מ), עי' ח"ב מג ע"ב ורי"א ע"א (לש"ו).

<sup>185</sup> סוד הבינה שיש בה ע' שמות (רח"ו), והכוונה כמ"ש הרב ז"ל. שם שהיא מלכות מקבלת מן ע'. ומ"ש שמע ישראל כמה דכתיב שמעו שמים הוא כמו דבר אחר א' (מ"מ).

<sup>186</sup> ז"א (רח"ו).

<sup>187</sup> ז"א (רח"ו).

<sup>188</sup> אבא מקבל מן יו"ד דאריך (רח"ו).

<sup>189</sup> אימא (רח"ו).

<sup>190</sup>

<sup>191</sup> הם ה' חסדים (מ"מ).

הם ה' גבורות (מ"מ).

<sup>192</sup> ז"א (רח"ו).

<sup>193</sup> פי' א"ח הוא זעיר. ד' היא מלכות כמ"ש (מ"מ).

<sup>194</sup> שהם חו"ב וחו"ג והמניח ת"ת (רח"ו).

<p>קדישא אחרא ארבע אחרנין<sup>195</sup> דכלילן בחד דאנת ה' בתראה כמה דאוקמוה</p>	<p>שמניח ו' כמו שנאמר מרכבה קדושה אחרת ארבעה אחרים שכלולים באחד שמניח ה' האחרונה כמו שבארוה.</p>
<p>רע"מ</p>	<p>רע"מ</p>
<p>שמע ישראל יי' אלהינו יי' אחד פקודא דא ליחדא שמיה דקב"ה בכל יומא דהא כמה דמייחדי שמא דקב"ה לתתא הכי אתייחד<sup>197</sup> שמיה לעילא אשתכח קב"ה יחידאי עילא ותתא מאן דמייחד שמיה דקב"ה ישוי לביה ורעותיה בההוא יחודא למהוי כלהו אחד כמה דשוי כל שייפוי ברזא דחד הכי לעילא מחבר כל שייפין עלאי<sup>198</sup> בההוא יחודא למהוי כלהו חד</p>	<p>שמע ישראל יי' אלהינו יי' אחד מצוה זו לייחד שם הקדוש ברוך הוא בכל יום שהרי כמו שמיחדים שם הקדוש ברוך הוא למטה כך מתייחד שמו למעלה נמצא שהקדוש ברוך הוא יחיד מעלה<sup>196</sup> ומטה מי שמיחד שם הקדוש ברוך הוא ישים לבו ורצונו באותו יחוד שאמרנו ויחבר כל אבריו באותו יחוד להיות כולם אחד כמו ששם כל אבריו בסוד אחד כך למעלה מחבר כל האברים העליונים באותו יחוד להיות כולם אחד.</p>
<p>בשעתא דאתי ב"נ ליחדא שמא דקב"ה כל חילי שמיא כלהו קיימין שורין שורין בגין לאתתקנא ולאכתללא כלהו בההוא יחודא למיקם ברזא דחד ביחודא דא כלהו למיקם ברזא דחד ביחודא דא כלהו מתתקנן בתקוניהון כדקא יאות בהאי שעתא קיימא חד ממנא שמשא דקיימא תחות רמ"ח עלמי<sup>199</sup> וכלהו עקרון שייפין דגופא ודא אקרי הלני"ו קיימא מחכה לההוא יחודא ודא איהו מלקט שושנים כד"א (&amp;) וללקוט שושנים דאינון שייפין דגופא</p>	<p>בשעה שבא אדם ליחד את שם הקדוש ברוך הוא כל חיילות השמים עומדים שורות שורות כדי להתתקן ולהכלל כולם באותו יחוד לעמוד בסוד אחד ביחוד אחד כולם מתתקנים בתקוניהם כראוי באותה שעה עומד ממונה אחד שמש שעומד תחת מאתים ארבעים ושמונה עולמות וכולם נקראים אברי הגוף וזה נקרא הלני"ו עומד ומחכה לאותו יחוד וזהו מלקט שושנים כמו שנאמר וללקוט שושנים שהם אברי הגוף.</p>
<p>שייפין עלאי לקיט לון שמא עלאה ברזא דיחודא דקא אתייחד ברזא דמ"ב<sup>201</sup> שמהן ולקיט כל אינון שושנים עלאינן ושמשא דלקיט כל אינון תתאינן די כלהו ממנן בכללא דע"ב<sup>202</sup> שמהן ואתלקיטו כלהו בההוא יחודא ואתעבידו כלהו גופא דא ברזא דא וההוא יחודא סלקא וקא מייחד כלא בתרין סטרין ביחודא דא בההוא שעתא מתלקטין שייפין כלהו ומתחברן בחבורא דא למהוי כלהו</p>	<p>האברים העליונים לוקט אותם השם העליון בסוד היחוד שהתייחד בסוד ארבעים ושנים שמות ולוקט כל אותם שושנים עליונים ושמש שלוקט כל אותם התחתונים שכולם ממונים בכלל של שבעים ושנים שמות ונלקטים כולם באותו היחוד ונעשים כולם גוף אחד בסוד אחד ואותו היחוד עולה ומייחד הכל בשני צדדים ביחוד אחד באותה שעה מתלקטים כל</p>

<sup>195</sup> תנה"י והמניח מלכות (רח"ו). ומ"ש בתיקונים דף כ"ג ע"ב דסליק לשתין ואינון אתון הדבוקות בק"ש עיין סודם בס' נגיד ומצוה דף כ"ו והזכרים הרב צמח כמספרים (בספרו) ורמז על תוספות דברכות דף ט"ו (מ"מ).

<sup>196</sup>

<sup>197</sup> במלאכים וכן למעלה (יהל אור).

<sup>198</sup> בכל גופו כמ"ש בכל נפשך (יהל אור). כמש"ו (יהל אור).

<sup>199</sup> ברמ"ח תיבות דק"ש (יהל אור).

<p>ברזא דהד עילא ותתא ברזא דיהו"ה א' ושמו א' 203 (&amp;)</p>	<p>האברים ומתחברים בחבור אחד להיות כולם בסוד אחד למעלה<sup>200</sup> ולמטה בסוד של ה' אחד ושמו אחד.</p>
<p>וע"ד מאריכין באחד בתרי אתון<sup>204</sup> למלקט שושנים לאתייחדא ברזא דאחד ביחודא שלים כיון דאתייחדן שייפין כלהו ברזא דא דיהודא דא כדין אתקרי כלא קרבן שלים ועל רזא דא אעיל ליה קב"ה<sup>205</sup> בנ"ע לאדם קדמאה כמה דכתיב (&amp;) לעבדה ולשמרה ותנינן דאלין אינון<sup>206</sup> קרבנין תרינן רזא דיהו"ה א' ושמו א' דאינון קרבנין כתיב וללקוט שושנים (ד"א דקב"ה איהו לקיט שושנים לקיט כל אינון שייפין דעילא ותתא לחברא לון ביחודא בההוא יחודא דקאמרן כדין אתער מאן דאתער ללקוט שושנים) אלין שייפין דתרינן סמרינן דאינון חד</p>	<p>ועל כן מאריכים באחד בשתי אותיות ללקט שושנים להתייחד בסוד של אחד ביחוד שלם כיון שכל האברים מתייחדים בסוד אחד של יחוד אחד אז נקרא הכל קרבן שלם ועל סוד זה הכניס הקדוש ברוך הוא את אדם הראשון לגן עדן כמו שכתוב לעבדה ולשמרה ושנינו שאלה אותם קרבנות שנים סוד של ה' אחד ושמו אחד שבאלו קרבנות כתוב וללקט שושנים (שהקדוש ברוך הוא הוא לוקט שושנים לוקט כל אותם אברים שלמעלה ומטה לחבר אותם ביחוד באותו שאמרנו אז מתעורר מי שמתעורר ללקט שושנים) אלו האברים של שני צדדים שהם אחד.</p>
<p>שושנים רזא איהו דכד מתחברן כל (אינון) שייפין כחדא למהוי כלהו ביחודא דא רזא דקרבן כדין מתעטר קב"ה בעטרה ברישא דכתם פז<sup>207</sup> למהוי ביקרוי מתעטרא ורזא דא הוי דכתיב שושנים רזא דכל אינון שייפין דעילא ותתא ורזא דההוא פז עטורא דמתעטרא וסלקא מבינייהו וכלא איהו ביה</p>	<p>שושנים סוד הוא שכשמתחברים כל (אותם) אברים כאחד להיות כולם ביחוד אחד סוד הקרבן אז מתעטר הקדוש ברוך הוא בעטרה בראש של כתם פז להיות בכבודו מתעטר וסוד זה היה שכתוב שושנים סוד של כל אותם אברים שלמעלה ולמטה וסוד של אותו פז עטור שמתעטר ועולה מביניהם והכל נמצא בו.</p>

<sup>201</sup> בפ' הראשונה בדכורא (יהל אור).

<sup>202</sup> בפ' שניה בנוק' (יהל אור).

<sup>200</sup>

<sup>203</sup> ר"ל כמ"ש בזהר {תרומה קלג:} דתחלה ה' אחד שייפין דעד"א, ושמו א' שייפין דשכינתא, ואח"כ מתייחדין יחד, דלכך לא כתיב ה' ושמו אחד (יהל אור).

<sup>204</sup> ח"ד, עד"א ושכינה, דא' טמיר וגניז לעיל ולא אתידע. וצריך לחטוף כמ"ש בס"י {פ"א מ"ח} ואם רץ לבך כו' (יהל אור).

<sup>205</sup> התורה דאצילות היא כולה על סוד היחוד ליחד הנאצלים זה בזה, וכולם בא"ס ביחודא שלים (ע' זה"ק מקץ קצ"ט ב' ותרומה קס"ה ב' ואתחנן רס"ג א' ברע"מ שם). וזהו ג"כ סוד עבודת הספי' שאמר הראב"ד בספר יצירה פ"ב משנה א' (הקדו"ש לב ע"ב).

<sup>206</sup> ר"ל לעבדה ולשמרה. כמ"ש {תקו"ז תנ"ד קא.} לעבדה במ"ע ולשמרה במל"ת. וז"ש רזא דה' כו' (יהל אור).

<sup>207</sup> בינה, עטרה על וא"ו כמש"ל (יהל אור). [ליקוט (מעצם כ"ק) ראשו כתם פז. פז הוא גי' אני ה'. ואני הוא גי' פנים ואחוריים של ה'. והפנים טרד"ד, הוא באור פני מלך חיים, שמאירין ו"ג תיקונים דא"א בט' דז"א, והן כ"ב. וידוע (שהמ"ג) {שמה"ג} ד' לחודי אסתמכו, וט' לחוד {סד"צ רפ"ב}, וזהו ט"ד. וט' תיקונים דז"א הן ה' מא"א וד' מחו"ג, כמ"ש בפ' משפטים קכ"ב ב' דיקנא דמלכא יקירותא כו', וזהו ה"ד. והן כ"ב אותיות התורה, כמ"ש בס"ד {פ"ג כה.} ובפ' נשא {קמו ע"ב קמז.}. ואחוריים כו"ו, הן בעמר נקי, זה בפנים וזה באחוריים. והוא סוד הטל כידוע {א"ר קכח:}, שראשי נמלא טל, אורות טליך, גי' טל. והוא ג"כ חיים לע"ל, תחית המתים לאחר זה העולם, והוא גי' ה' אחד. [והשם ה' (-הויה) הוא במוחא בג' חללי דגולגלתא] והכל הוא פז. וזמ"ש בפ' ואתחנן בר"מ רס"ג א' ששנים רזא איהו כו' בעטרה ברישא דכתם פז כו' ורזא דההוא פז כו'. ע"כ (יהל אור).



<p>בשושנים הללו יש שש מאות ושלוש עשרה מצוות שהם אברים של שני צדדים סוד של יהו"ה אחד ושמו אחד</p>	<p>בשנים הללו יש שש מאות ושלוש עשרה מצוות שהם אברים של שני צדדים סוד של יהו"ה אחד ושמו אחד</p>
<p>רסג/ב</p>	
<p>רע"מ</p>	
<p>ואית ביה סליקו דההוא פו דקא סליק מבינייהו ובכל אתר דאינון משתכחי ההוא סליקו עלאה אשתכה מבינייהו לאסתלקא ורוא דא (&amp;) תפוח<sup>209</sup> בעצי היער ושושנה בין החוחים דא ודא אצטריך לאסתלקא כחדא ביהודא שלים זכאה איהו מאן דקריב קרבנין אלין ודאי לרעוא ליה בהאי עלמא ובעלמא דאתי</p>	<p>ויש בו עלייה של אותו פז שעולה מביניהם ובכל מקום שהם נמצאים אותה עליה עליונה נמצאת מביניהם לעלות וסוד זה תפוח בעצי היער ושושנה בין החוחים זה וזה צריכים לעלות כאחד ביחוד שלם אשרי מי שמקריב קרבנות אלו ודאי לרצון לו בעולם הזה ובעולם הבא.</p>
<p>פקודא ליראה בארץ כלל ובארץ פרט והא יראה אוקימנא בגין דאית עליה דב"ג לדחלא מקמי קב"ה תדיר כד"א (&amp;) ליראה את השם הנכבד והנורא הזה את יי' אלהיך ובגין יראה דא יסתמר בארצו ויראה אתר הוא דאקרי יראה בגין דתמן שריא דחלא דקב"ה איהו יראת יי' לדחלא מגיה ודא איהו רוא דכתיב (&amp;) וממקדשי תיראו בהאי יראה שריא פולסא דנורא לאלקאה לון לחייביא דלא נטרין פקודי אורייתא וע"ד באורח כלל אית לדחלא ובתר בארץ פרט כד ידע ב"ג מאן איהו יראת יי' ודא איהו דחלא דחביבותא דאיהו עיקר ויסודא למרחם ליה לקב"ה (בתר) האי יראה עביד לנטרא כל פקודי דאורייתא למהוי ב"ג עבד נאמן לגבי קב"ה כדקא יאות (יראה)</p>	<p>מצוה (ה) ליראה בדרך כלל ובדרך פרט והרי יראה בארנו משום שיש על האדם לפחד מלפני הקדוש ברוך הוא תמיד כמו שנאמר ליראה את השם הנכבד והנורא הזה את ה' אלהיך ובשביל יראה זו ישמר בדרכיו ויראה מקום הוא שנקרא יראה משום ששם נמצאת יראת הקדוש ברוך הוא היא יראת ה' לירא ממנו וזהו סוד הכתוב ומקדשי תיראו ביראה הזו שרויה מכת אש להלקות את הרשעים שלא שומרים מצוות התורה ועל זה בדרך כלל יש לירא. ואחר כך בדרך פרט כשיודע האדם מהי יראת ה' וזוהי יראה של חביבות שהיא עיקר ויסוד לאהוב את הקדוש ברוך הוא (אחר) יראה זו עושה כדי לשמור כל מצוות התורה להיות אדם עבד נאמן לקדוש ברוך הוא כראוי (יראה).</p>
<p>פקודא לאהבה והא אוקימנא רחימו דקב"ה דבעי ב"ג לרחמא ליה רחימו סגי כאברהם דרחים ליה לקב"ה בכמה רחימו ומסר גופיה ונפשיה לגביה מכאן אוליפנא מאן דרחים ליה לקב"ה איהו מקיים עשר אמירן עילא ותתא וע"ד כל אינון עשר נסיוני דאתנסא אברהם וקאים בכלהו לקבל עשר אמירן כל נסיונא אמירא היא ואתנסא בההוא אמירא וקאים ביה</p>	<p>מצוה (ו) לאהבה והרי בארנו אהבת הקדוש ברוך הוא שצריך האדם לאהוב אותו אהבה רבה כמו אברהם שאהב את הקדוש ברוך הוא בכמה אהבות ומסר אליו גופו ונפשו מכאן למדנו מי שאוהב את הקדוש ברוך הוא מקיים עשר אמירות מעלה ומטה ועל זה כל אותם עשרה נסיונות שהתנסה אברהם ועמד בכלם כנגד עשר אמירות כל נסיון היא אמירה והתנסה באותה אמירה ועמד בה.</p>

<sup>208</sup> ר"ל תר"ג עם פ"ז גי' ששנים. וז"ש לעיל ששנים רזא איהו כו'. (ובששונים) {ובששנים} ג' דרגין, בינה עד"א מלכות (יהל אור). {לבדוק} <sup>209</sup> תפוח עד"א, וששונה שכינה, כמ"ש כתפוח בעצי היער כו', כשושנה כו' (יהל אור).

<p>וע"ד אינון עשר נסיוני וכלהו קאים בהו אברהם בגין דאתקשר ואתדבק בימינא<sup>210</sup> דקב"ה דאיהי אהבה רבה מ"ט איקרי אהבה רבה בגין מאן דקאים בהאי אהבה אתקשר בעלמא עלאה אהבת עולם דא רזא דעלמא תתאה דאתקשר ביה רחימו דיליה וכלא רזא חדא בלא פרודא והא אתמר רזא דאהבה רחימו דא סליק על כל פולחנין דעלמא בהאי אתיקר שמה דקב"ה יתיר מכלא ואתברך בריך הוא לעלם ולעלמי עלמין ורזא דאהבה אתמר ע"ב</p>	<p>ועל זה אותם עשרה נסיונות ובכלם עמד אברהם משום שהתקשר ונדבק בימינו של הקדוש ברוך הוא שהיא אהבה רבה למה נקראת אהבה רבה משום מי שעומד באהבה הזו מתקשר בעולם העליון אהבת עולם זה סוד העולם התחתון שהתקשרה בו אהבתו והכל סוד אחד בלי פירוד והרי נתבאר סוד האהבה אהבה זו עולה על כל עבודות העולם בזה נכבד שם הקדוש ברוך הוא יותר מהכל ומתברך ברוך הוא לעולם ולעולמי עולמים וסוד האהבה נתבאר.</p>
<p>קעב ב ציצית וכו'</p>	
<p>פקודא למקרי קריאת שמע ב' זמנין בכל יומא חד לקבל דרגא דיממא וחד לקבל דרגא דליליא ולאכללא ביממא דרגא דליליא ולאכללא בליליא דרגא דיממא והא אתמר וע"ד תרין זמנין בכל יומא חד ביממא וחד בליליא</p>	<p>מצוה (ז) לקרא קריאת שמע פעמיים בכל יום אחת כנגד דרגת יום ואחת כנגד דרגת לילה להכליל ביום דרגת הלילה ולהכליל בלילה דרגת יום והרי נתבאר ועל זה פעמיים בכל יום אחד ביום ואחד בלילה.</p>
<p>פקודא למקבע ב"נ מזוזה לתרעיה למהוי כל ב"נ נטיר מעם קב"ה כד נפיק וכד עייל<sup>211</sup> ורזא (&amp;) יי ישמר צאתך ובאך מעתה ועד עולם בגין דרזא דמזוזה איהו קאים תדיר לפתחא ודא איהו פתחא דלעילא<sup>212</sup> ודא איהו דרגא דאקרי שומר לאשתכחא בנטירו</p>	<p>מצוה שיקבע אדם מזוזה לשערו להיות כל אדם שמור מעם הקדוש ברוך הוא כשיוצא וכשכנס והסוד ה' ישמר צאתך ובאך מעתה ועד עולם משום שסוד המזוזה הוא עומד תמיד לפתח וזהו פתח שלמעלה וזהו דרגה שנקראת שומר להמצא בשמירה.</p>
<p>דב"נ לאו איהו נטיר בר נטירו דקב"ה דאיהו נטיר תדיר וקאים לפתחא וב"נ לגו ותו דלא ינשי ב"נ<sup>213</sup> דוכרנא דקב"ה לעלמין ודא איהו כגוונא דציצית<sup>214</sup> כד"א (&amp;) וראיתם אותו וזכרתם את וגו' כיון דחמי בר נש להאי דוכרנא<sup>215</sup> אדכר בגרמיה למעברד<sup>216</sup> פקודא</p>	<p>שאדם אינו שמור רק משמירת הקדוש ברוך הוא שהוא תמיד שומר ועומד לפתח והאדם בפנים ועוד שלא ישכח אדם זכרון הקדוש ברוך הוא לעולמים וזהו כדוגמת הציצית כמו שנאמר וראיתם אותו וזכרתם את וגו'</p>

<sup>210</sup> ששם חכמה כידוע, יר"ד של השם, עשר אמירן כידוע (יהל אור).  
<sup>211</sup> דביאתו א"צ שמירה כמו ביציאתו, דלפתח חטאת רובץ, כמ"ש ולואי שתהא ביאה כיציאה (יומא פו ע"ב פז. סנהדרין ז): (יהל אור).  
<sup>212</sup> זה השער כו', מל' אדני' (במלוי גי' תרע"א) גי' מזוזה (יהל אור).  
<sup>213</sup> נוסף עוד טעם פשוט מובן מעצמו וגם בדרך הסוד, ירצה שאעפ"י שזווג קיום העולמות הוא תדיר, מכל מקום רצה הקב"ה שגם האדם יזכה בו בתת לו מצוה תמידית, ויזכה לעשות שישארו שיורי רשימו מאור הפנימיות תדיר, להאיר בשלל זווג העולמות שהוא מסוד החיצוניות מבחינת פק"ד ותקמ"ד שהם אחורי אר"א שמשם [זווג] קיום העולמות והם גי' תשכ"ח קפה) וחשכ"ת, ושל הפנימיות הוא מסוד ע"ב קס"א שעולים זכר"ר קפו). ונמצא שבזכות מצות המזוזה שסודה מן הפנימיות, לא ינשי בר נש דוכרנא וכו', שלא ישלוט כח השכחה להעביר זכרו של הקב"ה לעלמין (רמ, ז). דג"ד באדם, גופו ולבושו ודירתו, ובכולם קבע הש"י שמו, בגופו במילה, ובלבושו בציצית, ובדירתו במזוזה. ובכלם בפתח, מילה פתח הגוף וכן כולם (יהל אור).  
<sup>214</sup> {מקום} ר"ל כמו אצל מזוזה, שמימין מלאך, ומשמאל שד. וכן בפתחא דלעילא מל', עומדים משני הצדדים קדושה וסט"א (יהל אור).  
<sup>215</sup> היא המזוזה שה"ס העמדת אור הפנימיות כאמור (רמ"ז).  
<sup>216</sup>

<p>דמאריה ורוא דמהימנותא מזוזה כללא דכר ונוקבא כחדא<sup>217</sup></p>	<p>כיון שרואה האדם את הזכרון הזה נזכר בעצמו לעשות מצות רבונו וסוד האמונה מזוזה כלל של זכר ונקבה כאחד.</p>
<p>בספרא דשלמה סמיך לפתחא לקבל<sup>218</sup> תריין דרגין<sup>219</sup> אודמן חד שידא<sup>220</sup> (ודא איהו) ואית ליה רישו לחבלא ואיהו קאים לסטר שמאלא זקיף ב"נ עינוי חמי ליה לרזא דשמא דמאריה ואדכר ליה ולא יכיל ליה לאבאשא ואי תימא אי הכי כי נפיק ב"נ מתרעיה לבר הא ההוא שידא קאים לימיניה ומזוזה לשמאליה והיאך אתנטיר ב"נ אי איהו שארי לשמאליה</p>	<p>בספרו של שלמה סמוך לפתח כנגד שתי דרגות מזדמן שד אחד (וזהו) ויש לו רשות לחבל והוא עומד לצד שמאל מרים האדם את עינוי ורואה את סוד שם רבונו ונזכר בו ולא יכול להרע לו ואם תאמר אם כך כשהאדם יוצא מהשער החוצה הרי אותו שד עומד לימינו ומזוזה לשמאלו ואיך נשמר האדם אם הוא שורה לשמאלו.</p>
<p>אלא כל מה דעבד קודשא בריך הוא כל מלה ומלה אתמשך בתר זיניה בבר נש קיימין תריין דרגין חד מימינא וחד משמאלא ההוא דימינא אקרי יצה"ט והוא דשמאלא אקרי יצר הרע כיון דנפק בר נש מתרעא<sup>222</sup> דביתיה ההוא שידא זקיף עינוי וחמי ליצר הרע דשארי לשמאלא אתמשך לההוא סטרא ואתעדי</p>	<p>אלא כל מה שעשה הקדוש ברוך הוא כל דבר ודבר נמשך אחר מינו באדם יש שתי דרגות אחת מימין ואחת משמאל אותו שמימין נקרא יצר הטוב ואותו של השמאל נקרא יצר הרע כיון שיצא אדם משער ביתו אותו שד מרים עינוי ורואה את היצר הרע ששורה לשמאל נמשך לאותו צד וזו<sup>221</sup></p>

<sup>216</sup> יש לפרשו שבראותו סוד המזוזה שהוא אור המושרש בחזה זעיר, יזכר גם כן לעשות מצות הציצית שגם (נ"א והגבו') כל סודה הוא באור המאיר מן החזה אל הנוק' כנודע אצלנו קצד), אלא שזו בבית וזו בלבוש. והענין מובן במ"ש בדרוש אבי"ע שבסוף ספר אדם ישר קצה), שד' עולמות אבי"ע בכללם עומדים בבחינת ד' דברים שיש לאדם, נשמה גוף לבוש ובית, נמצא הלבוש כנגד יצירה ושם ה"ס הציצית כנזכר בכונת ד' תיקוני המעשה שנעשה בשחרית קצו), והבית הוא כנגד העשיה דתמן מקנא רחל קצו), ולפי שהציצית הוא במלבוש הדבוק באדם אמר אדכר בגרמיה. אי נמי "ל שהוא כעין נתינת טעם לסגולת המזוזה שאמרנו שקובעת קיום אותה ההארה שלא תתבטל, וזה במה שכשרואה האדם אותה מכיון לעשות מצות בוראו, וזו הכונה והמחשבה מצטרפת ונחשבת למעשה כאילו היתה נתונה תמיד בכל עת ושעה, ובזה מאיר אותו השיור והרשימו העליון. ורזא דמהימנותא וכו', ככתוב בגליון הנכחי. וקראו רזא דמהימנותא, מפני שכל עצמה של מזוזה וסודה הוא במקום גילוי יסוד אבא שה"ס כל האצילות הנקרא מהימנותא, מפני שעיקר אמונתנו ביוצר הכל שכולו סוד אלקות ככתוב אצלנו בכמה מקומות (רמז).

<sup>217</sup> פי' שיש בה ב' פרשיות (דברים ו ד) פ' שמע (דברים יא יג) ופ' והיה אם שמוע שהם ב' עטרין ח"וג חסד דכר ואהבת והיה גבורה נוקבא הרי דכ"ו כחדא (זהר הרקיע). ו"ה שבו (יהל אור).  
<sup>218</sup> לפתחא לקבל נמחק ציהל אור, ובמקומו איתא לקבל פתחא

<sup>219</sup> זה יובן במ"ש שיש ב' דרגין יצר הרע ויצר טוב ימין ושמאל ולקבל ב' אלין אמר ב' דרגין אחרנין חד שידא לשמאל הפתח ומזוזה יש לימין וכו"א מקושר עם דוגמתו. ובעת אשר יכנס האדם בבית צריך להסתכל בשם שד"י שבמזוזה ולהזכיר בפיו ואז יכנע השד מלהזיק באותו הבית וגם יצ"ה נכנע ולא יקטר בו ויתבטל ממנו ואמר דהאי שידא. יש לו שס"ה שמשים כל אחד ביומו. וצריך לכוין כי שם שד"י הוא שומר ישראל בסוד מלכות העומדת בפתח עליון להט החרב שומר עץ החיים הנקרא ישראל. וכבר ידעת כי כוונת מזוזה היא רחל ואחוריה תיבת והיה שהוא א' מ"ב צירופי הויה ואם תמלאנה באלפין הוא שם מ"ה סוד ז"א שהוא ישראל וזהו שומר ישראל שד"י יה"ה וזהו שמו כשם רבו הויה מבפנים והויה מבחוץ ושניהם יחד מ"ה ושד"י גימ' שט"ן נגד שס"ה הנזכר שהוא הש"ד השר הגדול עליהן ונכנע בכח אלו הב' שמות שהם שד"י והו"ה וזהו הויה שומר ישראל וכן שד"י (זהר הרקיע).

<sup>220</sup> ר"ל חד מתרין דרגין הוא ש"ד, ובשד"י דמזוזה אתכפי, דיו"ד מן שדי, הוא חוליא דשלשלאה על שד משד"י (יהל אור).

<p>מימינא ובההוא סטרא קאים שמא דמאריה ולא יכיל לקרבא ולאבאשא ליה ונפיק ב"נ</p>	<p>מימין ובאותו צד עומד שם של רבונו ולא יכול להתקרב ולהרע לו ויוצא האדם</p>
<p>רסד/א</p>	
<p>רע"מ</p>	
<p>ואשתזיב מניה<sup>223</sup> כד עייל הא שמא קדישא לימינא קאים ולא יכיל לקטרגא בהדיה וע"ד אצטריך ב"נ דלא יעביד (נ"א יעביר) מנופא ולכלוכא בתרעא דביתיה ולא יושיד מיין עכורין חד דלא יעביד קלנא לגבי שמא דמאריה וחד דאית ליה רשו לההוא מחבלא לחבלא ובג"כ יזדהר ב"נ מהאי ויזדהר ב"נ דלא ימנע מתרעא דביתיה שמא דמאריה</p>	<p>ונצול ממנו כשנכנס, הרי השם הקדוש עומד לימין ולא יכול לקטרג עמו. ועל זה צריך האדם שלא יעשה (יעביר) טנוף ולכלוך בשער ביתו ולא ישפך מים עכורים אחד שלא יעשה קלון לשם רבונו ואחד שיש רשות לאותו המחבל לחבל ולכן יזהר האדם מזה ויזהר האדם שלא ימנע משער ביתו שם רבונו.</p>
<p>וכד בר נש אתקין מזוזה לפתחיה כד עייל (ס"א ההוא ב"נ) ההוא יצר הרע וההוא שידא בעל כרחיהו נטרי ליה ואמרי (&amp;) זה השער ליי' צדיקים יבאו בו וכד לא קאים מזוזה לפתחיה דב"נ יצר הרע וההוא שידא מתתקנין כחדא שוו ידייהו על רישיה בזמנא דעייל פתחי ואמרי ווי ליה לפלניא דהא נפק מרשותא דמאריה מההוא זמנא קאים בלא נטירו דלית מאן דנטיר עליה רחמנא לישזבן</p>	<p>וכשאדם מתקין מזוזה לפתחו כשנכנס (אותו האדם) אותו יצר הרע ואותו שד בעל כרחם שומרים אותו ואומרים זה השער לה' צדיקים יבאו בו וכשלא עומדת מזוזה בפתח האיש יצר הרע ואותו שד מתתקנים כאחד שמים ידיהם על ראשו בזמן שנכנס פותחים ואומרים אוי לו לפלוני שיצא מרשות רבונו מאותו זמן הוא עומד בלי שמירה שאין מי שישמור עליו הרחמן יצילנו.</p>
<p>צ"א ב' פקודא לאומאה וכו'</p>	
<p>שמע ישראל יי' אלהינו יי' אחד<sup>224</sup> (דברים ו ד) דא איהו יחודא חד<sup>225</sup> ברוך שם כבוד</p>	<p>שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד זהו יחוד אחד ברוך שם כבוד מלכותו</p>

<sup>222</sup> והענין כי עיקר השמירה מיצ"ה ביציאה, כמ"ש לפתח חטאת רובץ, ולכן נקבע המזוזה בשמאל היציאה, נגד היצ"ה. אבל בביאה אין היצ"ה שולט, ואין פחד רק מההוא שידא, ואתבר מנגד השמא דימינא (יהל אור).

<sup>223</sup> וגם ז"ס לקבוע מזוזה, שר"ל שכח המזוזה הוא קבוע ביד השמאל כשיצא האדם מפתחו. וז"ס (תהלים קכא, ה) ה' צלך על יד ימינך, כי סתם יד היא שמאלית ואין יתבאר יד ימינך, וכל שכן כי מה היה חסר הפסוק אם יאמר צלך על (יד) ימינך, אלא ירמוז לענייננו, וימינך הוא המזוזה הקבועה בימין, ויאמר הפסוק שצל ה' שהוא אור המושפע מן המזוזה סוכך וצולל על השמאל (רמ"ז).

<sup>224</sup> אחד התיקון העתיד יתאחדו כולם זב"ז ע"י הקו האמצעי העיקרי והפנימי, שהוא הדעת עלאה אשר מרזא דא"ס ית"ש, ויתאחדו ויוכללו כולם בו עצמו ית"ש, ואז יהיה כולו אחד, ויתקיים מ"ש (דברים ד לה) יהוה הוא האלהים, וכמ"ש בזוה"ק ואתחנן (רסד ע"א) ובפ' תרומה (קסא ע"ב) (כללים ח"א סו ע"א).

<sup>225</sup> מאמר זה הובא בפרשת תרומה קס"א ב' בשינוי קצת מלות, אבל העיקר הוא מייסד ענין זה על פסוק ה' אחד ושמו אחד, ואומר כי יחוד שמע ה"ס ה' אחד, ויחוד ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, ה"ס ושמו אחד. ובזה מובן הענין [כפשוטו], יחודא חד ויחודא אחרא, ור"ל שיחוד שמע סודו ה' אחד, ויחוד בשכמל"ו סודו ושמו אחד. וענין הדרוש הוא מ"ש בסה"כ שיחוד קריאת שמע הוא לייחד אר"א שיזווגו לתת מוחין לזר"ן להגדילם, וייחוד תפילת שמונה עשרה הוא לזווג זר"ן שישפיעו אורם לעולמות, ושמור הקדמה זו. האמנם בתחילה אמר כי שמע הוא ייחוד הנרמז בה' אחד דהיינו לייחד זעיר באר"א שה"ס ה' אלקינו ה', ובאחד מתייחד עם נקבותיו לאה ורחל וזהו ייחוד חד. אבל בשכמל"ו הוא תיקון לאה ורחל להמשך שפע לשתהיינה ראויות להתקן, ועיין בפרטות הדברים תמצאם מכוונים. ודע לך שיש לנו הקדמה אמיתית שכשזר"ן מתגדלים בגדלותם האמיתית אז זעיר מושפע מן אר"א עלאין ונוק' מישסו"ת, וז"ס ה' אחד ושמו אחד, כלומר שכל אחד מהם יש להם ייחוד אחד בשיווי. וז"ש למהו שמיה רזא חד, דהיינו מ"ש ושמו אחד, כי אז כל

<p>מלכותו לעולם ועד הא יחודא אחרא למהוי שמיה רזא חד ורזא דא יי' הוא האלהים<sup>226</sup> דא כתיב כד אינון ביחודא חד<sup>227</sup></p>	<p>לעולם ועד זהו יחוד אחר להיות שמו סוד אחד וסוד זה ה' הוא האלהים זה כתוב כשהם ביחוד אחד.</p>
<p>ואי תימא אי הכי כגוונא דכתיב (&amp;) יי' אחד ושמו אחד<sup>228</sup> לאו איהי יי' האלהים דאי כתיב יי' ושמו הוא אחד הוינא אמרי הכי לא כתיב (&amp;) אלא יי' אחד ושמו אחד ואצטריך לומר כגוונא דא יי' הוא האלהים הוא ויתחזי יי' אחד ושמו אחד</p>	<p>ואם תאמר אם כך כדוגמא שכתוב ה' אחד ושמו אחד לא היא ה' האלהים שאם כתוב ה' ושמו הוא אחד הייתי אומר כך לא כתוב אלא ה' אחד ושמו אחד וצריך לומר בצבע זה ה' הוא האלהים הוא ויראה ה' אחד ושמו אחד.</p>
<p>אלא כלא חד<sup>229</sup> דכד אתאחדן תרין שמהן אלין דא ביחודא חד ודא ביחודא חד כדין תרין שמהן אלין אתעבידו חד ואתכלילין דא בדא והוי כלא שמא שלים<sup>230</sup> ביחודא חדא וכדין (&amp;) יי' הוא האלהים דהא כדין אתכליל כלא דא בדא למהוי חד ועד דאתייחדו כל חד דא בלחודוי ודא בלחודוי לא אתכלילו דא בדא למהוי כלא חד</p>	<p>אלא הכל אחד כאשר מתאחדים שני השמות הללו זה ביחוד אחד וזה ביחוד אחד אז שני השמות האלה נעשים אחד ונכללים זה בזה ונהיה הכל שם שלם ביחוד אחד ואז ה' הוא האלהים שהרי אז נכלל הכל זה בזה להיות אחד ועד שהתייחדו כל אחד זה בלבדו וזה בלבדו לא נכללו זה בזה להיות הכל אחד.</p>

אחד ואחד בשיווי, וזוהי כי זעיר מושפע מנה"י דא"א עילאין ולו י' ספירות הרי י"ג כמנין אח"ד, וכן נוק' בנה"י דישסו"ת הרי גם אח"ד, וב' פעמים אח"ד הם שם הוי"ה, הרי ששניהם נעשים הוי"ה אחת. וכמו כן אל"ף שהוא אחד ציורו י"י גי' הוי"ה זאת ועוד ירמוז ענין גדול והוא דאיתא בזוהר ויקרא ז' ב', שלא נקרא אחד אלא דכר ונוק', והיינו חו"ג, כי אין שלימות החסדים לבדם אם לא יתייחדו עם הגבורות, וכמו דקיימא לן אברהם קדמאה לא שלים בתראה שלים אחר העקידה. ועל כן נאמר (יחזקאל לג, כד) אחד היה אברהם. וכמ"ש שאין שלימות לגבורות אם לא תתייחדנה עם החסדים. והנה בזמן הגדלות האמיתי של זר"ן, שאז יש בו נה"י דא"א עילאין, ובה נה"י דישסו"ת, אז יש לכל אחד יסוד בפני עצמו שבו חו"ג, ויתכן לקרוא אחד לכל אחד מהם. ודע כי שם הוי"ה סודו ו"ה חסדים ו"ה גבורות, ואמנם גם ו"ה פעמים ו"ה רכ"ה, ו"ה פעמים ו"ה קכ"א, סך הכל עולה שמו"ו, וזהו יהיה ה' אחד ושמו אחד, והיינו דקאמר למהוי שמיה רזא חד, וכל רזא סודו יסוד, והבן (רמ"ז).

<sup>226</sup> וכלומר שזה היסוד הוא סוד ה' הוא האלקים חו"ג. האמנם אמר דא כתיב וכו', וכמו שיבואר בסמוך. אי הכי כגוונא וכו', פי' אם כן שאתה משהו המדות שסוד שני הפסוקים הכל אחד, אני רואה שאין שניהם בסגנון אחד, כי ה' אחד ושמו אחד אינו כמו ה' הוא האלקים, שאם היה אומר ה' ושמו הוא אחד, היה דומה אל ה' הוא האלקים, אבל אינו כן שלא נאמר אלא ה' אחד ושמו אחד. ואצטריך לומר וכו', היל"ל (ב' פעמים) ה' הוא האלקים הוא, ופי' הוא (ה') שהש"ת הוא הוי"ה והוא האלקים. ויתחזי ה' אחד ושמו אחד, ר"ל אז היה נראה (ה') ממש דומה אל פסוק ה' אחד, ב' פעמים אחד וכמו כן ב' פעמים הוא (רמ"ז).

<sup>227</sup> ר"ל כשהב' יחודים הנזכרים נעשים אחד (ביאורים ח"א מב ע"ד).

<sup>228</sup> נדפס בתרומה קעא ע"ב (הערת הזהר) צ"ל קסא ע"א (לש"ו). ע' זוה"ק בראשית (יב ע"א) ופ' תרומה (קלג סע"ב וקלד ע"א ושם קסא ע"ב) (דע"ה ח"א ח ע"א), היחוד דהויה אלהים הוא כולל הכל, והוא סוד הויה אחד ושמו אחד שיתגלה לעתיד, וכן הוא כולל הב' יחודים דמשמע ישראל וברוך שכמל"ו (דע"ה ח"ב מח ע"ב).

<sup>229</sup> שני הפסוקים מיוחדים זה בזה לענין אחד. ופירש הדבר ואמר, וכד אתאחדן תרין שמהן אלין, הרמוזים בה' אחד ושמו אחד, והיינו חד, ביחודא, חד דשמע ישראל, וחד ביחודא דא ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, כנזכר, שכל אחד נבנה ביחודו הפרטי הנכון לו. אז תרין שמהן אלין, ה' אלקים, אתעבידו חד, והוא בסוד הזווג. ואתכליל דא בדא, מ"ד במ"ן ומ"ן במ"ד, ששניהם מתייחדים ביסוד הנוק', והיינו החו"ג. ועל זה אמר שמא שלים ביחודא חדא, הם שם ה' אלקים משולבים זה בזה אילההויה"ם, וכאמור בסה"כ, ואיתא תמן כי שם זה נקרא שם שלם העולה יב"ק וכולל כל העולמות (רמ"ז).

<sup>230</sup> היחוד דהויה אלהים, ור"ל שהאצילות עם הבי"ע יהיה כולם אחד, וכמ"ש בזוה"ק (תרומה קסא ע"ב ופ' ואתחנן רסד ע"א ע' שם ושם), כי העולמות בי"ע הם בהגילוי דשם אלהים כנז', וכשהם כולם קודש לה', הרי הוא היחוד דהויה אלהים, שהוא נקרא רזא דמהימנותא, כמ"ש בפ' תרומה (קסא ע"א וע"ב) (דע"ה ח"א פא ע"ב).

<p>כללא דכל אורייתא הכי הוא ודאי<sup>231</sup> דהא אורייתא אייה תורה שבכתב ואיהי תורה שבעל פה תורה שבכתב דא הוא דכתיב יי' תורה שבעל פה דכתיב האלהים ובגין דאורייתא אייה רזא דשמא קדישא אקרי הכי</p>	<p>כלל כל התורה כך הוא ודאי שהרי התורה היא תורה שבכתב והיא תורה שבעל פה תורה שבכתב זהו שכתוב ה' תורה שבעל פה שכתוב האלהים ומשום שהתורה היא סוד השם הקדוש נקראת כך.</p>
<p>תורה שבכתב ותורה שבעל פה<sup>232</sup> דא כלל ודא פרט כלל אצטריך לפרט ופרט אצטריך לכלל ואתייחדו דא בדא והוי כלל חד וע"ד כללא דאורייתא<sup>233</sup> איהו כללא דלעילא ותתא בגין דשמא דא לעילא ושמא דא לתתא דא רזא דעלמא עלאה ודא רזא דעלמא תתאה וע"ד כתיב (&amp;) אתה הראת לדעת כי יי' הוא האלהים דא כללא דכלא וכל דא דאמרן אצטריך ב"נ למנדע בהאי עלמא ואי תימא פקודי אורייתא אן אינון הכא בכללא דא אלא דא איהו זכור ודא איהו שמור וכל פקודי אורייתא בהני כלילן ברזא דזכור וברזא דשמור וכלא איהו חד</p>	<p>תורה שבכתב ותורה שבעל פה זה כלל וזה פרט הכלל צריך את הפרט והפרט צריך את הכלל והתייחדו זה בזה ונהיה הכל אחד ועל זה כלל התורה הוא כלל שלמעלה ומטה משום ששם זה למעלה ושם זה למטה זה סוד העולם העליון וזה סוד העולם התחתון ועל זה כתוב אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלהים זה הכלל של הכל וכל זה שאמרנו צריך אדם לדעת בעולם הזה. ואם תאמר מצוות התורה איפה הן כאן בכלל הזה אלא זהו זכור וזהו שמור וכל מצוות התורה באלה כלולים בסוד של זכור ובסוד של שמור והכל הוא אחד.</p>
<p>פתח ר' יוסי ואמר הא דתנינן עלותא דערבית חובה איהו ודאי בגין דק"ש דערבית חובה וקב"ה אתייחד בליליא כמה דאתייחד ביממא ומדת לילה אתכליל ביממא ומדת יממא אתכליל בליליא ואתעביד יחודא ומאן דאמר רשות בגין אימורין ופדרין דמתעכלי בליליא והא אוקימנא דכתיב (&amp;) ואהבת את יי' אלהיך האי קרא אוקימנא ואוקמוה חברייא אבל אית לשאלא אי בהאי יחודא דשמע ישראל אתכליל כלל ימינא ושמאלא אמאי כתיב לבתר (&amp;) ואהבת (&amp;) והיה אם שמוע דהא ביחודא אתכלילו אלא התם בכלל הכא בפרט והכי אצטריך</p>	<p>פתח רבי יוסי ואמר זה ששנינו שתפלת ערבית היא חובה ודאי משום שקריאת שמע של ערבית חובה והקדוש ברוך הוא מתייחד בלילה כמו שמתייחד ביום ומדת לילה נכללת ביום ומדת יום נכללת בלילה ונעשה יחוד ומי שאמר רשות משום אימורים ופדרים שמתעכלים בלילה והרי בארנו, שכתוב ואהבת את ה' אלהיך פסוק זה בארנו ופרשוהו החברים אבל יש לשאול אם ביחוד הזה של שמע ישראל נכלל הכל ימין ושמאל למה כתוב אחר כך ואהבת והיה אם שמוע שהרי ביחוד נכללו אלא שם בכלל כאן בפרט וכך צריך.</p>
<p>וברזא דיחודא דהא אתערנא ביה יחודא איהו כגוונא דתפלין דרישא ותפלין דדרועא בתפלין דרישא ד' פרשיין והא אתמר והא ג' שמהן אינון התם ארבע פרשיין וכל חד וחד בלחודוי והכא ג' שמהן מה בין האי להאי אלא אנון ארבע פרשיין הא אתערו בהו חד נקודה</p>	<p>ובסוד היחוד שהרי התעוררנו בו יחוד הוא כדוגמת תפלין של ראש ותפלין של זרוע בתפלין של ראש [יש] ארבע פרשיות והרי נתבאר וכאן שלשה שמות הם שם ארבע פרשיות וכל אחת ואחת בלבדה וכאן שלש שמות מה בין זה לזה. אלא אותן</p>

<sup>231</sup> כי הרי עד"ז הוא כל התורה כולה (ביאורים ח"א מג ע"א).

<sup>232</sup> שנקראו תורה שבכתב ותורה שבע"פ בהב' שמות הללו משום שאורייתא כולה היא שמא קדישא (ביאורים ח"א מג ע"א).

<sup>233</sup> שהיא הו"ה אלהים (ביאורים ח"א מג ע"א).

<p>(ס"א עלאה) קדמאה וחד רזא דעלמא דאתי וחד דימינא<sup>234</sup></p>	<p>ארבע פרשיות הרי התעוררו בהן נקודה אחת (עליונה) ראשונה ואחת סוד העולם הבא ואחת ימין</p>
<p>רסד/ב</p>	
<p>וחד שמאלא אלין רזא דתפלין דרישא<sup>235</sup> והכא ברזא דא יחודא דא תלת שמהן עלאין אינון כגוונא דאינון ארבע פרשיין יי' קדמאה דא נקודה עלאה ראשיתא דכלא אלהינו רזא דעלמא דאתי יי' בתראה כללא דימינא ושמאלא כחדא בכללא חדא ואלין אינון תפלה דרישא ודא איהו יחודא קדמאה</p>	<p>ואחת שמאל אלה סוד תפלין של ראש וכאן בסוד זה יחוד זה שלשה שמות עליונים הם כדוגמת אותן ארבע פרשיות ה' הראשון זו נקודה עליונה ראשית הכל אלהינו סוד העולם הבא ה' האחרון כלל של ימין ושמאל כאחד בכלל אחד ואלה הם תפלה של ראש וזהו יחוד ראשון.</p>
<p>תפלין דדרועא כללא<sup>237</sup> (גו תפלין דדרועא כללא) דכל הני כחדא ודא איהו רזא ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד הכא כללא דאינון תפלין דרישא דאתכלילו גו תפלין דדרועא ורזא דא ברוך דא רזא<sup>238</sup> דנקודה עלאה דאיהו ברוך דכל ברכאן נבעין מתמן<sup>239</sup> ואי תימא עלמא דאתי אקרי ברוך לאו הכי דהא נקודה עלאה איהו דכר<sup>240</sup> עלמא דאתי נוקבא איהו ברוך ואיהי ברכה<sup>241</sup> ברוך דכר ברכה נוקבא וע"ד<sup>242</sup> ברוך איהו<sup>243</sup> נקודה עלאה שם<sup>244</sup> דא עלמא דאתי דאיהו שם גדול כד"א (&amp;) ומה תעשה לשמך הגדול כבוד דא כבוד עלאה</p>	<p>תפלין של זרוע כלל (תוך תפלין של זרוע כלל) של כל האלה כאחד וזהו סוד ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד כאן כלל של אותן תפלין של ראש שנכללו בתוך תפלין של זרוע. וסוד זה ברוך זה סוד של נקודה עליונה שהוא ברוך שכל הברכות נובעות משם ואם תאמר העולם הבא נקרא ברוך לא כך שהרי נקודה עליונה היא זכר עולם הבא נקבה הוא ברוך והיא ברכה ברוך זכר ברכה נקבה ועל זה ברוך הוא נקודה עליונה שם זה העולם הבא שהוא שם גדול כמו שנאמר ומה תעשה לשמך הגדול כבוד זה כבוד</p>

חכמה	תפילין בינה	דרישא חסד	גבורה
	ת"ת	מניח	
ת"ת	תפילין נצח	דיד הוד	יסוד
כולם	מלכות בבית	מניח אחת	כרוכים

234

<sup>235</sup> שה"ס חו"ב חו"ג כנודע. ואיתא בספר אדם ישר שתי מוחין חו"ב יורדים ממוחי או"א אל שני יסודותיהם, וחו"ג נמשכין מתרין כתפין דא"א אל שני עטרות יסודות או"א, ולכן נקראים תרין עטרין. ולפי זה נמצאו שכל הד' מוחין נכנסים בב' (נ"א בד') יסודות דאו"א, ולכן אמר רזא דתפילין, שכל רזא הוא יסוד. והכא ברזא דא, פי' באותו היסוד הנזכר, יחודא דא, של ד' המוחין. אבל הוא תלת שמהן עלאין, והטעם כי התפילין סודן אור מקיף היוצא ובולט לחוץ במצח ז"א, והם ד' מוחין ממש בארבעה בתים כנודע. אבל יחוד שמע הוא בג' מוחין דז"א בפנימיות. וקראן עלאין, לפי שהם אורות יותר מעולים, כי של תפילין היא בבחינה הששית והיותר טפלה כידוע, והם בחינת הארה, אבל של היחוד אור פנימי ממש, ולכן הוא בסוד שמות, ושל התפילין הוא בבחינת פרשיות (נ"א פרטיות) כגוונא דאינון ארבע פרשיין, ירצה שכמו שהתפילין ארבע פרשיות נפרשות ומובדלות, כן שלשה הפנימיים הם ארבעה, אלא שהאמצעי שהוא הדעת, בו מיוחדים חו"ג. נקודה עלאה ראשית דכלא, ולעיל בשל תפילין לא אמר ראשית דכלא, ומזל"ן שה"ס חכמה דאריך שאנו מכוונים אליה בהו"ה קדמאה, והיינו ראשית דכלא. כללא דימינא ושמאלא כחדא, חו"ג נכללים יחד בדעת ונרמזים בהו"ה, י"ה חסדים ו"ה גבורות. ומ"ש כללא דימינא ושמאלא, הוא מפני שבין ה"ח (נ"א חסדים) ובין ה"ג (נ"א הגבורות) סודם בחגתנ"ה כנודע, וזה כשמתפשטים בגופא, אי נמי בחינת ה' אצבעות, אבל בדעת הם כלולים יחד במדה אחת. והוסיף עוד ואמר בכללא חדא, נראה שרומז למ"ש בכונת השופר, שיש בין החסדים והגבורות שבדעת בחינת ת"ת המיוחדים, והיינו בכללא חדא, ששניהם נכללים בת"ת שסתמו שם הו"ה. ואלין אינון תפלה דרישא, כי מזה מתנוצצים ד' אורות שבד' הבתים, ולכן יש בהם ב' שינין של ד' ושל ג' רישין, לרמוז לג' הפנימים שנעשים ד' חיצונים (רמ"ז).

<p>דאיהו ימינא ושמאלא וכלהו כלילין בהאי תפלה של יד דאיהו מלכותו ונטיל כלא בגויה ובהאי אתכלילין בהאי מלכות עלמין כלהו למיזין לון ולספקא לון בכמה דאצטריכו</p>	<p>עליון שהוא ימין ושמאל וכולם כלולים בתפלה זו של יד שהיא מלכותו ולוקח הכל לתוכה ובוזה נכללים במלכות הזאת כל העולמות לזון אותם ולספקו<sup>236</sup> ולהנות אותם במה שהצטרכו.</p>
<p>ודא איהו יחודא דתפלין דרישא ותפלין דדרועא כגוונא דרוא דיהודא דתפלין הכי הוא יחודא דכלא ודא איהו ברירו דמלה והא סדרנא יחודא דא קמי בוצינא קדישא ואמר לי דהא בד' גוונין אתסדר יחודא ודא ברירא דכלהו והכי איהו ודאי וכלהו רוא דיהודא אבל סדורא דתפלין דא הוא יחודא עלאה כדקא יאות ומגו דאתכלילו ימינא ושמאלא ברוא דשמא חד בארע כלל אצטריך לבתר לאפקא לון בארע פרט אבל לאו בארע יחודא דהא יחודא בקראי קדמאי איהו למהוי יי' אחד בתפלין דרישא ושמו אחד בתפלין דדרועא והוי כלא חד כיון דיהודא אתסדר כלא בכללא מרישא דנקודה עלאה אצטריך לבתר לאתעטרא מרישא דנהורא קדמאה דאיהו רישא דכלא</p>	<p>וזהו יחוד של תפלין של ראש ותפלין של זרוע כדוגמת סוד היחוד של תפלין כך הוא יחוד הכל וזהו בירור הדבר והרי סדרנו יחוד זה לפני הנר הקדוש ואמר לי שהרי בארבעה צבעים הסתדר היחוד וזה הבירור של כולם וכך הוא בודאי וכולם סוד היחוד אבל סדור התפלין זהו יחוד עליון כראוי. ומתוך שנכללו ימין ושמאל בסוד של שם אחד בדרך כלל צריך אחר כך להוציא אותם בדרך פרט אבל לא בדרך יחוד שהרי היחוד הוא בפסוקים הראשונים להיות ה' אחד בתפלין של ראש ושמו אחד בתפלין של זרוע ונהיה הכל אחד כיון שהיחוד הסתדר הכל בכלל מראש הנקודה העליונה צריך אחר כך להתעטר מהראש של האור הראשון שהוא ראש הכל</p>
<p>זהר</p>	

<sup>237</sup> זו הגרסה הנכונה כי הרב זלה"ה לא שינה אותה, אבל גרסת א"י קשה לי לפרשה, דהכי גריס תפילין דרישא גו תפילין דדרועא, ואין הדבר כן דשאני טובא תפילין דרישא שהם חו"ב חו"ג הבולטים מחב"ד דזעיר, ושל הזרוע הם מחו"ב דאבא ומחו"ב דאי' המתפשטים עד נ"ה דזעיר, ובכח הכאת קוצא דזעיר יוצאת הארת שני החו"ב ונעשית תפילין של רחל. האמנם לפי גרסת הספר הכי פירושו, שתפילין של ראש הם ארבעה בתים אבל תפילין של יד נכללים בבית אחד, והטעם מפני שנ"ה שמהם יוצאים תפילין לרחל הם תרי פלגי, ומצד האחור הם דבקים יחד והיו לאחד כנזכר בשער התפילין. כללא דכל הני, הם הארבע פרשיות (רמ"ז).

<sup>238</sup> היינו החכמה, והטעם שנקרא ברוך שהוא מקור הברכות, ועם היות שהכתר מקור אמתי הוא נעלם ואינו משפיע אלא על ידי החכמה שהיא נקודה כדפירש', ואם תאמר אם אחר גילוי הברכות אתה, אם כן נייחס שם זה לבינה שממנה גילוי הברכות לספירות, ולזה אמר שאינו, שיש ברוך מקור, ויש ברכה כלי בית קבול לברכות, ולמעלה החכמה מקור, והבינה ברי(י)כה, ולמטה היסוד מקור והמלכות ברכה, בענין שי' נקו' ברוך מעלה ומטה, וה' נקבה ברכה מעלה ומטה, ומפני שזכר ונקבה לא יצדק בעצם למעלה מצד עצמם, זה לזה יצדק (אור יקר).

<sup>239</sup> הבינה גופה הנה היא הבריכה העליונה אשר כל ברכאן נפקין מתמן (כמ"ש בפ' נח סד ע"ב ופ' תרומה קס"ב ע"א ופ' אחרי ס"ה ע"א ופ' ואתחנן רס"ד ע"ב וע' פע"ח שער הברכות רפ"א) כי הוא בעצמה היא רחמים אלא מסטרהא דינין מתערין (הקדו"ש כז ע"ד).

<sup>240</sup> להוצאת ההויית והברכות, ובערכה הבינה נקבה (אור יקר).

<sup>241</sup> ולא יקשה כל מקום ששניהם באים כאחד, כגון הכא דכתיב ברוך שם, והמלות בעצמם "ברוך ברכה דכר ונוקבא" (אור יקר).

<sup>242</sup> עם היות שלא יצדק ענין זה בחכמה ובבינה, כיון שראינו שהבינה נקראת ברכה ודאי, אם כן החכמה נקרא ברוך (אור יקר).

<sup>243</sup> עם היות שהיא נקודה עילאה נעלמת בערך הבינה ברכה יצדק בה "ברוך" (אור יקר).

<sup>244</sup> הענין שהמלכות שם לתפארת, והבינה שם לחכמה, כענין יהו"ה אהי"ה יהו"ה אדנ"י, אהי"ה שבבינה לבוש לשם יהו"ה שבחכמה, אם כן שם יצדק במלכות אדנ"י שם לתפארת יהו"ה, ויצדק בבינה כדפירשגו, כיון שאמר שמך הגדול היינו בינה שהוא גדול ממלכות, ובתפארת לא יצדק שאינו שם (אור יקר).



<p>גליף ואתקין משה<sup>245</sup> כ"ה אתוון ברזא דפסוקא דיחודא דכתיב (דברים ו ד) שמע ישראל יי' אלהינו יי' אחד ואינון כ"ה אתוון גליפין מחקקין ברזא דלעילא יעקב בעא לאתקנא לתתא ברזא דיחודא ואתקין בכ"ד אתוון<sup>246</sup> ואינון בשכמל"ו ולא אשלים לכ"ה אתוון בגין דעד לא אתתקן משכנא כיון דאתתקן משכנא ואשתלים מלה דהוה נפיק מניה<sup>247</sup> כד אשתלים לא מליל אלא בכ"ה אתוון לאחזאה דהא אשתלים דא כגוונא דלעילא דכתיב (&amp;) וידבר יי' אליו מאהל מועד לאמר הא כ"ה אתוון</p>	<p>חקק והתקין משה כ"ה אותיות בסוד של הפסוק של היחוד שכתוב שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד והן כ"ה אותיות חקוקות מחוקקות בסוד שלמעלה יעקב רצה להתקין למטה בסוד היחוד והתקין בכ"ד אותיות והן ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד ולא השלים לכ"ה אותיות משום שעדיין לא התתקן המשכן כיון שנתתקן המשכן והשתלם דבר שהיה יוצא ממנו כשהשתלם לא דיבר אלא בכ"ה אותיות להראות שהרי זה השלם כדוגמא שלמעלה שכתוב וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר הרי כ"ה אותיות.</p>
<p>וע"ד כ"ה זינין לאשלמא תקונא דמקדשא וכל הני אתוון אוקימנא באינון אתוון גליפין דאוליפנא ממר ובגין דמשכנא אשתלים ברזין אלין אקרי כ"ה ביחודא דשלימו דמשכנא וע"ד (&amp;) וחסידיך יברכוכה כתיב רזא דשלימו דכל משכנא ותקונא דיליה כ"ה לקבל כ"ב אתוון ותורה ונביאים וכתובים דאינון כללא חדא רזא חדא בשעתא דישראל קא מיחדי יהודא בהאי קרא ברזא דכ"ה אתוון דאינון שמע ישראל יי' אלהינו יי' אחד ובשכמל"ו דאינון כ"ד אתוון ויכוין כל חד בהו כלהו אתוון מתחברין כחדא וסלקין לחבורא חד תשע וארבעים תרעין ברזא דיובלא וכדין אצטריך לסלקא ועד לא יתיר וכדין אתפתחו תרעין וחשיב קב"ה לההוא ב"נ כאילו קיים אורייתא כלה דאיהי אתיא במ"ט פנים בכלא</p>	<p>ועל זה כ"ה מינים להשלים תקון המקדש וכל האותיות הללו בארנו באותן אותיות חקוקות שלמדנו ממר ומשום שהמשכן השתלם בסודות הללו נקרא כ"ה ביחוד של שלמות המשכן ועל זה כתוב וחסידיך יברכוכה סוד השלמות של כל המשכן ותקונו. כ"ה כנגד כ"ב אותיות ותורה ונביאים וכתובים שהם כלל אחד סוד אחד בשעה שישראל מיחדים יחוד בפסוק זה בסוד כ"ה אותיות שהם שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד שהם כ"ד אותיות ויכוון כל אחד בהם האותיות כולן מתחברות כאחת ועולות לחיבור אחד ארבעים ותשעה שערים בסוד היובל ואז צריך לעלות ועד לא יתיר ואז נפתחים השערים ומחשיב הקדוש ברוך הוא לאותו אדם כאלו קיים את כל התורה שהיא באה במ"ט פנים בכל.</p>
<p>וע"ד אצטריך לכוונא רעותא בכ"ה ובארבע ועשרין לסלקא לון ברעותא דלבא בתשע וארבעין תרעין דקאמרין כיון דאתכוון בהאי יתכוון בההוא יהודא דאמר מר שמע ישראל וגו' (דברים ו ד) ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד כללא דכל אורייתא כלא זכאה חולקיה מאן דיתכוון בהו ודאי כללא איהו דכל אורייתא ועילא ותתא ודא איהו רזא שלימו דדבר ונקבא ורזא דכל מהימנותא</p>	<p>ועל זה צריך לכוון רצון בעשרים וחמש ובעשרים וארבע להעלותן ברצון הלב בארבעים ותשעה שערים שאמרנו כיון שהתכוון בזה יתכוון באותו יחוד שאמר מר שמע ישראל וגו' ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד כלל של כל התורה כולה אשרי חלקו של מי שיתכוון בהן ודאי כלל הוא של כל התורה שלמעלה ומטה וזהו סוד שלמות של זכר ונקבה וסוד כל</p>

<sup>245</sup> הלשון הזה נדפס בפרשת תרומה קלט ושם פירשנוהו (מ"מ), עי' תרומה קלט ע"ב (לש"ו).

<sup>246</sup> עי' זוה"ק תרומה (דף קלט ע"ב) (ביאורים ח"א מב ע"ב)

<sup>247</sup> ר"ל הדיבור הראשון שהוא המילות הראשונות הנאמר שם (ביאורים ח"א מב ע"ב).

האמונה.	
רסה/א	
זהר	
<p>רבי אבא שלח ליה<sup>248</sup> לר' שמעון ואמר ליה האי דאוקמיה מר בתפלין דמארי עלמא ד' פרשיין אינון קודשא דקודשין<sup>249</sup> שפיר משכא דעל תפילין ואינון רצועין אקרו קדושה<sup>250</sup> אסמכתא מנלן שלח ליה (&amp;) ויעש יי' אלהים לאדם ולאשתו וגו'<sup>251</sup> דייקא<sup>252</sup> והכי אוקמיה רב המנונא סבא ואלין אינון<sup>253</sup> דרישא ודרועא ידכה בה"א והא אוקמוה</p>	<p>רבי אבא שלח לו לרבי שמעון ואמר לו זה שבאר מר בתפלין של רבונו של עולם ארבע פרשיות הן קדש הקדשים יפה עור שעל התפלין ואותן רצועות נקראות קדושה אסמכתא מנין לנו שלח לו ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו וגו' דווקא וכך בארו רב המנונא סבא ואלה אותם של ראש זרוע ידכה בה"א והרי פרשוה.</p>
<p>אר"ש אית מאן דמתני בהאי גוונא והיה דרועא שמאלא דקב"ה<sup>254</sup> ואקרי גבורה אי הכי לא אשתארן ברישא אלא תלת ואינון ארבע אבל תריין רתיכין קדישין אינון<sup>255</sup> דא אתקשר</p>	<p>אמר רבי שמעון יש מי ששונה בצורה זו והיה זרוע שמאל של הקדוש ברוך הוא ונקראת גבורה אם כך לא נשארו בראש אלא שלש והן ארבע אבל שתי</p>

<sup>248</sup> הענין כי הבינה קדושה אחת והחכמה קודשא דקודשיץ שהוא קדש והעלם גם בערך הבינה, והנה למעלה לפי הנדרש בענין התפילין וכפי מה שפירש ר' שמעון בפ' הורה היות תפילין הפרשיות בסוד מוחא דהיינו בחינות חכמה המתפשטות בגוף העליון, והעורות בסוד גולגולתא דהיינו בחינות הבינה כי היא גולגולתא כדפירשגו לעיל בענין י' מוחא אל"ף אוריא (אור יקר).

<sup>249</sup> דהיינו הפרשיות עצמם (אור יקר).

<sup>250</sup> אלו מוחא ואלו גולגולתא (אור יקר).

<sup>251</sup> פי' ה' אלהים בינה, לאדם ולאשתו ת"ת ומלכות, (אור יקר). פי' ה' אלהים הם או"א לאדם ולאשתו הם ז"ן כתנות עור הוא העור של תפלין ורצועותיהם (מ"מ).

<sup>252</sup> "כתנות עור" היינו גולגולתין, ואדם ואשתו דווקא הכוונה שהתפארת נקרא אדם מצד החכמה שהוא מ"ה אדם, ואשתו רוצה לומר גוקביה מסטרא דחכמה שהם סוד יו"ד במילואה סוד ד"ו פרצופין, וזהו שאמר "לאדם ולאשתו דייקא" (אור יקר).

<sup>253</sup> פירוש אדם ואשתו כנודע, והכריח הענין מיזכה יד חי כמבואר לעיל (אור יקר).

<sup>254</sup> "אית דמתקני כדאי דרועא שמאלא" לפני הנראה כי גרסא זאת עם גירסא אחרת שכתב ר' מנחם ריקנטי שלא נמצא בספרים הכל ענין אחד, וזה לשונו ידכה בה' והא אוקמוה וחבירנא יתבי דרומא אוקמוה. ברזא דילהון בתי תפילין בהאי גוונא קדש לי כל בכור לקבל כתרא עילאת דכולא, והיה כי יביאך לקבל חכמה, שמע ואהבת לקבל בינה, והיה לקבל חסד, לבתר כלילן כולהו בדרועא שמאלא דאיקרי עז דכתיב ובזרוע עזו אין עז אלא תורה אין עז אלא תפילין, ומילין לא מתיישבן לגבן מאי טעמא בגין דכתר עליון הוא כליל כולא והוא לא בחושבנא, ועוד והיה כי יביאך ביציאת מצרים תליא ההוא אתר אשתכח ביה חירו לעבדין ועל דא לא מתתקן בארחייהו, ואנא מחכמת שריין והכי הוא, וקב"ה נטיל לון, וכן ארבע לעילא ארבע לתתא, ארבע באתר דמוחא ארבע באתר דלבא שרייא בגין דדא בדא אתקשר, ובעי ברנש לאתעטרא בהו בגין דאיהו שמא קדישא עילאה דכתיב וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, וכל מאן דאתעטר בעטרא קדישא דא איקרי מלך בארעא וקב"ה מלך ברקיעא הדא הוא דכתיב מלך אסור ברהטים, כמא דקב"ה מלך לעילא הוא מלך לתתא עכ"ל וזה לא נמצא בספרינו, אמנם אית דמתקני דקאמר בגירסא שלנו הכוונה על חברייה דיתבי דרומא שרצו לפרש כי כתר חכמה ובינה וחסד הם ארבע פרשיות וגבורה בית להם, ולזה הקשה שאינם אלא שלשה פרשיות מפני שהכתר הוא אריך אנפין ואינו בכלל מוחא דזעיר ואין ראוי לכוללו בפרשה אחת מפרשיות זעיר ולכך אמר שהם שלשה, וענין זה נתבאר יותר בגירסת ר' מנחם, וביאר כי עיקר הפירוש הוא כמו שנתבאר שהם שתי מרכבות וכו' כדפירשו לעיל ור' יצחק וכמבואר בארוכה, ואפשר היות מחלוקת זה תלוי במחלוקת אחר שבין ר' שמעון וחביריו בענין הכתר באדרא עם דבריו בשעת פטירתו כמו שהארכתי בחלק שיעור קומה שער חמישי (אור יקר). פי' תפלין של יד הם מוח הגבורות ולכך הקשה א"כ אין בתפלין של ראש אלא חו"ב וחסדים כיון שמוח גבו' הוא בתפלין של יד ואנו עושים ד' בתפלין של ראש. וז"ש אי הכי לא אשתאר ברישא אלא תלת ואינון ד' (מ"מ).

<sup>255</sup> פי' האמת הוא שד' רתיכין ברישא ומהארתם נעשים ד' מוחים בתפלין של יד והם תריין רתיכין (מ"מ).

<p>בלבא<sup>256</sup> ודא אתקשר במוחא ולבא ומוחא אתקשר דא בדא וזווגא חד להו ושפיר קאמרו חברייא (&amp;) והיה לאות על ידכה כמה דאתמר ולא אקרי אלא אות</p>	<p>מרכבות קדושות הן זה נקשר בלב וזה נקשר במח והלב והמח נקשרו זה בזה וזווג אחד להם ויפה אמרו החברים והיה לאות על ידכה כמו שנאמר ולא נקרא אלא אות.</p>
<p>אמר ר"ש בשעתא דב"נ אקדים בפלגות ליליא וקם ואשתדל באורייתא עד דנהיר צפרא בצפרא אנה תפילין ברישיה ותפילין ברישימא קדישא בדרועיה<sup>257</sup> ואתעטף<sup>258</sup> בעטופא דמצוה ואתי לנפקא מתרעא דביתיה אערע במזוזה רשימא דשמא קדישא בתרעא דביתיה ארבע מלאכי<sup>259</sup> קדישין מזדווגן עמיה ונפקין עמיה מתרעא דביתיה ואופי ליה לבי כנישתא ומכרזי קמיה הבו יקרא לדיוקנא דמלכא קדישא הבו יקרא לבריה דמלכא לפרצופא יקרא דמלכא רוחא קדישא שריא עליה אכרזי ואמר (&amp;) ישראל אשר בך אתפאר</p>	<p>אמר רבי שמעון בשעה שהאדם מקדים בחצות הלילה וקם ועוסק בתורה עד שמאיר הבוקר בבוקר מניח תפילין בראשו ותפילין ברושם קדוש בזרועו ומתעטף בעטוף של מצוה ובא לצאת משער ביתו פוגש את המזוזה רושם הקדוש בשער ביתו ארבעה מלאכים קדושים מזדווגים עמו ויוצאים עמו משער ביתו ומלנים אותו לבית הכנסת ומכריזים לפניו תנו כבוד לדמות המלך הקדוש תנו כבוד לבן המלך לפרצוף היקר של המלך הקדוש רוח קדושה שורה עליו מכריזה ואומרת ישראל אשר בך אתפאר.</p>
<p>(חסר ועיין בסוף הספר סי' י"ג דשייך כאן)</p>	
<p>כדין ההוא רוחא קדישא סלקא לעילא ואסהיד עליה קמי מלכא קדישא כדין מלכא עלאה למכתב קמיה כל אינון בני היכליה כל אינון דאשתמודען קמיה הה"ד (&amp;) ויכתב ספר זכרון לפניו ליראי יי' ולחושבי שמו מאי ולחושבי שמו כד"א (ס"א) (&amp;) בחשב האפוד<sup>261</sup> (&amp;) וחושבי מחשבות אינון דעבדין לשמיה אומנותא בכלא אומנותא דתפילין בבתייהון ברצועיהון וכתיבתהון אומנותא דציצית בחוטיהון בחוטא דתכלתא אומנותא דמזוזה ואלין אינון חושבי שמו וכתביב (&amp;) וחושבי מחשבות</p>	<p>אז אותה רוח קדושה עולה למעלה ומעידה עליו לפני המלך הקדוש ואז<sup>260</sup> מצוה המלך העליון לכתוב לפניו את כל אותם בני היכלו כל אלו הנודעים לפניו זהו שכתוב ויכתוב ספר זכרון לפניו ליראי ה' ולחושבי שמו מה זה ולחושבי שמו כמו שנאמר (בחשב האפוד) וחושבי מחשבות אותם שעושים לשמו אומנות בכל אומנות התפילין בבתיהן ברצועותיהן וכתיבתן אומנות הציצית בחוטיהן בחוט התכלת אומנות המזוזה ואלה הם חושבי שמו וכתוב וחשבי מחשבות.</p>
<p>ולא עוד אלא דקב"ה משתבח ביה ומכרזי עליה בכלהו עלמין חמו מה בריה עבדית בעולמי ומאן דייעול קמיה לבי כנישתא כד נפק מתרעיה ולא תפילין ברישיה וציצית בלבושיה ואומר (&amp;) אשתחוה אל היכל קדשך</p>	<p>ולא עוד אלא שהקדוש ברוך הוא משתבח בו ומכריז עליו בכל העולמות ראו איזו בריה עשיתי בעולמי ומי שיכנס לפניו לבית הכנסת כשיוצא מהשער שלו ואין תפילין בראשו</p>

<sup>256</sup> פי' שהמ' היא כנגד הלב דזעיר כמ"ש הרב וזעיר נקרא מוחא (מ"נ).  
<sup>257</sup> היינו יו"ד של יד שהוא יו"ד של שד"י כעין יו"ד של ברית מילה (אור יקר). נלע"ד לפי שהמוחין דנוקבא הם מהמוחין דזעיר לכך קראם רשימא לפי שאינם מוחין ממש כמו של זעיר (מ"מ"ט).  
<sup>258</sup> עם היות שהקדים תפילין לציצית אין הכרח לסדר הנחתן כמו שכתב בפרשת במדבר (אור יקר).  
<sup>259</sup> לא נתבאר שמם ואפשר שהם מיכאל גבריאל אוריאל רפאל שהם מרכבת יצר הטוב כדפירשו ברעיא מהימנא (אור יקר), פי' כנגד תפילין של יד ושל ראש וציצית ומזוזה (מ"מ).  
<sup>260</sup>  
<sup>261</sup> פי' שהוא לשון אומנות. כך ולחושבי שמו הוא לשון אומנות כדעת ר"ש (מ"מ).

<p>ביראתך קב"ה אמר אן הוא מוראי הא סהיד סהדותא דשקרא</p>	<p>וציצית בלבשו ואומר אשתחוה את היכל קדשך ביראתך הקדוש ברוך הוא אומר איה הוא מוראי הרי מעיד עדות שקר.</p>
<p>א"ר יוסי זכאה חולקיה דמשה דהכא אמר אלהינו<sup>262</sup> (נ"א אלהיך) דא"ר שמעון משה בדרגא עלאה יתיר אתאחד על שאר נביאי מהימני וא"ר שמעון אלמלא הווי ידעי בני נשא מלין דאורייתא לינדעון דהא לית שום מלה באורייתא או את באורייתא דלא אית בה רזין עלאין ויקירין</p>	<p>אמר רבי יוסי אשרי חלקו של משה שכאן אמר אלהינו (אלהיך) שאמר רבי שמעון משה נאחז בדרגה יותר עליונה על שאר הנביאים הנאמנים ואמר רבי שמעון אלמלא היו יודעים בני אדם דברי תורה שידעו שהרי אין שום דבר בתורה או אות בתורה שאין בה סודות עליונים ונכבדים.</p>
<p>ת"ח כתיב (&amp;) משה ידבר והאלהים יעננו בקול ותנינן מאי בקול בקולו של משה ושפיר הוא בקולו של משה דייקא<sup>263</sup> בההוא קול (דאיהו) אחיד ביה על כל שאר נביאין (ומתמן משה אתון על כלהו) ובגין דאיהו אתאחיד על כלהו בההוא קול דרגא עלאה הוה אמר להו לישראל יי' אלהיך איהו דרגא דאקרי שכינתא דשרייתא בגווייהו זכאה חולקיה</p>	<p>בא וראה כתוב משה ידבר והאלהים יעננו בקול ושנינו מה זה בקול בקולו של משה ויפה הוא דווקא בקולו של משה באותו קול (שהוא) אחוז בו על כל שאר הנביאים (ומשם משה ניזון על כלם) ומשום שהוא נאחז על כולם באותו קול דרגה עליונה היה אומר לישראל ה' אלהיך היא דרגה שנקראת שכינה ששורה בתוכם אשרי חלקו.</p>
<p>ואר"ש תנינן קללות שבת"כ משה מפי הגבורה<sup>264</sup> אמרן ושבמשנה תורה משה מפי עצמו אמרן מאי מפי עצמו וכי ס"ד את זעירא באורייתא משה אמר ליה מגרמיה אלא שפיר הוא והא אתערנא מעצמו לא תנינן אלא מפי עצמו ומאי איהו ההוא קול דאיהו אחיד ביה וע"ד הללו מפי הגבורה והללו מפי עצמו מפי הוא דרגא דאתקשר ביה על שאר נביאי מהימני ועל דא בכל אתר אלהיך והכא אלהינו<sup>265</sup></p>	<p>ואמר רבי שמעון שנינו קללות שבתורת כהנים משה מפי הגבורה אמרן ושבמשנה תורה משה מפי עצמו אמרן מה זה מפי עצמו וכי תעלה בדעתך שאפילו אות קטנה בתורה אמר אותה משה מעצמו. אלא יפה הוא והרי התעוררנו לא שנינו מעצמו אלא מפי עצמו ומהו אותו קול שהוא אחוז בו ועל זה הללו מפי הגבורה והללו מפי עצמו מפי אותה דרגה שנקשר בה על שאר נביאים הנאמנים ועל זה בכל מקום אלהיך וכאן אלהינו.</p>
<p>ת"ח כמה אית להו לבני נשא לאסתמרא אורחיהו בגין דישתדלון בפלחנא דמאריהון ויזכון לחיי עלמין תחות כורסייא דמלכא<sup>266</sup> קדישא אית מדורין עלאין<sup>267</sup> ובההוא אתר דכורסייא מזוזה אתקשר<sup>268</sup> לאשתזבא מכמה מארי דינין</p>	<p>בא וראה כמה יש להם לבני אדם לשמור דרכיהם כדי שיעסקו בעבודת רבונם ויזכו לחיי העולמים תחת כסא המלך הקדוש יש מדורים עליונים ובאותו מקום של הכסא נקשרת מזוזה להנצל מכמה בעלי דינים</p>

<sup>262</sup> שלא אמר אלהיך כמ"ש בואהבת, דהתם ז"ן והכא או"א (רמ"ז). פי' זעיר וכדמפרש (מ"מ).

<sup>263</sup> פי' זעיר ועיין בפ' ויקרא דף ז' ע"א (מ"מ).

<sup>264</sup> פי' מלכות (מ"מ). (N).

<sup>265</sup> פי' זעיר (מ"מ).

<sup>266</sup> פירוש מלכות דאצילות שהיא כסא לזעיר (מ"מ)

<sup>267</sup> הנה כבר ידעת כי ההיכלות הם בבריאיה ובהיכל התחתון שהוא היכל לבנת הספיר שהוא פתח של ההיכלות שם נאמר (בראשית ד ז) לפתח חטאת רובץ ומשם ולמטה מתחילין המדורין של עולם היצירה ושם בפתח לבנת הספיר מלאך אחד ושמו טהריאל והוא שומר הפתח לבל יכנסו המקטריגים והמזיקים וז"ש ובההוא אתר דכורסייא וכו' (זהר הרקיע).

<sup>268</sup> פי' מזוזה גי' אדנ"י (מ"מ). (N).

רסה/ב	
<p>דומינין לאתערא בהו בבני נשא בההוא עלמא כגוונא דא עביד קב"ה לישראל ויהב להו פקודי אורייתא בגין דישתדלון בה וישתזבון בהאי עלמא מכמה מארי דינין מכמה מקטרגי דאזדמנון בהו בבני נשא בכל יומא</p>	<p>שעתידים להתעורר בהם בבני האדם באותו העולם כדוגמא זה עשה הקדוש ברוך הוא לישראל ונתן להם מצוות התורה כדי שיעסקו בה וינצלו בעולם הזה מכמה בעלי דינים מכמה מקטרגים שמזדמנים לבני אדם בכל יום.</p>
<p>ר' הייא אמר האי מאן דבעי דיסתמר אורוהוי לא יעבר על מיא דאושדין קמי פתחא בגין דתמן שרי חד שידא והוא בין תרין דשין דפתחא ואנפוי לקבליה דפתחא ואסתכי כל מה דעבדין בביתא ולא לבעי ליה לאנוש דישידי מיא בין תרי תרעי ר' יצחק אמר מיין צלילן לית לן בה והוא דלא יושיט לון ארח קלנא מאי טעמא בגין דאית ליה רשו לנזקא ולא עוד אלא דיהדר רישיה לקבלי ביתא ובכל מה דאסתכל אתלטייא תלת מאה ושתין וחמש בחושבן ימי שתא אית ליה שמשין דהוא שליט עלייהו וכלהו נפקין עם ב"נ כד נפק מתרעא דביתיה א"ר אלעזר כל דא בעי קב"ה לנטרא לון לישראל ואתקין שמייה קדישא לעילא דאיהו אורייתא ואורייתא כלא חד שמא קדישא איהו ומאן דאשתדל באורייתא אשתדל בשמייה</p>	<p>רבי חייא אמר מי שרוצה שישמר דרכיו לא יעבר על מים ששפכו לפני הפתח כי שם שורה שד אחד והוא בין שני משקופי הפתח ופניו כנגד הפתח ומסתכל על כל מה שעושים בבית ואדם צריך שלא לשפוך מים בין בני שערים רבי יצחק אמר אין לנו עסק במים צלולים והוא שלא ישפך אותם בדרך קלון למה משום שיש לו רשות להזיק ולא עוד אלא שיחזיר ראשו כנגד הבית ובכל מה שמסתכל מתקלל. יש לו שלש מאות וששים וחמשה שמשים כמנין ימות השנה שהוא שולט עליהם וכולם יוצאים עם האדם כשיוצא משער ביתו אמר רבי אלעזר כל זה רוצה הקדוש ברוך הוא לשמור את ישראל והתקין שמו הקדוש למעלה שהיא התורה והתורה כלה היא שם קדוש אחד ומי שעוסק בתורה עוסק בשמו.</p>
<p>ת"ח בעי ב"נ בפתחא דביתא לרשמא שמא קדישא דאיהו מהימנותא דכלא דהא בכל אתר דשמא קדישא אשתכח זינין בישין לא משתכחי תמן ולא יכלין לקטרגא ליה לב"נ כמה דכתיב (&amp;) לא תאונה אליך רעה וגו' (מזוזה אקרי) אתר דפתחא דביתא שריא כגוונא דלעילא אתר דפתחא דביתא עלאה שריא מזוזה אקרי דהוא תקונא דביתא ופתחא דביתא מההיא מזוזה ערקין מארי נימוסין מארי דינין קמיה לא משתכחין וקבל דא לתתא כד ב"נ אתקין מזוזה לפתחא דביתא והאי שמא קדישא רשים באתווי האי ב"נ אתעטר בעטרוי דמאריה ולא קרבין לפתחא דביתיה זינין בישין ולא משתכחי תמן</p>	<p>בא וראה צריך אדם לרשם בפתח ביתו שם הקדוש שהוא אמונת הכל שהרי בכל מקום שהשם הקדוש נמצא לא נמצאים שם מינים רעים ולא יכולים לקטרג לאדם כמו שכתוב לא תאונה אליך רעה וגו'. (מזוזה נקראת) מקום שפתח הבית שורה כדוגמא שלמעלה מקום שפתח הבית העליון שורה נקרא מזוזה שהוא תקון הבית ופתח הבית מאותה מזוזה בורחים בעלי שמירת החוקים בעלי הדינים לא נמצאים לפניו וכנגד זה למטה כשאדם מתקין מזוזה לפתח בית והשם הקדוש הזה רשום באותיותיו האדם הזה מתעטר בעטרות רבונו ולא קרבים לפתח ביתו מינים רעים ולא נמצאים שם.</p>
<p>ר' אבא הוה אתי מלמחמי לר"ש פגע ביה ר' יצחק אמר ליה מאן אתי מאריה דנהורא גבר דאתדבק בנורא דאכלא כל יומא הא נהורא עמיה שרי אמר ליה תנינן דחיובא עליה דב"נ</p>	<p>רבי אבא היה בא מלראות את רבי שמעון פגע בו רבי יצחק אמר לו מאין באת בעל האור איש שנדבק באש אוכלת כל יום הרי האור שורה עמו</p>

<p>לקבלא אפי שכינתא בכל ריש ירהי ושבת<sup>269</sup> ומאן איהו רביה כ"ש בוצינא עלאה קדישא דכל בני עלמא בעאן לקבלא אנפוי א"ר יצחק אהדרנא עמך ואקבל אנפי שכינתא ואטעם מאינון מלין עלאין דאטעמת קמיה</p>	<p>אמר לו שנינו שחיוב על האדם לקבל פני שכינה בכל ראש חדש ושבתות ומיהו רבו כל שכן נר העליון הקדוש שכל בני העולם רוצים לקבל פניו אמר רבי יצחק אחזור עמך ואקבל פני השכינה ואטעם מאותם דברים עליונים שטעמת לפניו.</p>
<p>פתח ר' אבא ואמר (&amp;) שיר המעלות אליך נשאתי את עיני היושבי בשמים שיר דא לא כתיב מאן אמרו אלא בכל אתר דאיהו סתים רוח הקדש אמרו עלייהו דישראל בגלותא היושבי בשמים היושב מבעי ליה<sup>270</sup> מאי</p>	<p>פתח רבי אבא ואמר שיר המעלות אליך נשאתי את עיני היושבי בשמים שיר זה לא כתוב מי אמרו אלא בכל מקום שהוא סתום רוח הקודש אמרה על כנסת ישראל בגלות הישבי בשמים</p>

<sup>269</sup> כתב הרב זלה"ה כי אפילו בראש חדש יש הארת נפש יתירה, ואם יקבל פני רבו יושפע לו מנח רבו, ע"כ. פי' שיושפע אור נשמה יתירה משל רבו, וידוע שסתם כל רב בבחינת החכמה ולכן נקרא בשם אב. וזוהו יכון הק"ו מאד, שהרי הרשב"י היה משרשו של משה רבנו ע"ה, שכל עצמו בעצם היה מאבא. והנה רבי אבא היה מסוד בינה כנזכר בריש אדרא רבא, ועל כן אמר רבי יצחק, גבר דאתדבק בנורא וכו', שה"ס בינה הנקראת (ויקרא ו, ו) אש תמיד, כמ"ש בפרשת צו כ"ז א', והוא בסוד שם יי"א, כל אות מוכה בעצמה, ולהיות שזווגה תדירי כדכתיב (בראשית ב, י) ונהר יוצא מעדן, לכן היא א"ש תמיד תוקד, דתמיד יש בה כח התעוררות החיבור, ועל כן נהורא עמיה שריא, דהיינו אור החכמה דלא פסיק. ואמנם רבי יצחק היה מסוד גבורה ככתוב גם שם באדרא רבא, ומפני זה אמר לו אהדרנא עמך וכו', כי כן רבי אבא ראש הקו השמאלי ומשפיע בבחינת רבי יצחק, והיתה כונתו שעל ידו יועיל לו לקבל אור הרשב"י, וגם בלכתם בדרך ישפיע לו ממה שלמד קודם לפניו (נ"א לפני) הרשב"י שהיה בו ניצוץ משה רבנו ע"ה. ונראה לי שלכן פתח רבי אבא בסוד היושבי בשמים, שסודו באבא וכמו שנפרש בעז"ה. ורמז בזה שכשם שעיקר השפע בא מחכמה כך היה רשב"י מקור החכמה:

והקדים הקדמה גדולה, בכל אתר דאיהו סתם וכו', והיא מכוונת מאד לענין שיגלה מסוד י' יתירה, וזהו דקיל"ן שרוח הקדש סודו ברחל, היוצאה במקום גילוי יסוד אבא דאיהו קדש ודאי, ואז יש לה עינים בהארת האורות המתגלות שם בנ"ה שמהם סוד העינים, ואז אומרת אליך נשאתי את עיני, ולאביה תתחנן בלשון נגלה, כי כן שם מתגלה אור יסודו. וזה דוקא בגלותא, שאז היא באחור ולית לה עינין, לאפקוי בזמן הגאולה במהרה בימינו שאז תשתווה (נ"א תשתוקק) אל בעלה ותפקחנה עיני עוורים (רמ"ז).

<sup>270</sup> נראה ששתי קושיות הן, האחת דמבעי ליה לקצר ולומר היושב, והשניה דכלל גדול בחכמת הדקדוק דמסתמא לא יתכן כנוי בה' הידיעה ואם נמצא איזה זר יחשב. וז"ש מאי היושבי, בשלמא אם יאמר יושבי לא הייתי מקשה אלא קושיה אחת, אבל יש עוד קושיה שניה מפני הה' של היושבי. אלא אוקימנא וכו', סוד זה נזכר בהרבה מקומות בזוהר והזכירם הרב זלה"ה בפירוש ספרא דצניעותא, והעיקר מ"ש בפרשת ויחי רכ"ט א' גם על פסוק היושבי. וסוד הדבר בקיצור הוא שידוע שד' בתיות הו"ה מאירות באב"ע, ופנימיות האצילות הוא אבא שה"ס י' שה"ס העצמות המתפשט בתוכיות האצילות, ולכן תכלית הכונה הוא בפנימיות אבא שהוא עמיקתא דכלא, פי' היותר פנימי שבאצילות, והיינו דוקא בקו האמצעי שלו שדרך בו נמשך אור עצמי מסוד דעתו עד יסודו. ולעד"ן שה"ס שלש בחינות הרמוזות באות י' שהן רישא וגזעא ושבילא שהם ג' קוצות של י' ובסוד דת"י, כי כן אמר הרב שסוד שבילא ה"ס היסוד הנקרא שביל, והוא מתעלם בנקודת ציון העליונה הוא יסוד אי'. ושני היסודות ההם דאו"א אמר בפירוש ספרא דצניעותא שנקראים מעמקים, שה"ס שני עמקים, עמיקא דבירא הוא יסוד אי' ועמיקא דכלא יסוד אבא. ואם תאמר תינח דאי' שהוא מקבל יתכן לה שם עומק, אבל דאבא איך שייך לו לשון עומק. וי"ל חדא כנז"ל שהוא היותר פנימי שבאצילות, ועוד נלע"ד במ"ש באדרא זוטא ר"צ א', האי עדן, פי' אבא, אתמשך מעדן עילאה סתימאה, שהוא חכמה סתימאה שהיא נוקבא דכתרא עילאה. ועוד י"ל שכלפי התחתונים נקרא עמיקא, שהרי הם עולים ממטה למעלה, ונמצא היותר עליון כיותר התחתון. אבל צריך שתדע שעיקר הכל הוא בסוד זווג או"א עילאין, שמפנימיות יסודם צריך להמשיך הטפה בסוד זווג מוחין ונשמות, כי לשל קיום העולמות אין צורך לתפילות שזה נעשה תדיר מעצמו כנזכר אצלנו בכמה מקומות. ולכן אמר מאן דבעי לצלאה, דוקא שרוצה להתפלל קמי מלכא קדישא, הוא הזעיר בסוד היותו כבר מלא ברכות אור ישו"ת, שמהם נמשך שפע קיום העולמות תמיד, ואז הוא מלכא קדישא בקדושת אבותיו. בעי למבעי מעמיקתא דכלא, ה"ס אבא עילאה, לארקא ברכאן לתתא, שהרי הוא ראש האצילות בכלל גדול שיש בידינו שתחילת הספירות להמנות בכל פרצוף הוא מחכמה ולמטה, כי הוא המח הראשון המשפיע למטה, אבל כל כתר נחשב

<p>היושבי אלא אוקימנא מאן דבעי לצלאה צלותיה קמי מלכא קדישא בעי למבעי מעמיקתא דכלא<sup>271</sup> לארקא ברכאן לתתא כמה דכתיב (&amp;) שיר המעלות ממעמקים קראתיך יי' והאי יו"ד יתיר עמיקתא דכלא היא ובהאי בעי למבעי בעותיה לארקא ברכאן<sup>272</sup> לההוא אתר דאקרי שמים לאתזנא מניה כלא וע"ד היושבי בשמים בשמים ממש דכד אינון ברכאן נגידו ואתמשכו מההוא אתר עומקא דכלא ואתישבן באתר דאקרי שמים כדן ברכאן משתכחי בעלאי ותתאי</p>	<p>היה צריך לכתוב היושב מה זה הישבי. אלא בארנו מי שרוצה להתפלל תפלתו לפני המלך הקדוש צריך לבקש מעומק הכל להוריק ברכות למטה כמו שכתוב שיר המעלות ממעמקים קראתיך ה' ויו"ד זו היא יתרה עומק הכל היא ובזה צריך לבקש בקשתו להוריק ברכות לאותו מקום שנקרא שמים להזיזן לזיון ממנו את הכל ועל זה היושבי בשמים בשמים ממש שכשאותן ברכות שופעות ונמשכות מאותו מקום עומק הכל ומתיישבים במקום שנקרא שמים אז ברכות נמצאות בעליונים ובתחתונים.</p>
<p>כעיני עבדים אל יד אדוניהם (&amp;) מאי כעיני עבדים<sup>273</sup> אלין אינון שאר רברבי עמין דלא אתזנו אלא משיורא (ס"א גופא) נופא דאילנא דישראל מתדבקי ביה וכד ישראל נטלין ברכאן מההוא אתר כלהו מתברכן מישראל כעיני שפחה אל יד גבירתה דא היא שפחה דאוקימנא דקטיל קודשא בריך הוא חילא דילה במצרים דהא לית חילא דידה אלא כד אתנגיד מתמצית דהאי ארץ ישראל וארץ ישראל</p>	<p>כעיני עבדים אל יד אדוניהם מה זה כעיני עבדים אלו אותם שאר גדולי העמים שלא נזונים אלא משיירי (גוף) נוף האילן שישראל נדבקים בו וכשישראל לוקחים ברכות מאותו מקום כולם מתברכים מישראל. כעיני שפחה אל יד גבירתה זוהי השפחה שבארנו שהקדוש ברוך הוא הרג את הכח שלה במצרים שהרי אין כח שלה אלא רק כששופע מתמצית של ארץ ישראל וארץ ישראל</p>
<p>רסו/א11174</p>	

לשל עולם העליון ממנו, ואם כן הרקת השפע העצמי הוא מאבא עילאה. ואומר ברכאן, ירמוז לחו"ג שהם עצמות האור הנשפע, ועליהם כתוב (משלי י, ו) ברכות לראש צדיק, שה"ס התקבצותם בעטרת היסוד הנקרא ראש צדיק כדאיתא באדם ישר דף פ"ג ב'. ואומר לתתא, הוא לז"א שלעולם הוא למטה מאבא עילאה, מה שאין כן ביסודות שדרכם להכנס בתוכו שלכן נקרא מלכא קדישא. וגם ירמוז באומר ברכאן, לשני יסודות דא"א שנקראים ברוך וברכה. ועליהם נאמר ממעמקים קראתיך ה', פי' משני העמקים הזמנתיך או עוררתי שרשך, ה', שהוא מלכא קדישא. ובזה יכון מה שאנו אומרים תתקבל צלותהון וכו' קדם אבוהון דבשמיא, הוא יש"ס השוכן בשמים, והתפילה תתקבל (נ"א תתעלה) לפניו, ר"ל למעלה ממנו. ודוק אומרנו דכל ישראל, מפני שעיקר המשכת השפע הוא בהתעלות ז"א למעלה במ"ן לאבא, וגם אנו מדביקין עצמנו בו, והרי כל ישראל עליונים ותחתונים. ואז בהיותו שם למעלה במעמקי שני היסודות, אנו ממשיכים אותו למטה למקומו, והיינו ממעמקים קראתיך ה', ור"ל המשכתיך משם. והנה שני היסודות הם בסוד יו"ד ה"י, אמור יו"ד פעמים ה"י ויעלה מעמקי"ם. ובסוד הזה נרויח פשט מתוק בפסוק, והוא כי הנה בזמן הגלות דביה קיימינן בהאי מזמור, אין ה' שלם, אבל כשהזעיר מושפע מאו"א דאינון י"ה אז שמו שלם. וז"ש ממעמקים קראתיך ה', פי' קראתי שמך יהו"ה, כי בלא זאת אתה בסוד ו"ה: אכן צריך לומר דאו"א הם דוקא העליונים כי בלתם אין השם שלם, שהרי ישסו"ת הם רמוזים בה' שבשם כנזכר בשער התפילין בפירוש כתיבת ה', אבל או"א עילאין הם רמוזים בי' כאמור שם, ולכן אמר והאי יו"ד יתיר, דוק שלא נכתב י' יתיר אלא יו"ד מלא, לרמוז לאו"א עילאין הרמוזים אבא בי' ואי' בו"ד. אמור מעתה יפ"י ק' ו"ד פ' ו"ד ק', הרי כל אחד מתרבה בעצמו, חזור ואמור ל' פ' ו"ד להרבות זה בזה והוא ק' שלישי, ושלתם ש' כמספר מעמקי"ם. ולעומת כן אמר (בגליון. וז"ש רז"ל כל הקובע מקום לתפילתו אלקי אברהם יהיה בעזרו) עמיקתא דכלא היא, ירצה עמיקא דבירא ועמיקא דכלא כנז"ל ששניהם רמוזים בי"ד: (רמ"ז).

<sup>271</sup> ר"ל מהמחשבה, והוא חכמה. וזהו היו"ד דהיושבי, מעיקרא קוצא תחתון של יו"ד הנק' שבילא, משם כל ברכאן יוצאין (יהל אור).

<sup>272</sup>  
<sup>273</sup>

<p>גברתה אקרי ועל האי כתיב (&amp;) תחת שלש רגזה ארץ מאן ארץ דא ארץ ישראל כמה דאתמר (&amp;) תחת עבד כי ימלוך אלין אינון עבדים דקאמרן כד אתיהיב שלטנותא לחד מנייהו ודא הוא דכתיב (&amp;) אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית שפחה כי תירש גבירתה (ס"א מאי היא) דא היא שפחה דקאמרן</p>	<p>נקראת גבירתה ועל זה כתוב תחת שלוש רגזה ארץ איזו ארץ זו ארץ ישראל כמו שנתבאר תחת עבד כי ימלוך אלה אותם עבדים שאמרנו כשנתן השלטון לאחד מהם וזהו שכתוב אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים שפחה כי תירש גברתה (מי היא) זוהי שפחה כמו שאמרנו.</p>
<p>ת"ח מסטרא דהאי שפחה<sup>274</sup> נפקי כמה גרדיני טהירין מקטרגין לקבלייהו דישאל</p>	<p>בא וראה מצד השפחה הזו יוצאים כמה שומרי חוק בעלי דינים מקטרגים</p>

<sup>274</sup> מכאן נראה שהמזיקים המזומנים בשמאל הפתח כמ"ש לעיל ברעיא מהימנא רס"ג ב' וגם לקמן בעבר הדף, הם באים משפחה זו שהיא ממש כנגד רחל דקדושה שסודה סוד המזוזה כמו שנפרש היטב בס"ד. ונקדים תחילה דברי הרח"ו זלה"ה וז"ל, ענין המזוזה, הנה מזוזה עולה אדנ"י, והוא בחינת רחל שהיא בחי' דל"ת כנודע, כי היא מכסה על אחורי הזעיר שלא יתאחזו באחוריו החיצונים, כי הנה אין אחיזה לחיצונים לעולם אלא באחוריים, כי באור הפנים אינם יכולים להתאחז בו ודוחה אותם. ולכן יצאה רחל עמו אחר באחור כדי לכסות עליו כדלת הזאת שהוא כסות וסתומת הפתח. הרי שנקרא דלת על בחינה זו שהיא סותמת ומכסה כמו הדלת. ועוד נקרא דלת על שם שהיא כנגד ד' מדות תנה"י. והנה נ"ה שלו הם שתי מזוזות שהם עומדים ופתוחים בין זה לזה כשתי מזוזות הפתח, ולפי שרחל יוצאת בשליש העליון דת"ת אחר סיום יסוד א' כנודע, לכן המזוזה גם כן מקומה בשליש העליון של הפתח. והנה הת"ת שלו הוי המשקוף, כי שם הוי"ה הוא שם בת"ת שבו כנודע, [ויצאה מן האורות שיוצאים מן] שם הוי"ה בסוד הכאה יפ"י הפ"ה ופ"ו הפ"ה עולה מקר"ם שהוא קר"ף [ומן הכאות האלו יוצאת היא במקום הזה וזהו משקוף, כי היא ש"ם, מ"ש ממשקוף, ויוצאת מקר"ף], הרי משקוף אותיות ש"ם קר"ף שהוא מקר"ם, עכ"ל. ודברים אלו צריכים ביאור כי סתומים המה עד שהר"ן ז"ל בעל מצת שמורים החליט המאמר לומר שאינם דברי הרח"ו אלא מאמר משאר התלמידים, והרבה להציב קושיות עליהם והולך לו בדברים אחרים לפרש המזוזה, ע"ע. ומזל"ן שהדברים חיים ונאמנים ובמה שאפרש בהם יסתלק כל קושי. ידוע שאחד מן השרשים שיש לרחל בז"א הוא בחזה שלו והיא בחינת רחל הנז"ל, שהרי באותו השרש יש בו בכח כל שיעור קומתה, שאחר כך כשיוצאת משם היא נבנית ומתפשטת עד כנגד תנה"י שלו מאחוריו, וכעין חוה שהיתה תחילה צלע נכללת עמו ואחר כך נבנית בקומתה. והנה אותה הבחינה נקראת אדנ"י, כי כן קיימא לן שיש בת"ת הוי"ה אדנ"י, הוי"ה לדידיה או ליעקב ואדנ"י לדידה. והנה שם על המזוזה מאיר שם שד"י שהוא יסוד אר"א, שבהם חו"ג. והם סוד שתי פרשיות שבמזוזה, ונראה ששתי פרשיות אלו נכתבות בכ"ב שורות, שהוא בסוד שם אהר"י הכולל יחד חסדים וגבורות כנזכר בכונת שמע. ועל כן אמר לעיל רס"ג ב' כללא דכר ונוק' כחדא, דוק ואמרו כחדא, שר"ל שהח"ג הם מיוחדים שם יחדיו, אי נמי על שני שמות וכמו שכתבתי שם והנה אותו השרש אשר שם המזוזה באורות שני היסודות והוא שם אדנ"י, הלא כאשר מתפשטת רחל בקומתה מאחורי זעיר כנגד ד' מדותיו, שאז היא ד' בכמה טעמים, א' שאז היא דלה שאין לה אור פני מלך, ב' שד' במספר הקדמי אבג"ד היא י', לרמוז שמה שהוא ד' בזכר הוא י' בנוק', ג' בצורת אות ד', דיש להבין שכיון שכל דל"ת יש לה ב' מזוזות וגם הם בסוד נ"ה, אם כן למה לא יש לד' כי אם רגל אחת. אלא הענין מובן במ"ש באוצרות חיים בדרוש השמות, שנ"ה מצד אחוריים נחשבים לאחד, וזה סוד דקרינן מזוזות וכתוב מזוזות, כי הרי שנים הם אלא שנחשבו לאחד. טעם רביעי כי בהתפשטותה היא מתמלאת ונעשית דלת הסותמת, וגם שמה מתמלא אל"ף דל"ת נר"ן יו"ד העולה תרע"א שהוא תרגום של שער, כי כן התרגום ה"ס האחוריים כידוע. ועוד צריך אני לומר דקיימא לן מקבלת רבי יצחק סגי נהור והובא בספר אדם ישר דף צ' ב', שאין תחילת מספר עשר ספירות שבכל פרצוף ופרצוף אלא מחכמה כי הכתר נחשב לשל מעלה, דכתר ז"א נחשב לא' וכו'. וגם ידוע שכמו שד' אותיות הוי"ה מתחלקות בחבת"ם דזעיר, כן ד' אותיות אדנ"י מתחלקות בחבת"ם דמלכות. והנה להיות שתחילתה מחכמה לכן המזוזה ניתנת בצד ימין הנכנס, והיינו ראש קו הימני שלה ששם אל"ף דאדנ"י העולה קי"א, וכן עולה מזוזה עם נקודותיה. ותכלית כונת (נ"א ותוכן) הענין הוא, שסוד המזוזה הוא ששרש המלכות שבשליש העליון דת"ת ושהוא שם אדנ"י, מאיר בכח אור אר"א שהם יסודותם ובכח הפרשיות כנז"ל, ומשם מגין ומאיר על כל התרע"א וזה (נ"א וגם) בהאירו בעצם בחכמת הנוק' שהוא ראש קומתה. ועוד יש טעם אחר שהרי ראש הנוק', פ"ה הכתר שלה, דבוק ממש בגופא דז"א כנודע מסוד תפילין של יד, וכונת א' דאמן, ולכן אינה צריכה שמירה שם, ועל כן לא ניתנה המזוזה במשקוף שהוא ת"ת שבו, אלא צריך לכיון שאור השרש אשר שם ימשיך הארתו אל ראש מוחותיה דהם חו"ב שלה שהם פרודים ונחלקים מנ"ה



<p>ולקטרגא לון וקוב"ה עביד להו לישראל נטירו כאבא דבעי לנטרא לבריה מן כלא אמר קב"ה לישראל כמה מקטרגין זמינין לקבלייכו אשתדלו בפולחני ואנא אהא נטיר לכו לבר ואתון תהוון זמינין בבתיכון מלגו וניימי בערסיכון ואנא אהא נטיר לכו לבר וסוחרני ערסייכו</p>	<p>כנגד ישראל כדי לקטרג עליהם והקדוש ברוך הוא עושה לישראל שמירה כאב שרוצה לשמור את בנו מהכל אמר הקדוש ברוך הוא לישראל כמה מקטרגים מזומנים כנגדכם השתדלו בעבודתי ואני אשמר אתכם מבחוץ ואתם תהיו זמינים בבתיכם בפנים וישנים במטותיכם ואני אשמר אתכם מבחוץ וסביב מטותיכם.</p>
<p>ות"ה בשעתא דאינון זינין בישין קריבין לפתחא דב"נ זקפן רישא ומסתכלן בשמא קדישא דאתחזי לבר דאיהו שדי דמתעטר בעטרוי שמא דא שליט על כלהו מניה דחלין וערקין ולא קריבין לפתחא דב"נ</p>	<p>ובא וראה בשעה שאותם מינים רעים קרבים לפתחו של האדם זוקפים ראש ומסתכלים בשם הקדוש שנראה בחוץ שהוא שד"י שמתעטר בעטרותיו שם זה שולט על כולם ממנו הם פוחדים ובורחים ולא קרבים לפתח האדם.</p>
<p>א"ל רבי יצחק אי הכי ירשום ב"נ<sup>275</sup> שמא דא בפתחא דביתא ולא יתיר אמאי כל פרשתא אמר ליה שפיר הוא דהא שמא דא לא אתעטר אלא באינון אתוון כלהו רשימין ברשימא דמלכא וכד אכתב כל פרשתא כדין שמא דא</p>	<p>אמר לו רבי יצחק אם כך שירשום האדם שם זה בפתח הבית ולא יותר למה כל הפרשה אמר לו יפה הוא שהרי שם זה לא מתעטר אלא באותן אותיות כולן רשומות ברושם המלך וכשנכתבת כל הפרשה אז שם זה</p>

דז"א ויכולים החיצונים לקבל כח משם. אך בכל זאת יש רמז גם במשקוף עצמו לבחינת המזוזה, פ' לאורות המאירים בה שהם שד"י בסוד יסודות או"א, שהם מאירים בכח וה"ה שה"ס הגבורות וכמו שיבוא, הרי שד"י הו"ה גי' מ"ש ממשק"ף. והנה שם הוא ת"ת דז"א שבו שם הו"ה כידוע מכונת זקיפות העמידה, והו"ה זו מאירה בנוק' בסוד הכאות, והיינו קו"ף ממשק"ף. ולכן נאמר (ו, ט) וכתבתם על מזוזות, פ' כשתכתבם תכוין אל השרש המושרש על המזוזות, ר"ל על נ"ה שהם המזוזות, והיינו בשליש העליון שהוא האמצעי בסוד החזה ששם סוד שני האורות שסודם ב"ת ב' פעמים או"ר שני השלישים כנודע אצלנו. ומשם תמשיכם אל שערין, הוא כל קומת רחל שער לה' בסוד תרל"א כנזכר. ולכן לא נאמר ותתנם במזוזות אלא וכתבתם, לכוין בעת הכתיבה. וגם ידוע שסוד הכתיבה הוא בחג"ת כנזכר בכוונת כתבנו לחיים, וה"ס ת"ת יד רמה הנתון בין שתי הידות. ועוד נלע"ד לחדש שידוע שבהיות רחל באחור אז קו ימינה הוא כנגד הוד דזעיר דהיינו שמאל היוצא למעלה למטה, וימין הנכנס ממטה למעלה שה"ס הנוק' שהיא העולה ממטה למעלה, ואיתא בדרוש השמות דבאוצרות חיים, שבפנימיות הוד דז"א יש שם אדנ"י, ונמצא שהנוק' העומדת באחור קו ימין שלה הוא כנגד הוד שלו ומאיר בה שם אדנ"י אשר שם, והכל סוד מזוזה. וגם היינו סוד מזוזות ומזוזות, דהיינו הוד הזכר וקו ימין דנוק' שהם שנים ומאירים כאחד. ודוק והבן בכל הכתוב הזה ותמצא מרגוע לנפשך. ועתה נבאר קצת מדברי הזוהר. בשעתא דאינון זינין בישין, הם הנז"ל שיוצא מאותה שפחה בישא שכנגד נוק' קדישתא, קריבין לפתחא, היינו משום דש"ה מקטרגים הם המתגברים לשלוט בפתח האדם, אחד אחד בכל יום כנזכר בראש הדף האחר, ולכן אמר קריבין, שמדי יום ביומו יש אחד מהם הקרב לשער האדם. זקפן רישא, נראה לי שמזיקים אלו הם בצורת נחשים, חדא דנחש היא נוק' דס"מ, ואלו נמשכים ממנה כאמור. ועוד שאמרו בתיקונים דף ס"ה א', ששם הו"ה שד"י שולט על שט"ן חויה בישא. ומובן במ"ש בכתבת האר"י זלה"ה, ששם הו"ה באלפין העולה מ"ה ועם שד"י גי' שט"ן שהוא נחש, ולכן אמר זקפן רישא, שהולכים זוחלי ראש על הארץ. ומסתכלן ברשימא קדישא וכו', דייקא דלא קאמר בשמא קדישא אלא ברשימא, ה"ס ההארה הנרשמת ומאירה מן השרש המושרש בחזה זעיר ומופיע אורו לחוץ להגין על הדלת. שמא דא שליט על כלהו, הטעם הוא מפני שאין להם אחיזה אלא בימין ושמאל ולא בשל אמצע, כי שם האור ממשיך נמשך מן הדעת, וקיימא לן דאל אחר אסתרס. ולכן אמרו בסה"כ כי קס"א קמ"ג גי' ש"ד, ששני שמות אלו הם בנ"ה דאי', שאין שם אור גמור היוצא מן הרגלים אלא הארה מועטת, אבל ביסודה הוא שם קנ"א המתקנא על החיצונים, ובהתמשך עליו שם אהו"ה דיודין העולה קס"ג שה"ס הדעת, ס"ה גי' שד"י. ולכן דחלין וערקין וכו', ר"ל שעומדים מנגד מרחוק, ולא קריבין, דוקא (רמ"ז).

<sup>275</sup> פ' לדידי שעיקרה של מזוזה הן הפרשיות ניחא דצוה ה' לכתבן, אלא לדידך דאמרת כי כח השם של שד"י הוא השומר יהיה די בכתבת שם שד"י ולא יותר. ועוד אמאי כל פרשתא, למה יכתוב כל השתי פרשיות לסגי ליה בפרשת שמע שיש בה יחוד ה' וכמה מצוות גדולות (רמ"ז).

<p>מתעטר בעטורי ונפיק מלכא בכל חילוי כלהו רשימין ברשימא דמלכא כדין דחלין מניה וערקין מקמיה</p>	<p>מתעטר בעטרותיו ויוצא המלך עם כל חיילותיו כולם רשומים ברושם המלך ואז פוחדים ממנו ובורחים מפניו.</p>
<p>ת"ח והיה שמא קדישא מתתא לעילא ועל דא שדי אתרשים מלבר לקבלי שמא דא<sup>276</sup> והי"ה מלגו שד"י מלבר למהוי נטיר ב"נ מכל סטרין מלגאו ומלבר<sup>277</sup> א"ר אבא כמה חיילין קדישין זמינין בההיא שעתא דאנח ב"נ מזוזה לתרעיה כלהו מכרזי ואמרי (&amp;) זה השער ליי' וגו' זכאה חולקהון דישראל כדין אשתמודען ישראל דאינון בני מלכא קדישא דהא כלהו אתרשימו מניה אתרשימו בגופייהו ברשימא קדישא אתרשימו בלבושייהו עטופייהו דמצוה אתרשימו ברשימהו בכתי דתפילי בשמא דמאריהון אתרשימו בידייהו ברצועי דקדושא אתרשימו במסאנייהו במסאנא דמצוה אתרשימו לבר בזריעה בחצדא אתרשימו בבתיהון במזוזה דפתחא בכלא רשימין דאינון בני מלכא עלאה זכאה חולקהון</p>	<p>בא וראה והיה שם קדוש מלמטה למעלה ועל זה שדי נרשם מבחוץ כנגד שם זה והי"ה מבפנים שד"י מבחוץ שיהיה האדם שמור מכל הצדדים מבפנים ומבחוץ אמר רבי אבא כמה חיילות קדושים זמינים באותה שעה שמניח אדם מזוזה בשער שלו כולם מכריזים ואומרים זה השער לה' וגו'. אשרי חלקם של ישראל אז נודעים ישראל שהם בני המלך הקדוש שהרי כולם נרשמו ממנו נרשמו בגופם ברשם קדוש נרשמו בלבושם בעטופם של מצוה נרשמו בראשיהם בבתי התפלין בשם רבונם נרשמו בידיהם ברצועות הקדושה נרשמו בנעליהם בנעלי מצוה נרשמו בחוץ בזריעה בקצירה נרשמו בבתיהם במזוזת הפתח רשומים בכל שהם בני המלך העליון אשרי חלקם.</p>
<p>עד דהוו אזלי אמר רבי אבא מאי דכתיב (&amp;) אותי עזבו מקור מים חיים לחצוב להם בארות</p>	<p>עד שהיו הולכים אמר רבי אבא מה זה שכתוב אותי עזבו מקור מים חיים</p>

<sup>276</sup> הענין הוא שאעפ"י שהוא נראה שיכתב שם זה של שד"י בין שתי הפרשיות לרמוזשדי זה שהוא היסוד כולל בתוכו חו"ג, למה נכתב על תחילת הפרשה השניה. אלא הטעם הוא שעיקר המזוזה הוא לשמירת רחל שהיא הנבנית מן הגבורות, ולכן מכוון שם שד"י כנגד ראש הפרשה השניה ונגד השם שבראשה שסודה סוד עטרא דגבורה, להורות ששם שד"י מקבל כח מפרשת הגבורות לשלוח הארותיו אל הנוק' לשמרה. והי"ה מלגאו שד"י מלבר, חזר לומר ענין זה להוסיף עוד טעם אחר למה נכתבו שני השמות מכוונים זה לעומת זה, ואמר שמלבר מ"ש ששד"י מתגבר בקבלו כח מוהיה, עוד יש סוד אחר והוא כי שם זה מתפשט בתוכיות המלכות מפנימיותה ושם שד"י בחיצוניות שלה להגין על האדם מבית ומחוץ, פי' בנפשו, מפני יצה"ר אויבו הפנימי, ובגופו, מכל מיקרי העולם, ובזה יתקיים (כח, י) שם ה' נקרא עליך, שד"י והי"ה גי' ש"ם. ובזה ינעם מה שדרש רעיא מהימנא לעיל רס"ג ב' שלב), (תהלים קכא, ח) ה' ישמור צאתך ובואך, על המזוזה, ישמור צאתך, מן השד העומד בפתח להזיקך בצאתך, ובואך, מיצה"ר הניצב אצלך תמיד בביתך (רמ"ז).

<sup>277</sup> ענין זה יובן במ"ש הכתוב והיה שדי בצרך כו'. והענין הוא דע כי אימא עלאה נתפשטה תוך ז"א בסדר המוחין דז"א והנה לא נתפשטו בתוכו רק נצ"ח הוד יסוד בלבד והנצח שלה יש בו תלת פרקין ונתפשטו בשלשה ספירות קו ימין של ז"א שהם חכמה חסד נצח ושלשה פרקי הוד שלה נתפשטו בקו שמאל דז"א שהם בינה גבורה הוד אבל היסוד שלה הוא קצר ובהיותו מתפשט בקו אמצעי דז"א אינו מגיע אלא עד החזה שבת"ת דז"א כמבואר אצלנו במקומו שיסוד אימא הוא בחינת אורא ואינו דומה אל יסוד דכורא ולכן אין לו עיקר ונודע כי היסוד נקרא שדי ולעולם שם שדי הוא ביסוד. גם נודע כי ביסוד האשה יש שני צירי' ודלתות כמ"ש ז"ל. וציר בגמט' ש' ועם הד' הא' הרי שד וכן הציר והד' השנית שבצד שני הוא שד אחר ומהם נעשו שתי שדיים בחזה דז"א ובבחינה זו נקרא שלי' העליון של הת"ת דז"א שדי. וזמ"ש"ה והיה שדי בצרך כי מחמת הצירים הנז' נקרא שם שדי זמ"ש"ש כאן תא חזי והיה שמא קדישא כו' והי"ה מלבר שדי מלגאו פירוש כי בצד הזה שהוא בחי' שד"י דז"א שהוא בחזה שלו כנז' והוא מלגאו הנה כנגדו עומד' נוקביה מלבר מאחוריו בסוד שם והיה והוא תיבת והיה אם שמע כנודע והענין הוא כי אות ו' של שם זה הוא סוד ז"א הנקרא ו' וזאת ה' היא הכתר של נוקביה הנקראת ה' כנודע. ואח"כ הם תרין מוחין דילה שהם חכמה ובינה הנרמזין בשתי אותיות י"ה של והי"ה והרי נמצא כי מצד זה הוא שם שדי ומצד האחר הוא שם והי"ה (ועי' שער ההקדמות דף קכ"ד ע"ב ליקוטי תנ"ך איוב ע"פ והיה שדי בצרך) (שער מאמרי רשב"י).

<p>וגו' אותי עזבו דא הוא מאן דמשקר באת רשימא קדישא ובמה משקר ביה דעייל ליה ברשותא אהרא כד"א (&amp;) ובעל בת אל נכר דאקרי בורות נשברים דהא עמין עובדי עכו"ם אקרו בורות נשברים ודישראל אקרי באר מקור מיים חיים דא רשותא קדישא מהימנותא קדישא ואקרי באר מבועי דמיין צלילן נפקין ונוזלין מנה כד"א (&amp;) ונוזלים מן לבנון (&amp;) ונוזלים מתוך בארך וכתוב (&amp;) מעין גנים באר מיים חיים סטרא אהרא אקרי בורות נשברים אשר לא יכילו המים (ס"א מהו אלא ההוא וכו')</p>	<p>לחצוב להם בארות וגו' אותי עזבו זהו מי משקר באות הרושם הקדוש ובמה משקר בו שמכניסו ברשות אחרת כמו שנאמר ובעל בת אל נכר שנקראת בורות נשברים שהרי עמים עובדי עובדי כוכבים ומזלות נקראו בורות נשברים. ושל ישראל נקראת באר מקור מים חיים זו הרשות הקדושה האמונה הקדושה ונקראת באר נובעת שמים צלולים יוצאים ונוזלים ממנו כמו שנאמר "ונוזלים מן לבנון" "ונוזלים מתוך בארך" וכתוב "מעין גנים באר מים חיים" הצד האחר נקרא בארת נשברים אשר לא יכלו המים (מהו אלא ההוא וכו').</p>
<p>ת"ח נהרא דנגיד ונפיק אשקי<sup>278</sup> לכל גינתא (ס"א ורוי לכל גנתא) ורוי לכל אתר ואתר כמה דאוקימנא עד דמלי (נ"א דמטי) לההוא אתר בגנתא<sup>279</sup> דאקרי באר מים חיים ומתמן אתזנו עלאין ותתאין (נ"א עלמין תתאין) כד"א (&amp;) ומשם יפרד</p>	<p>בא וראה נהר ששופע ויוצא משקה לכל הגן (ומרוה לכל הגן) ומרוה לכל מקום ומקום כמו שבארנו עד שממלא (שמגיע) לאותו מקום בגן שנקרא באר מים חיים ומשם נזונים עליונים ותחתונים (עולמות תחתונים) כמו שנאמר ומשם יפרד.</p>
<p>וכל אינון סטרין דסטר שמאלא לא משתקיין מההוא נביעו דמיין נביעין בגין דאינון מסטרא דשאר עמין ואקרו בורות נשברים ומאן דמשקר בשמא (נ"א ברשימא) קדישא בההוא סטרא אתדבק בבורות נשברים אשר לא יכילו המים ולא עיילי לתמן וההוא דזכי לנטרא ליה זכי לאתשקייא מההוא נביעו דנהלא (בעלמא דין) בעלמא דאתי וזכי דאתמלי ההוא באר עלאה לנגדא ברכאן לעילא ותתא זכאה איהו בעלמא דין ובעלמא דאתי על דא כתיב (&amp;) והיית כגן רוה וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו</p>	<p>וכל אותם צדדים של צד שמאל לא משקים מאותה נביעת המים הנובעים משום שהם מצד שאר העמים ונקראו בורות נשברים ומי משקר בשם (ברושם) הקדוש באותו צד נדבק בבורות נשברים אשר לא יכילו המים ולא נכנסים לשם ואותו שזוכה לשמור אותו זוכה להיות משקה מאותו מבוע של הנחל (בעולם הזה) בעולם הבא זוכה שתתמלא אותה באר עליונה להשפיע ברכות למעלה ולמטה אשריו בעולם הזה ובעולם הבא על זה כתוב והיית כגן רוה וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו.</p>
<p>ווי למאן דמשקר ברשימא קדישא דהא משקר</p>	<p>אוי למי משקר ברושם הקדוש שהרי משקר</p>
<p>רסו/ב</p>	
<p>בשמא עלאה<sup>281</sup> ולא עוד אלא דגרים להאי באר דלא אתברכא<sup>282</sup> וקרינן עליה (&amp;) כי הוציא שם רע<sup>283</sup> על בתולת ישראל בתולת ישראל דייקא ואוקמיה רבי שמעון באתריה מאן דשוי תסקופי מלין על אנתתיה</p>	<p>בשם העליון ולא עוד אלא שגורם לבאר הזאת שלא תתברך וקוראים עליו כי הוציא שם רע על בתולת ישראל בתולת ישראל דווקא ובארו רבי שמעון במקומו מי ששם<sup>280</sup> עלילות דברים על אשתו הראשונה</p>

<sup>278</sup> יסוד הבינה (רח"ו).

<sup>279</sup> רחל (רח"ו).

<sup>280</sup>

<p>קדמית<sup>284</sup> ואפיק עלה שום ביש כמה דאפיק לעילא דכתיב (&amp;) כי הוציא שם רע על בתולת ישראל סתם</p>	<p>ומוציא עליה שם רע כמו שהוציא למעלה שכתוב כי הוציא שם רע על בתולת ישראל סתם.</p>
<p>ואזלא הא כי הא דאמר רבי חייא אמר רבי יוסי בתולה ירתא שבע ברכות<sup>285</sup> דאתברכא בשבע<sup>286</sup> בנין דבתולת ישראל ירתא שבע ברכן ועל דא אקרי בת שבע ואנתתא אחרא<sup>287</sup> מאן ברכאן דילה ברכתא דבעז ורות כד"א (&amp;) ויאמרו כל העם אשר בשער והזקנים עדים יתן יי את וגו' דודאי בתולה בוי אתברכא ולא אתתא אחרא ברזא דא כיון דמטו בחקל חד חמו אילנין יתבו תחותיהו אמר רבי אבא הא צחותא דמלי דאורייתא ניתב</p>	<p>והלך זה כמו זה שאמר רבי חייא אמר רבי יוסי בתולה ירושה שבע ברכות שמתברכת בשבע משום שבתולת ישראל ירושה שבע ברכות ועל זה נקראת בת שבע. ואשה אחרת מי הברכות שלה ברכת בעז ורות כמו שנאמר ויאמרו כל העם אשר בשער והזקנים עדים יתן ה' את וגו' שודאי בתולה מתברכת בשבע ולא אשה אחרת בסוד זה כיון שהגיעו לשדה אחד ראו אילנות וישבו תחתיהם אמר רבי אבא הרי צחות של דברי תורה נשב.</p>
<p>פתח ואמר (&amp;) והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים וגו' והיה ביום ההוא מאן ביום ההוא אלא ההוא יומא דאתידע לקב"ה<sup>288</sup> כד"א (&amp;) והיה<sup>289</sup> יום אחד<sup>290</sup> הוא יודע ליי' תו ביום ההוא כד"א (&amp;) ביום בא גוג<sup>291</sup> על אדמת ישראל יתקע בשופר גדול מה לן ביה אי הוא רב או זעיר אלא ההוא שופר עלאה<sup>292</sup> דביה נפקין עבדין לחירו תדיר<sup>293</sup> והאי<sup>294</sup> איהו יובלא<sup>295</sup> דיובלא עלאה ורברבא הוא<sup>296</sup> וכד</p>	<p>פתח ואמר והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים וגו' והיה ביום ההוא מה זה ביום ההוא אלא אותו יום הידוע לקדוש ברוך הוא כמו שנאמר והיה יום אחד הוא יודע לה' עוד ביום ההוא כמו שנאמר ביום בא גוג על אדמת ישראל. יתקע בשופר גדול מה לנו בו אם הוא גדול או קטן אלא אותו השופר העליון שבו יוצאים העבדים לחירות תמיד וזהו היובל</p>

<sup>281</sup> ה"ס אימא הנקראת (מלכ"א יח, מב) שמך הגדול, כמ"ש באוצרות החיים (ע"ח שער לח פרק ז). והענין כי בסוד הפריעה מתעלה יסוד אי' למעלה ומתגדלים החסדים, אבל המטמא את בריתו מחזיר הערלה והסיתום וממעט אור אי' (רמ"ז).

<sup>282</sup> שבשוב הערלה להדבק שם נפגמים גם השבעים אורות שבת"ת נ"ה דזעייר הידועים בסוד כריתת הערלה. (דברים כב, יט) כי הוציא וגו', דאיתא בספר אוצרות חיים הנ"ל (שער לג פרק ג), שבינה דלאה ורחל נקרא שם טוב, אבל הקליפות נקראים שם רע, והיינו ערלה ר"ע ל"ה (רמ, ז).

<sup>283</sup> שעוזב בת קדושה והולך להדבק בבת זרים (אור יקר).

<sup>284</sup> בת זוגתו האמתית שהיא דומה לו כמלכות לתפארת (אור יקר).

<sup>285</sup> משבע ספירות עליונות (אור יקר).

<sup>286</sup> למטה (אור יקר).

<sup>287</sup> שאינה בת זוגו כמו בועז ורות שהיה בסוד היבום, רות בת זוג למחלון (אור יקר), פי' אלמנה (מ"נ).

<sup>288</sup> שאין השגה בו אלא לתפארת דהיינו הבינה (אור יקר).

<sup>289</sup> בינה (אור יקר).

<sup>290</sup> נעלם שאינו ידוע אלא לתפארת (אור יקר).

<sup>291</sup> ואז פועל היום הנזכר למטת בסוד הגאולה (אור יקר).

<sup>292</sup> להיותה מיוחדת עם החכמה שהוא התוקע כנודע והיינו עליית קשרה עם החכמה (אור יקר).

<sup>293</sup> במצרים, ועבד עברי יוצא ביובל וכן לעתיד החירות יתעורר משם (אור יקר).

<sup>294</sup> ומאוי (אור יקר).

<sup>295</sup> הענין כי יש קרן ויש שופר, דהיינו בינה שופר מלכות קרן, ולכך בראש השנה שופר בעינין ולא קרן, וקרן היא שמיטה ושופר הוא יובל (אור יקר). ואם תאמר כיון שהשופר סתם הוא יובל והשמיטה נקראת קרן ולא שופר אם כן אמאי קאמר שופר גדול דמשמע דאיכא קטן ולא היא (אור יקר).

<p>האי אתער כל חירו דעלמין מתערין ביה<sup>297</sup> וההוא אקר<sup>298</sup> שופר גדול</p>	<p>שהיובל עליון וגדול הוא וכשזה מתעורר כל החירות של העולמות מתעוררים בו וההוא נקרא שופר גדול.</p>
<p>ובאו האובדים בארץ אשור האבודים מבעי ליה או הנאבדים מאי האובדים האובדים ממש<sup>299</sup> בגין דאינון בארעא אחרא<sup>300</sup> ומאן דשארי בארעא אחרא יניק מרשותא אחרא וכאלו לא שריא במהימנותא בג"כ אובדים אקרין אובדים אינון בכל סטרין<sup>301</sup> דכד ישראל שריין בארעא קדישא זכאין זכאין תדיר<sup>302</sup> בכלא זכאין לעילא<sup>303</sup> ותתא<sup>304</sup></p>	<p>ובאו האובדים בארץ אשור צריך היה לכתוב האבודים או הנאבדים מה זה האובדים האובדים ממש משום שהם בארץ אחרת ומי ששרוי בארץ אחרת יונק מרשות אחרת וכאלו לא שרוי באמונה לכן נקראים אובדים הם בכל הצדדים שכאשר ישראל שרויים בארץ הקדושה הם צדיקים צדיקים תמיד בכל צדיקים למעלה ולמטה.</p>
<p>ד"א ובאו האובדים<sup>305</sup> מאן אינון אלין צדיק וכנסת ישראל דאקרין אובדים מנלן כנסת ישראל דכתיב (&amp;) על מה אבדה הארץ<sup>306</sup> אבודה או נאבדת לא כתיב אלא אבדה הארץ דא כנסת ישראל<sup>307</sup> צדיק דכתיב (&amp;) הצדיק אבד אבוד או נאבד לא כתיב (&amp;) אלא אבד והא אוקמוה</p>	<p>דבר אחר ובאו האבדים מי הם אלו הצדיק וכנסת ישראל שנקראים אובדים מנין לנו כנסת ישראל שכתוב על מה אבדה הארץ לא כתוב אבודה או נאבדת אלא אבדה הארץ זו כנסת ישראל הצדיק שכתוב הצדיק אבד לא כתוב אבוד או נאבד אלא אבד והרי פרשוה.</p>
<p>ואי תימא ובאו<sup>308</sup> מאן אתר אתיין אלין אובדים אלא כנסת ישראל מן גלותא צדיק כמה דאוקמוה דכתיב (&amp;) בשוב יי את שיבת ציון בגין דיייתוב לאתריה<sup>309</sup> וייתי לאתחברא</p>	<p>ואם תאמר ובאו מאיזה מקום באים האובדים הללו אלא כנסת ישראל מן הגלות והצדיק כמו שבארוה שכתוב בשוב ה' את שיבת ציון כדי שישוב</p>

<sup>296</sup> ולא נקרא גדול על שם שיש קטן אלא מפני שהוא בעצמו גדול ועליונה, ולהורות על כללות הנמצאים בה בענין שהחירות שבה נשפע לכל (אור יקר), סוד בינה ותבונה והבינה נקרא עילאה ורברבא כי עתה שופר קטן סוד התבונה לבד כנודע (רח"ו).

<sup>297</sup> להיותה אם לכל הנמצאים וכולם נשרשים בה וזה הורה שם גדול (אור יקר).

<sup>298</sup> מה שאין כן בשמטה שהיא קרן שמעורר חירות פרטי מועט לעבד ולאמה דהיינו שש שנים יעבוד ובשביעית וכו' ואינו נפקע לגמרי אם יאמר אהבתי וכו' עד שנת היובל שאז יוצא בכה מדה זו על כרחו מרוב חירותה, וכן פירשו בזהר פרשת בהר סיני (אור יקר).

<sup>299</sup> פי' אובדים השפע לפי שהם בח"ל (מ"מ).

<sup>300</sup> בגין דאינון כרשותא וכו' - הכוונה כמו שפירשו רז"ל בפסוק כי גרשוני היום וכו' והגרסאות מבולבלות (אור יקר).

<sup>301</sup> פי' שבא"י זכאין בכלא זכאין לעילא ותתא שמקבלים הארת הבינה ומ' הנקר' עילא ותתא ובח"ל אובדים הכל וז"ש אובדין אינון בכל סטרין (מ"מ).

<sup>302</sup> בריבוי המצות ומיעוט הגלות (אור יקר).

<sup>303</sup> תחת הקדושה (אור יקר).

<sup>304</sup> במעשה המצות (אור יקר).

<sup>305</sup> כל אחד מהם אובד אבדה אחת, ואין רוצה לומר אבודים עצמם אלא אובדים אבדות אחרות (אור יקר).

<sup>306</sup> המלכות אבדה אחת [והיינו הצדיק] וכן הצדיק אבד אביחי, אחת [והיינו המלכות] והיינו אובדים והטעם כי השכינה אבדה הצדיק והצדיק אבד השכינה, והטעם שהם בעצמם חס ושולם אינם אבודים אלא שאבדו ייחודם ולזה לא אמר אבודה או אבוד (אור יקר).

<sup>307</sup> פי' אבדה הארץ שאבדה לבעלה או שאבדה השפע. וכן ג"כ הצדיק אבד אבד למטרוניתא או אבד השפע (מ"מ).

<sup>308</sup> בשלמא לאידך פירושא דאהדר לישראל והם ממש אבודים היינו ובאו שימצאו ממקום אבידתם אלא להאי פירושא דאמרת שהם אבדו מאי ובאו שהרי הם בעצמם נמצאים, ותיירך כי על ידי גלות שכינה אבדה השכינה הצדיק ואבד הצדיק השכינה ועתה ובאו השכינה מהגלות והיסוד ממקום סילוקו להתייחד על ידי ביאת השכינה מארץ אשור שגלתה שכינה עם ישראל כדכתיב ובפשעכם שולחה אמכם (אור יקר).

<sup>309</sup> פי' שבחרבן עלה היסוד למעלה (מ"מ).

<p>בכנסת ישראל ועל דא ובאו האובדים בארץ אשור<sup>310</sup> והשתחוו<sup>311</sup> ליי בהר הקדש בירושלם<sup>312</sup> מאי קא מיירי אלא מלה דא דהנדחים בארץ מצרים כביכול ישראל לא יפקון<sup>313</sup> מן גלותא אלא בשכינתא כמה דאוקמוה ואינון נדחים השתחוו ליי</p>	<p>למקומו ויבא להתחבר עם כנסת ישראל ועל כן ובאו האובדים בארץ אשור והשתחוו לה' בהר הקודש בירושלים במה מדובר אלא הדבר הזה שהנדחים בארץ מצרים כביכול לא יצאו ישראל מן הגלות אלא עם השכינה כמו שבארוה ואותם נדחים השתחוו לה'.</p>
<p>תו אמר רבי אבא כתיב (&amp;) יי' ישמר צאתך ובאך מעתה ועד עולם ישמר צאתך תינה אלא ובאך מאי קא מיירי דהא מאן דעאל לביתיה לא מסתפי אלא האי ב"נ דשוי רשימא קדישא<sup>315</sup> לביתיה במלין דשמא עלאה<sup>316</sup> האי אתנמיר מכלא כד נפיק ההוא דמדוריה<sup>317</sup> לתרעא דביתיה זקיף וחמי רשימא קדישא<sup>318</sup> ועיין (ס"א נעיין<sup>319</sup>) בפתחיה<sup>320</sup> כד נפיק ב"נ הוא אוזיף ליה ונטיר ליה כד עייל לביתיה הוא אכריז קמיה אודהרו ביקרא דדיוקנא דמלכא קדישא וכל דא בנין ההוא רשימא דשמא קדישא דאתרשים בתרעיה ולא די ליה לב"נ<sup>321</sup> דאתנמיר<sup>322</sup> בביתיה אלא קב"ה נטיר ליה כד עייל וכד נפיק דכתיב (&amp;) יי' ישמר צאתך ובאך מעתה ועד עולם זכאין אינון ישראל בהאי עלמא ובעלמא דאתי</p>	<p>עוד אמר רבי אבא כתוב ה' ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם ישמר צאתך<sup>314</sup> ברור אלא ובואך במה מדובר שהרי מי שנכנס לביתו אינו פוחד אלא האדם הזה ששם רושם קדוש לביתו בדברים של השם העליון זה נשמר מהכל וכשיוצא ההוא שמדורו לשער ביתו זוקף ורואה את השם הקדוש ומעיין (נעוץ) בפתחו כשיוצא האדם הוא מלוה אותו ושומר אותו כשנכנס לביתו הוא מכריז לפניו הזהרו בכבוד דמות של המלך הקדוש וכל זה משום אותו הרושם של השם הקדוש שנרשם בשער שלו. ולא די לו לאדם שנשמר בביתו אלא הקדוש ברוך הוא שומר אותו כשנכנס וכשיוצא שכתוב ה' ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם אשריהם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא.</p>
<p>ת"ח האי רוחא בישא דשאר</p>	<p>בא וראה הרוח הרעה הזו ששרויה</p>
<p>רס/א</p>	

<sup>310</sup> נלע"ד בארץ אשור היא בינה בסוד באשרי וכו' ולכך אמר ובאו האובדים שהם יסוד ומלכות בכח הארת הבינה שמתגלית לעתיד (מ"מ).

<sup>311</sup> כלומר בשלמא' לאידך פירושא כדפירשנו לעיל, ותירץ דאהדר לנדחים שהם ישראל ושייך בהו השתחוו (אור יקר).

<sup>312</sup> "ואי תימא והשתחוו וכו'" פי' כפי פי' ב' שאובדים הם יסוד ומ', "א"כ מאי והשתחוו וכו'", ותירץ דקאי על והנדחים (מ"מ).

<sup>313</sup> פי' בא לתרץ אמאי חבר הכתוב והנדחים שהם ישראל עם האובדים שהם יסוד וט' ותירץ כביכול וכו' שישאל אינם יוצאים אלא עם השכינה. ולכך חבר נדחים שהם ישראל עם האובדים. אבל יסוד אינו בגלות רק סליק לעילא ולכך לא הזכירו הזוהר (מ"מ).

<sup>314</sup> שם שדי (אור יקר).

<sup>315</sup> שתי פרשיות שבמזוזה כדפירשנו לעיל (אור יקר).

<sup>316</sup> היינו ההוא שידא כדפירשנו לעיל (אור יקר).

<sup>317</sup> יסוד (אור יקר).

<sup>318</sup> היינו סוד הייחוד (אור יקר).

<sup>319</sup> מלכות (אור יקר).

<sup>320</sup> "ולא די ליה לבר" - הכי גרסינו והכוונה שהכתוב אמר ה' ישמך וכו' היינו שמירתנו בעת היותו חוצה (אור יקר), פי' מלבד שנשמר ע"י המלאך. עוד הקדוש ברוך הוא בעצמו שומרו (מ"מ).

<sup>321</sup> אלא אפילו בעת בניסתו ויציאתו בפתח ביתו ששם עומד החצוני הקב"ה שומרו, וצאתך ובואך אין הכוונה בתוך הבית או חוץ לבית אלא בעת צאתו ובעת בואו וזהו שאמר "כד נפיק וכד עייל" עם היות שאין דרך השומרים לשמור אלא רחוק מפתח הבית קצת כאשר מחזיקים בדרך (אור יקר).

<p>בין תרעי ווי ליה לב<sup>323</sup> דלא ידע לאזדהרא מניה ולא רשים לפתחא דביתיה שמא עלאה קדישא דישתכח עמיה דהא אית ליה תלת מאה ושתין וחמש שמשין בישין מקטרגין כל חד משמש יומיה וכלהו משתכחי עמיה כל יומי שתא ומקטרגי ביה לעילא ותתא וכלהו משתכחי ביה ביממא ובליליא ביממא לקטרגא ליה בליליא לצערא ליה בחלמיה</p>	<p>בין השערים אוי לו לאדם שלא יודע להזהר ממנו ולא רושם על פתח ביתו את השם העליון הקדוש שימצא עמו שהרי יש [לו] שלש מאות ששים וחמשה שמשים רעים מקטרגים כל אחד משמש ביומו וכולם נמצאים עמו כל ימות השנה ומקטרגים עליו למעלה ולמטה וכולם נמצאים בו ביום ובלילה ביום לקטרג לו בלילה לצער אותו בחלמו.</p>
<p>כד נפיק לקטרגא ליה כד עאל שוויין ידיהו עליה דכתפי' ואמרין ליה ווי ליה לפלניא דנפק מרשותא דמאריה ווי ליה לפלניא בהאי עלמא ובעלמא דאתי בג"כ בעאן בני מהימנותא למהוי רשימין בכלא למהוי רשימין ברשימא דמאריהו לאודעזעא מנייהו כל סטריין זינין בישין למהוי נטריין בהאי עלמא ובעלמא דאתי זכאין חולקהון דישראל עלייהו כתיב (&amp;) ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ וגו'</p>	<p>כשיוצא לקטרג עליו כשנכנס שמים ידיהם על כתפיו ואומרים לו אוי לו לפלוני שיצא מרשות אדונו אוי לו לפלוני בעולם הזה ובעולם הבא לכן צריכים בני האמונה להיות רשומים בכל להיות רשומים ברושם של רבונם שיזדעזעו מהם כל הצדדים המינים הרעים שיהיו שמורים בעולם הזה ובעולם הבא אשרי חלקם של ישראל עליהם כתוב ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ וגו'.</p>
<p>ואהבת את יי' אלהיך (&amp;) רבי יוסי פתח (&amp;) ועתה מה לי פה נאם יי' כי לקח עמי חנם וגו' ת"ח רחימותא דקב"ה בישראל אע"ג דחובייהו<sup>324</sup> גרמו לאסתלקא מבינייהו ואתברדו ביני עממיא הוא תבע עלבונא דלהון ות"ח בשעתא דישראל שראן בארעהון קב"ה<sup>325</sup> משתעשע בגנתיה<sup>326</sup> וקריב לגבייהו דישראל ושמע קליהון ואשתכח בהו</p>	<p>ואהבת את ה' אלהיך רבי יוסי פתח ועתה מה לי פה נאום ה' כי לקח עמי חנם וגו' בא וראה אהבת הקדוש ברוך הוא לישראל אף על גב שחטאיהם גרמו להסתלק מביניהם והתפזרו בין העמים הוא תובע את עלבונם. ובא וראה בשעה שישראל שרויים בארצם הקדוש ברוך הוא משתעשע בגנו ומתקרב לישראל ושומע קולם ומשתבח בהם.</p>
<p>כיון דגרמו חובייהו ואתגלי ישראל מארעא קדישא קב"ה לא עאל בגנתיה<sup>327</sup> ולא משתעשע ביה ולא עוד אלא דאיהו צווח ואמר ועתה מה לי פה נאם יי' וכתוב התם (&amp;) פה<sup>328</sup></p>	<p>כיון שגרמו חטאיהם והגלו ישראל מהארץ הקדושה הקדוש ברוך הוא לא נכנס לגנו ולא משתעשע בו ולא עוד אלא שהוא צווח ואומר ועתה מה לי</p>

<sup>323</sup> הוצרך לזה משום דקשיא ליה שהרי כמה הם שאינם זהירים במצוה ואינם נזוקים לזה פירש שאין הזיקם נכר כדמפרש ואזיל (אור יקר).

<sup>324</sup> ואין לדרוש מאת הסנטירא מפני שהרג מי שחייב מיתת ואם כן האומות אינם חייבים מיתה על שהרגו ישראל החייבים וכן אם גלו אותם ברצון קונם, ומרוב. אהבת הקב"ה עם ישראל תובע עלבונם, ואם תאמר כיון שבגזירת הקב"ה ורשותו גלו ונענשו מה יטעם תביעת עלבון זה ויש לומר במת שאמר תכתוב אני קצפתי מעט והמה עזרו לרעה, והענין בי מאחר שנתן רשות למשחית לחבל אינו מבחין בין צדיק לרשע, כל שכן ברשע עצמו שאינו מבחין בין רע מועט לרע מרובה וזהו שאמר הכתוב נתנו את נבלת עבדיך מאכל לעוף השמים, כי מאחר שקבלו מיתתם עבדי ה' הם וראויים לקבורה כצדיקים גמורים, וזהו שאמר הכתוב הוי אשור שבט אפי כי הוא מוסיף על גזירת אפי (אור יקר).

<sup>325</sup> פי' זעיר (מ"מ).

<sup>326</sup> פי' רחל שזווג ז"ן היה קודם החרבן ובחרבן נפסק ח"ו (מ"מ).

<sup>327</sup> היינו שאין ייחוד לקודשא בריך הוא בשכינתיה שהוא על ידי כניסת הקב"ת בגן עדן כדפירשו בפרשת בלק בינוקא סימן ה' (אור יקר).

<sup>328</sup> ציון דכתיב לעיל בקרא (אור יקר).

<p>אשכ<sup>329</sup> כי אויתיה כי לקח עמי חנם כמה דאת אמר (ישעיה נב &amp;) חנם נמכרתם</p>	<p>פה נאום ה' וכתוב שם פה אשב כי אויתיה כי לקח עמי חנם כמו שנאמר חנם נמכרתם.</p>
<p>ומה הוא יומא דאתגליאו ישראל מארעהון לא אשתכח חדותא קמי קב"ה הה"ד (&amp;) אלביש שמים קדרות ושק אשים כסותם וכל דא בגין רחימותא דלהון דרחים לון קב"ה כמה דאת אמר (&amp;) אהבתי אתכם אמר יי' (ועל דא) ואהבת<sup>330</sup> את יי' אלהיך (&amp;) ואהבת דבעי בר נש לאתקשרא ביה ברחימותא עלאה דכל פולחנא<sup>331</sup> דבעי ב"נ למפלה לקב"ה דיפלה ברחימו דלית לך פולחנא כמו רחימותא דקב"ה ר' אבא אמר הני מלי כללא דאורייתא אינון בגין דעשר אמירן דאורייתא הכא אתכלילו והא אוקמוה חברייא</p>	<p>ומאותו יום שגלו ישראל מארצם לא נמצאת שמחה לפני הקדוש ברוך הוא זהו שכתוב אלביש שמים קדרות ושק אשים כסותם וכל זה משום אהבתם שהקדוש ברוך הוא אוהב אותם כמו שנאמר אהבתי אתכם אמר ה' (ועל זה) ואהבת את ה' אלהיך ואהבת שצריך אדם להתקשר עמו באהבה עליונה שכל עבודה שאדם צריך לעבוד את הקדוש ברוך הוא שיעבוד באהבה שאין לך עבודה כמו אהבת הקדוש ברוך הוא רבי אבא אמר הדברים הללו הם הכלל של התורה משום שעשר האמירות של התורה כאן נכללו והרי פרשוה החברים.</p>
<p>ת"ח לית לך מלה בחביבותא קמי קב"ה כמאן דרחים ליה כדקא יאות ומה הוא כמה דכתיב (&amp;) בכל לבבך בכל מאי קא מיירי בלבבך מבעי ליה בנפשך במאדך מהו בכל לבבך אלא לאכללא תרין לבין<sup>332</sup> חד טב וחד ביש<sup>333</sup> בכל נפשך חד טב וחד ביש<sup>334</sup> בכל מאדך<sup>335</sup></p>	<p>בא וראה אין לך דבר בחביבות לפני הקדוש ברוך הוא כמי שאוהב אותו כראוי ומה הוא ככתוב בכל לבבך בכל במה מדובר היה צריך לו לכתוב בלבבך בנפשך במאדך מהו בכל לבבך אלא להכליל שני לבבות אחד טוב ואחד רע בכל נפשך אחד טוב ואחד</p>

<sup>329</sup> פי' מלכות נקרא פ"ה עם הכולל גי' אלה"ם. ולכן אמר הזעיר כיון שישראל בגלות ועתה מה לי פה שאיני מזדווג עם המ' הנק' פה ואין שמחה לפני (מ"מ).

<sup>330</sup> ועל דא ואהבת - כיון שתקב"ה חושק אותך כדכתיב אהבתי גם אתה ואהבת (אור יקר).

<sup>331</sup> כי מצות האהבה כוללת כל המצוות, עשר אמירן וכו' לקמן מפרש להו (אור יקר).

<sup>332</sup> תרין לבין תרין נפשין - הענין בי בחומר עצמו יש בו הכנה טובה והכנה רעה כגון הלבנה והאדומה מעוררים דברים טובים, השחורה והירוקה הם מעוררים דברים רעים, והם "תרין לבין" שתי לבבות שתי טבעים בחומר עצמו שיש בו מדות טובות ומדות מגונות, והנפשות הם גם כן שתיים יצר הטוב ויצר הרע, או נפש הבהמית ונפש שכלית, או אפשר שתי לבבות יצר הרע ויצר הטוב שתי נפשות הבהמית והשכלית (אור יקר). עי' לעיל ח"ב קסג ע"א. ועי' ח"ב כו ע"ב: פתח רבי אלעזר ואמר (דברים ד לט) וידעת היום והשבות אל לבבך כי יהוה הוא האלהים וכו' והשבות אל לבך מבעי ליה. אלא אמר משה אי את בעי למיקם על דא ולמנדע כי יהוה הוא האלהים והשבות אל לבבך וכדין תנדע ליה לבבך יצר טוב ויצר רע [הם משורש ה' חסדים וה' גבורות - רח"ו] דאתכליל דא בדא ואיהו חד כדין תשכח כי יהוה הוא האלהים דהא אתכליל דא בדא ואיהו חד [ת"ת ומלכות - רח"ו] ועל דא והשבות אל לבבך למנדע מלה. ועי' רמ"ז לעיל רעז ע"א: פי' שמיחוד ב' לבבך לאהוב את ה', מזה תדע כי (שם) ה' הוא האלקים, כולא חד. וזהו פשט (ו, ד) שמע ישראל וגו', שהכל אחדות שלם, ולכן תוכל לאהבו (ו, ה) בכל לבבך.

<sup>333</sup> יובן במ"ש הרב על מ"ש הזוהר בפ' בראשית אית ס"מ ואית ס"מ ולאן כלהו שוויין שר"ל שיש ס"מ של רוח סערה ויש של ענן גדול וכו' לכן אמר הכתוב בכל לבבך אפי' ביצה"ר הקשה שהוא של רוח סערה תהא אוהב להקב"ה ועיין בפרשת תרומה דף קס"ג ע"א (מ"מ).

<sup>334</sup> פי' נפש החיונית ונפש המשכלת. ובפ' תרומה דף הנז"ל תירץ לאכללא נפש ורוח ונשמה (מ"מ).

<sup>335</sup> עי' יהל אור ח"ג ט ע"ב (זהר ח"ג קיז ע"ב): מאן דמברך לקב"ה כו' עינא טבא ולבא טבא ורחימותא דלבא. הוא ג' מדרגות נר"נ. רחימותא הוא לשון תאוה, והתאוה בנפש כידוע. ולבא טבא הוא הרוח כידוע שנק' לב. ועינא טבא הוא הנשמה. לכן מסיים והולך בכל לבבך וגו' ובכל נפשך ובכל מאדך הוא הנשמה. ועי' ח"ב כו ע"א: ובכל מאדך לאכללא לון לעילא באתר דלית ביה שעורא. פי' אור יקר: שמשם עולה בא"ס, פי' הרמ"ז: פי' לאפוקי חטא אדה"ר שהפריש עץ הדעת מעץ החיים, ופי' הגרמ"מ: באתר דלית בי' שיעורא שהוא לשון מאד. ועי' שעה"כ ק"ש ח.



<p>דא לא אתיא לדרשא א"ר אלעזר ואפילו האי לדרשא הוא מ"ט בין דנפל<sup>336</sup> ליה ממונא מירותא או מסטרא אחרא או בין דאיהו רווח ליה וע"ד כתיב (&amp;) בכל מאדך</p>	<p>רע בכל מאדך זה לא בא לדרשה אמר רבי אלעזר ואפילו זה הוא לדרשה למה בין שנפל לו ממון מירושה או מצד אחר או בין שהוא הרויח אותו ועל זה כתוב בכל מאדך.</p>
<p>א"ר אבא אהדרנא לקרא ואהבת מאן דרחים לקב"ה אתעטר בחסד מכל סטריין<sup>337</sup> ועביד חסד בכלא ולא חיים על גופיה ועל ממוניה מנלן מאברהם כמה דאתמר דהא לא חס ברחימותא דמאריה על לביה (דהוא יצריה) ועל נפשיה ועל ממוניה על לביה לא אשגח על רעותא דיליה בגין רחימותא דמאריה על נפשיה דלא חס על בריה ועל אתתיה בגין רחימותא דמאריה על ממוניה דהוה קאים בפרשת ארחין ואתקין מזוני לכל עלמא בג"כ אתעטר בעטרא דחסד כמה דכתיב (&amp;) חסד לאברהם ומאן דאתקשר ברחימותא דמאריה זכה להאי ולא עוד אלא דעלמין כלהו מתברכין בגיניה הה"ד (&amp;) וחסידיך יברוכה אל תקרי יברוכה אל יברכו כ"ה<sup>338</sup> (נ"א דכתיב (&amp;) ונברכו בך כל משפחות האדמה)</p>	<p>אמר רבי אבא חזרנו לפסוק של ואהבת מי שאוהב את הקדוש ברוך הוא מתעטר בחסד מכל הצדדים ועושה חסד עם הכל ולא חס על גופו ועל ממונו מנין לנו מאברהם כמו שנאמר שהרי לא חס באהבת רבונו על לבו (שהוא יצרו) ועל נפשו ועל ממונו. על לבו לא השגיח על רצונו משום אהבת רבונו על נפשו שלא חס על בנו ועל אשתו בשביל אהבת רבונו על ממונו שהיה עומד בפרשת דרכים ומתקן מזונות לכל העולם לכן התעטר בעטרה של חסד ככתוב חסד לאברהם ומי שמתקשר באהבת רבונו זוכה לזה ולא עוד אלא שכל העולמות מתברכים בגללו זהו שכתוב וחסידיך יברוכה אל תקרי יברוכה אלא יברכו כ"ה (שכתוב ונברכו בך כל משפחות האדמה).</p>
<p>יומא חד הוה חלש רבי יוסי עאל לגביה ר' אבא ור' יהודה ור' יצחק חמו ליה דהוה נפיל על אנפוי ונאים יתבו כד אתער חמו ליה לאנפוי דחייכין א"ל ר' אבא מלה דרתא חמיתא</p>	<p>יום אחד היה חלש רבי יוסי נכנסו אליו רבי אבא ורבי יהודה ורבי יצחק ראו אותו שהיה נופל על פניו וישן ישבו כשהתעורר ראו שפניו מחייכות אמר לו רבי אבא דבר חדש ראית</p>
<p>רסז/ב</p>	
<p>א"ל ודאי דהשתא סלקא נפשי וחמית יקרא מאינון דמסרו גרמייהו על קדושה דמאריהון דהוו עאלין בתליסר נהריי 339 דאפרסמונא דכיא<sup>340</sup> וקב"ה משתעשע בהו<sup>341</sup> וחמינא מה דלא יהבו לי רשותא למימר ושאלנא לון</p>	<p>אמר לו ודאי שעכשיו עלתה נפשי וראיתי את הכבוד של אותם שמסרו עצמם על קדושת רבונם שהיו נכנסים בשלשה עשר נהרות אפרסמון טהור והקדוש ברוך הוא משתעשע עמם וראיתי מה שלא נתנו לי רשות לומר</p>

<sup>336</sup> שני מיני ממון או שבא לו בלי טורח או על ידי טורח והבא על ידי טורח חביב יותר (אור יקר).

<sup>337</sup> בכל בחינות חמדה הזאת, מצד חסד שבחסד "עביד חסד עם כולא" ומצד גבורה שבחסד "לא חייס" וכו' (אור יקר).

<sup>338</sup> מדת המלכות שבה תלוי מזון כל התחתונים ממנה ולמטה (אור יקר).

<sup>339</sup> טווי (או ליקר).<sup>9</sup>

<sup>340</sup> הענין כי בזוהר פרשת תרומה פירש כי הבינה נקראת אפרסמון בסוד כל(ו)לות עשר מדות בה כל אחת כלולה מעשר והיא משפעת לבנים והיינו מ' ס' שבמלת אפרסמון, עוד היא כלולה משלש עשרה מקורות בסוד שנים עשר גבולים והכח הכולל שהם שלשה עשר, ובהיות שלשה עשר אלו בסוד בחינתה הנקראת אפרסמון הם שלשה עשר טורין היינו עשר ספירות הנקראות הרים, ויש י חילוק בין ה"ר לנה"ר, ובמקומות הרבה אומר "ג נהרי אפרסמונא דכיא, והטעם כי נה"ר הוא סוד הזכ"ר וה"ר הוא סוד הנקבה, ולפיכך "ג טורי אפרסמונא הם "ב גבולים בבינה מצד המלכות שבה כדפירשנו, ונקראות דכיא להורות שאין אחיזה לחצונים בה כלל והיינו דכיא וכו' (אור יקר).

<sup>341</sup> הוא מתייחד עם המלכות על ידי התעוררות נשמת הצדיקים (אור יקר).

<p>אמינא האי יקרא דמאן הוא אמרו לי מאינן דרחימו למאריהון בההוא עלמא וממה דחמית נפשאי ולבאי אתנהיר ועל דא אנפאי חייבין</p>	<p>ושאלתי אותם אמרתי של מי הכבוד הזה אמרו לי של אותם שאהבו את רבונם באותו העולם וממה שראיתי הוארו נפשי ולבי ועל כן פני מחייכות.</p>
<p>א"ל ר' אבא זכאה חולקך אבל אורייתא אסהיד בהו דכתיב (&amp;) עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו א"ל ר' יהודה הא שאילו חברייה דא דכתיב יעשה תעשה מבעי ליה<sup>342</sup> א"ל הא אתמר אבל רזא דמלה היינו דכתיב (&amp;) לחזות בנעם יי' ולבקר בהיכלו ואוקמוה נעם יי'<sup>343</sup> ההוא דאתיא מעתיקא קדישא<sup>344</sup> דקב"ה משתעשע ביה<sup>345</sup> דהא ההוא נעם<sup>346</sup> מעתיקא נפקא ולבקר בהיכלו בהיכלא עילאה על כלא אוף הכא (&amp;) עין לא ראתה אלהים זולתך<sup>347</sup> יעשה<sup>348</sup> מאן ההוא עתיקא סתימא<sup>349</sup> דכלא<sup>350</sup> דהא ביה תליא<sup>351</sup> א"ל ודאי הכי הוא זכאה חולקהון דאינן דרחימותא דמאריהון מתדבקן בהו לאלין לית שעורא לחולקהון בההוא עלמא</p>	<p>אמר לו רבי אבא אשרי חלקך אבל התורה מעידה עליהם שכתוב עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו אמר לו רבי יהודה הרי שאלו החברים זה שכתוב יעשה היה צריך לו להיות תעשה. אמר לו הרי נתבאר אבל סוד הדבר היינו שכתוב לחזות בנועם ה' ולבוקר בהיכלו ופרשוה נעם ה' אותו שבא מהעתיק הקדוש שהקדוש ברוך הוא משתעשע בו שהרי אותו נעם יוצא מהעתיק ולבוקר בהיכלו בהיכל העליון על הכל כמו כן כאן עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה מי אותו העתיק הנסתר של הכל שהרי בו תלוי אמר לו ודאי כך הוא אשרי חלקם של אותם שבאהבת רבונם נדבקים בהם לאלה אין שיעור לחלקם בעולם ההוא.</p>

<sup>342</sup> פי' וכן למחכה לך מבעי ליה. כמ"ש בפ' פנחס דף רל"ט ע"א (מ"מ).

<sup>343</sup> כשתדקדק בלשונו תמצא שלש לשונות האחד נפק"א השני דאתי"א השלישי כיה תלי"א, עוד תמצא שלש לשונות אחרים האחד עתיקא קדישא השני עתיקא לבד השלישי עתיקא קדישא פתימא דכלא, והענין כי עתיקא סוד שלש ראשונות, והנה נועם ה' הוא סוד השפע והעדון הנשפע מאריך אנפין לתפארת והיינו ה' שהוא התפארת המשתעשע בו ומתעדן בו ועל ידו מתייחד עם כלתו והיינו שעשועו כנודע, והנה נועם זה יש לו בכתר דהיינו אריך אנפין שלשה בחינות, האחד מקום מציאותו והיינו בחכמה שבו, והשני מקום מוצאו לתפארת והוא הבינה, והשלישי תלייתו במקום גבוה והוא מקור נעלם והיינו הכתר בעצמו, והנה הכתר יתייחסו לו שלשה שמות בסוד אריך אנפין ועתיק יומין יתיב, האחד במציאותו למעלה בכתר לעצמו (אור יקר).

<sup>344</sup> שהיינו בוואו מהחכמה בעצמה ולכן אמר "מעתיקא קדישא" כדפירשנו ונקרא ה' לא להורות שמוצאו מהשם אלא נועם שהשם מתנעם ומשתעשע בו (אור יקר), הבינה נקרא נועם בקבלתה מן הכתר הנועם העליון (רח"ו).

<sup>345</sup> ואם תאמר ומה לתפארת עם מה שיוצא מחכמה שהיא למעלה ממנו (אור יקר), ז"א (מ"מ).

<sup>346</sup> עם היות דאתיא מעתיקא קדישא כדאמרן עם כל זה (משאו) [מוצאו] ממקום יותר גלוי דהיינו מהביגה וזהו שאמר מעתיקא שהיא הבינה נפקא אל התפארת, ואם כן אתיא מחכמה ונפקא מבינה (אור יקר).

<sup>347</sup> שאין השגת הנועם הזה הבא אל התפארת המחכה לו בעולם הבא שהיא הבינה, אלא אלהים שהיא הבינה ובאדרא נדרש פסוק זה על בינה שבחכמה (אור יקר).

<sup>348</sup> ולא אמר תעשה לנוכח, מפני היותו תלוי השפעתו בכתר הנעלם ואין ראוי לומר כנגדו תעשה לנוכח אלא יעשה לנסתר, וזהו שאמר יעשה מאן שאותה מלה נעלמת (אור יקר).

<sup>349</sup> פי' ולכך לא כתיב תעשה למחכה לך דמשמע שקאי על בינה שנק' אלה"ם, אבל כיון דכתיב יעשה להורות דקאי על אריך המשפיע לבינה. ועיין בפ' פנחס דף רל"ט ע"ב שתייץ תירוץ אחר (מ"מ).

<sup>350</sup> מורה העלמו אפילו משאר הספירות ובחינה זו היא בחינה נעלמת, השנית בהשתתף אל החכמה לבד ואז תקרא עתיקא קדישא לבד שאז מורה על החכמת הנקראת קדש, השלישי בהשתתפו אל הבינה ואז נקרא עוזיקא סתם, והנה בזה יתבאר שינוי לשונו כי להורות על מקום מוצא הנועם בעצמו (אור יקר). ולהיותו סתום ונעלם אמר יעשה נסתר, ואם תאמר מה לך לכתר הנעלם בנועם דהא אמרת אתיא מחכמה ונפקא מבינה (אור יקר).

<sup>351</sup> דהיינו תלייתו שם, ותליא מורה היות התעוררות השפעתו מהכתר (אור יקר).

<p>אמר ר' יצחק כמה מדורין<sup>352</sup> על מדורין אית להו לצדיקיא בההוא עלמא ומדורא עלאה דכלא אינון דרחימותא דמאריהון אתקשר בהו דהא מדוריהון אתקשר בהיכלא דסליק על כלא מ"ט בגין דקב"ה בהאי אתעטר<sup>353</sup> ת"ח (ס"א כלא<sup>354</sup> אהבה) היכלא דא אהבה אתקרי<sup>355</sup> ובגין אהבה קיימא כלא כמה דכתיב (&amp;) מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה וכלא ברחימותא קיימא דהא שמא קדישא הכי אשתכח דהא אוקמוה י' לא מתפרש קוצא דלעילא מן י' לעלמין<sup>356</sup> דהא ברחימותא שריא עליה ולא מתפרש מניה לעלמין ה' הא אוקמוה דיווד לא מתפרש מנה ואשתכחו כחדא בחביבותא לא אתפרשן דא מן דא כגוונא דא ה' והא אתמר כמה דכתיב (&amp;) ונהר יוצא מעדן יוצא תדיר לעלמין בחביבותא אתדבקן</p>	<p>אמר רבי יצחק כמה מדורים על מדורים יש לצדיקים בעולם ההוא והמדור העליון של הכל אותם שנקשרה בהם אהבת רבונם שהרי מדורם נקשר להיכל שעולה על הכל למה משום שהקדוש ברוך הוא מתעטר בזה. בא וראה (הכל אהבה) ההיכל הזה נקרא אהבה ובשביל האהבה הכל קיים ככתוב מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה והכל קיים באהבה שהרי השם הקדוש כך נמצא שהרי פרשוה י' לא נפרד הקוץ שלמעלה מן י' לעולמים שהרי באהבה שורה עליו ולא נפרד ממנו לעולמים ה' הרי פרשוה שי' לא נפרדת ממנה ונמצאות יחד בחביבות לא נפרדות זו מזו כדוגמא זה ה' והרי נתבאר כמו שכתוב ונהר יוצא מעדן יוצא תמיד לעולמים נדבקים בחביבות.</p>
<p>וה אתדבקן דא בדא אתדבקן בחביבותא כחדא חתן ככלה דארחייהו תדיר בחביבותא אשתכח י' בה' עם ו' ע' עם ה' ודא בדא אתקשר בחביבותא וכלא אהבה אקרי וע"ד מאן דרחים למלכא הא אתקשר בההוא אהבה ובג"כ (&amp;) ואהבת את יי' אלהיך</p>	<p>ו"ה נדבקות זו בזו נדבקות יחד בחביבות חתן עם כלה שדרכן תמיד נמצאת בחביבות י' עם ה' ה' עם ו' ו' עם ה' וזו עם זו נקשרות בחביבות והכל נקרא אהבה ועל כן מי שאוהב את המלך הרי הוא נקשר באותה האהבה ולכן ואהבת את ה' אלהיך.</p>
<p>והיו הדברים האלה וגו' (&amp;) ר' יצחק פתח (&amp;) כל עצמותי תאמרנה יי' מי כמוך מציל עני מחזק ממנו ועני ואביון מגוולו האי קרא דוד אמריה ברוחא דקודשא כל עצמותי תאמרנה וכי מאן חמא גרמי דאמרו שירתא אלא האי קרא בזמנא דקב"ה זמין לאחייא מתייא זמין קב"ה לאתקנא גרמי ולקרבא כל חד וחד לאתרייהו דכתיב (&amp;) ותקרבו עצמות אל עצמו וכתוב (&amp;) ועצמותיך יחליץ כדין זמינין אינון למימר שירתא</p>	<p>והיו הדברים האלה וגו' רבי יצחק פתח כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך מציל עני מחזק ממנו ועני ואביון מגוולו פסוק זה אמר אותו דוד ברוח הקודש כל עצמותי תאמרנה וכי מי ראה עצמות שאומרות שירה אלא הפסוק הזה בזמן שהקדוש ברוך הוא עתיד להחיות את המתים ועתיד הקדוש ברוך הוא להתקין העצמות ולקרב כל אחת ואחת למקומן שכתוב ותקרבו עצמות עצם אל עצמו וכתוב ועצמותיך יחליץ אז עתידות הן לומר</p>

<sup>352</sup> הם שבעה היכלות לנשמות הצדיקים בגן עדן כדפירשו בזהר פרשת תרומה, והיכל שביעי נגד החסד כנודע ובו בעלי האהבה (אור יקר).

<sup>353</sup> פירוש על ידי האהבה שהצדיקים עושים למטה גורמין למעלה שיתעטר הקב"ה בסוד האהבה"ה דהיינו קשור ארבעה אותיות, דהיינו ו"ה חתן וכלתו וכתוב צאנה וראינה בנות ציון במלך שלמה דהיינו תפארת, בעטרת שעטרה לו אמו דהיינו הוא"ו שמתעטרת ב"ה בסוד תרין עטרין כדפירשונו בספ"ר בשער השמות (אור יקר).

<sup>354</sup> ר"ל כל ד' אותיות השם אינן מתפרשין, קוצו של יו"ד עם היו"ד. יו"ד עם ה"א, שהוא חכם בבינה, בעוקץ שלאחרי'. וה"א בוא"ו, בוא"ו שבתוך הה"א. וא"ו עם הה"א אחרונה ברגל ימין של הה"א, כמו יו"ד עם הה"א, כמ"ש בפא"מ {-בפ' אחרי מות. לעיל סה:} (יהל אור). {מיקום??}

<sup>355</sup> כל האצילות בכללות נקרא אהבה (רח"ו).

<sup>356</sup> ור"ל אריך קוץ שהוא קוץ היו"ד לא מתפרש מאבא הנק' יו"ד. ונהר בינה. יוצא מעדן אבא. וגן הוא זעיר (מ"מ).

<p>מאי שירתא אמרי יי' מי כמוך (מקדמי) ודא שיראת מעלייא ממה דאמרו ישראל על ימא דהא אינון לא אדכרו שמא קדישא אלא בתר תלת מלין דכתיב (&amp;) כי כמוכה באלים יי' והכא אינון מקדמי לשמא קדישא דכתיב (&amp;) יי' מי כמוך מציל עני מחזק ממנו דא יצר טוב מיצר רע בגין דיצה"ר תקיף הוא כאבנא כמה דכתיב (&amp;) והסירותי את לב האבן ויצ"ט הוא בשרא דכתיב (&amp;) ונתתי לכם לב בשר</p>	<p>שירה. איזו שירה אומרות ה' מי כמוך (מקדמים) וזו השירה המעלה ממה שאמרו ישראל על הים שהרי הם לא הזכירו את השם הקדוש אלא אחרי שלש<sup>357</sup> מלים שכתוב מי כמוכה באלם ה' וכאן הם מקדימים את השם הקדוש שכתוב ה' מי כמוך מציל עני מחזק ממנו זה יצר טוב מיצר הרע משום שיצר הרע תקיף הוא כמו אבן ככתוב והסירותי את לב האבן ויצר הטוב הוא בשר שכתוב ונתתי לכם לב בשר.</p>
<p>ת"ח יצר הרע למה הוא דומה בשעתא דאתי לאזדווגא בב"נ הוא כפרולא עד דעאלין ליה בנורא בתר דיתחמם אתהדר כלא כנורא רבי חייא אמר יצר הרע כד אתי לאזדווגא ביה לב"נ דמי לב"נ דקריב לפתחא וחמי דלא אית מאן דמחי בידיה עאל לביתא ואתעביד ליה ארח חמא דלא אית מאן דמחי בידיה ויזיל ליה לארחיה כיון דעייל לביתא ולא אית דימחי בידיה אתמנא עליה ואתעביד מאריה דביתא</p>	<p>בא וראה יצר הרע למה הוא דומה בשעה שהוא בא להזדווג עם האדם הוא כמו ברזל עד שמכניסים אותו לאש אחר שיתחמם הכל חוזר כאש. רבי חייא אמר כשבא יצר הרע להזדווג עם האדם דומה לאיש שקרב לפתח ורואה שאין מי שמוחה בידו נכנס לבית ונעשה לו אורח רואה שאין מי שמוחה בידו וילך לו לדרכו כיון שנכנס לבית ואין מי שימחה בידו מתמנה עליו ונעשה בעל הבית</p>
<p>רסח/א</p>	
<p>עד דישתכח דכל ביתא קאים ברשותיה מאן אוליפנא מפרשתא דדוד אוליפנא מה כתיב (&amp;) ויבא הלך לאיש העשיר הלך דקרוב לפתחא ולא בעי לאתעכבא תמן אלא למהך לארחיה כך הוא יצר הרע כמה דמקרב לביתא מתקרב גבי דב"נ אתער עליה בחובא זעיר דא הוא אורח עראי<sup>359</sup> חמי דלית דמחי בידיה מה כתיב (&amp;) לעשות לאורח הבא אליו אתעביד ליה אורח אכסנאי בביתא אתער עליה בחובוי יתיר יומא חד או תרין יומין כהאי אורח דשראן ליה בביתא יומא חדא או ב' יומין (בגין דאיהו אורח) כיון דחמי דלית מאן דמחי בידיה מה כתיב (&amp;) ויעש לאיש הבא אליו אתעביד מארי דביתא כד"א (&amp;) האיש אדוני הארץ (&amp;) איש נעמי כך הוא יצר הרע אתעביד לקבליה דב"נ איש בעל הבית הא אתקשר ב"נ בפולחניה והוא עביד ביה רעותיה</p>	<p>עד שנמצא שכל הבית עומד ברשותו. ממי למדנו מפרשת דוד למדנו מה כתוב ויבא הלך לאיש העשיר הלך שקרב לפתח ולא רוצה להתעכב שם אלא ללכת לדרכו כך הוא יצר הרע כמו שקרב לבית מתקרב לאדם מתעורר עליו בחטא קטן זהו שביל עראי רואה שאין מי שמוחה בידו מה כתוב לעשות לאורח הבא אליו נעשה לו שביל אכסנאי בבית מתעורר עליו בחטא יותר יום אחד או יומיים כשביל הזה<sup>358</sup> שמששים אותו בבית יום אחד או יומיים (בגלל שהוא אורח) כיון שרואה שאין מי שמוחה בידו מה כתוב ויעשה לאיש הבא אליו נעשה בעל הבית כמו שנאמר האיש אדוני הארץ איש נעמי כך הוא יצר הרע נעשה כנגד האדם איש בעל הבית והנה נקשר האדם לעבודתו והוא עושה בו כרצונו.</p>

357

358

359 פי' כאורח שאין מתעכב אלא הולך לדרכו מיד והיינו הלך דקרא (מ"מ).

<p>וע"ד בעי ב"נ לשואה מלין דאורייתא עליה תדיר בנין דיהא ההוא יצה"ר תביר בהו דלית ליה מקמרג ליצר הרע בר מלי דאורייתא וע"ד כתיב (&amp;) והיו הדברים האלה וגו' על לבבך על תרי יצריך יצר הטוב אתעטר בהו ויצר הרע אתכנע בהו א"ר יהודה<sup>360</sup> יצר הטוב מה בעי מלי דאורייתא א"ל יצר הטוב אתעטר בהו ויצר הרע כיון דחמי ב"נ לא תב ולא בעי לאשתדלא באורייתא כדין הוא סליק לעילא ואוליף עליה חובה הה"ד (&amp;) וכסילים מרים קלון</p>	<p>ועל כן צריך אדם לשים דברי תורה עליו תמיד כדי שיהיה אותו יצר הרע שבור בהם שאין ליצר הרע מקטרג פרט לדברי תורה ועל כן כתוב והיו הדברים האלה וגו' על לבבך על שני יצריך שיצר הטוב מתעטר בהם ויצר הרע נכנע בהם אמר רבי יהודה מה יצר הטוב צריך דברי תורה אמר לו יצר הטוב מתעטר בהם ויצר הרע כיון שרואה שאדם לא שב ולא רוצה לעסוק בתורה אז הוא עולה למעלה ומלמד עליו חובה זהו שכתוב וכסילים מרים קלון.</p>
<p>כד אתא ר"ש אמר הא ודאי פרשתא דק"ש רמיזא ביה י' אמירן כמה דאוקמוה והכי הוא ודאי והיו הדברים האלה כללא דעשר אמירן אינון ובג"כ י' פקודין אית הכא לקבל י' פקודין<sup>361</sup> דאורייתא ומאן אינון ושננתם לבניך<sup>362</sup> ודברת בם<sup>363</sup> בשבתך בביתך<sup>364</sup> ובלכתך בדרך<sup>365</sup> ובשכבך<sup>366</sup> ובקומך<sup>367</sup> וקשרתם לאות על ידך<sup>368</sup> והיו לטוטפות בין עיניך<sup>369</sup> וכתבתם<sup>370</sup> על מזוזות ביתך</p>	<p>כשבא רבי שמעון אמר הרי ודאי פרשת קריאת שמע רמוזה בו עשר אמירות כמו שבארוה וכך הוא ודאי והיו הדברים האלה הם הכלל של עשר האמירות ולכן יש כאן עשר מצוות כנגד עשר מצוות של התורה ומי הן ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך וקשרתם לאות על ידך והיו לטוטפות בין עיניך וכתבתם על מזוזות ביתך</p>

<sup>360</sup> ה"ג על לבבך על תרי יצריך א"ר יהודה יצר הטוב וכו' - דאי כגירסא שלפנינו מאי קא מקשה ר' יהודה הרי כבר אמר יצה"ט אתעטר בהו (מ"מ פ).

<sup>361</sup> הם עשרת הדברות כדמפרש לקמיה (אור יקר).

<sup>362</sup> הא', הוא כנגד אנכי ה' אלהיך כל המלמד את בן חבירו תורה כאלו קבלה מהר סיני כדכתיב והודעתם לבניך וסמך ליה יום אשר עמדת לפגי ה' אלהיך בחורב, והיינו אנכי ה' אלהיך, והיינו קבלת אלהותו ותורתו לו ולבניו ולתלמידיו (אור יקר).

<sup>363</sup> הב', פירשו רז"ל בם ולא בדברים בטלים והיינו לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, כי דברים בטלים היינו אלהים אחרים ודאי (אור יקר).

<sup>364</sup> הג', כנגד לא תשא את שם ה' אלהיך וכו' דהיינו שהאדם יוצא לחוץ לקליפות מביתו הקדוש, כי השכינה נקראת בית, והיינו בהיותו נושא שם ה' לשוא וגורם שיסתלק התפארת מהמלכות, והיינו בשבתך בביתך כי 'סילוק התפארת גורם גלות שכינה וישראל מתתרכין מארץ ישראל וגולים לחוץ לקליפות (אור יקר).

<sup>365</sup> הד', כנגד זכור את יום השבת לקדשו וכו', דהיינו אם תשיב משבת רגלך שיהיה ניכר בהלכות, והשכינה עולה אז דרך היסוד לתפארת, והיינו נמי ובלכתך בדרך כענין דרך ככב מיעקב (אור יקר).

<sup>366</sup> הה', כנגד כבוד את אביך ואת אמך שהם גרמו לך על ידי משכב, ועוד כתיב ושכבתי עם אבותי ואין לך כבוד אב ואם אלא שיזכה האדם לשכב עמהם ולא יפרד מהם לרעתו, עוד אביך ואמך עילאין והיינו על ידי שיגרום הייחוד בין תפארת ומלכות שהם אביו ואמו כי נשמתין מזווגא דקב"ה ושכינתיה וכבודם בייחודם, ועוד כב"ד לשון כבוד חכמים כי כבוד מסטרא דחכמה והכי סליק כב"ד ל"ב נתיבות חכמה, ונודע כי הייחוד מצד החכמה כדפירשו בזהוה בפרשת אמור בפסוק וגם אמנה אחותי בת אבי היא וכו', והיינו ובשכבך, ודאי שכבתך שאתה גורם למעלה (אור יקר).

<sup>367</sup> הו', כנגד ובקומך כדכתיב כי כאשר יקום איש על רעהו ורצחו נפש יהיה הקימה לטוב לקדושה ולא לשפיכות דמים (אור יקר).

<sup>368</sup> הז', כנגד לא תנאף כי התפילין הם קשור לשמאל ששם יצר הרע כדי שלא ינאף, ומה גם הנואפים בידיים וכיוצא (אור יקר).

<sup>369</sup> הח', כנגד לא תגנוב כי העינים חומדים ואחר כך גונב, ועוד וקשרתם תפלה של יד היינו לא תנאף שגורם ששכינה למעלה נכנסת לקליפות בסוד ערו"ה רע ו"ה כנודע, ושכינה נבדלת מאלוף נעוריה, ובין ו' להי מבדיל ר"ע וזהו שאמר "וקשרתם" שלעולם תהיה שכינה נקשרת בבעלה, והיו

<p>ובשעריך<sup>371</sup> הא י' לקבל י' אמירן וע"ד פרשיין אלין כלל רב אינון באורייתא זכאה חולקיה מאן דאשלים ליה בכל יומא תרי זימני דהא אתקדש בפומיה שמא קדישא כדקא יאות</p>	<p>ובשעריך הרי עשר כנגד עשר אמירות ועל כן הפרשיות הללו הן כלל גדול בתורה אשרי חלקו של מי שמשלים אותו בכל יום פעמיים שהרי התקדש בפיו השם הקדוש כראוי.</p>
<p>ר' אחא הוה קאים עמיה דר' אלעזר ליליא חד בתר פלגות ליליא והוון משתדלי באורייתא פתח ר' אלעזר (נ"א ר' אחא) ואמר (&amp;) כי הוא חייך ואורך ימיך וגו' ת"ח על כל תנאי<sup>372</sup> (נ"א פקודין) דגור קב"ה כד עאלו לארעא דישראל גזרה דאורייתא הוה מאי מעמא בנין דשכינתא לא מתיישבא בארעא<sup>373</sup> אלא באורייתא ולא מתיישבא לעילא<sup>374</sup> אלא באורייתא</p>	<p>רבי אחא היה עומד עם רבי אלעזר לילה אחד אחרי חצות הלילה והיו עוסקים בתורה פתח רבי אלעזר (רבי אחא) ואמר כי הוא חייך ואורך ימיך וגו'. בא וראה על כל התנאים (המצוות) שגזר הקדוש ברוך הוא כשנכנסו לארץ ישראל גזרת התורה היתה למה משום שהשכינה לא מתיישבת בארץ אלא בתורה ולא מתיישבת למעלה אלא בתורה.</p>
<p>דהכי אמר (ר' שמעון) אבא תורה שבע"פ לא אשתמודע אלא בנין תורה שבכתב שכינתא לא מתיישבא לעילא ותתא אלא עם תורה דלתתא דכל זמנא דאורייתא אשתכח עמיה יכלא ליקם בעלמא (נ"א שבכתב לא אשתמודע<sup>375</sup> אלא בנין תורה שבע"פ ותורה שבע"פ לא אשתמודעא אלא מתורה שבכתב ודאי כלל הצריך לפרט ופרט הצריך לכלל שכינתא לא מתיישבא לעילא אלא באורייתא דלתתא דכל זמנא דאורייתא אשתכחת יכילא למיקם בעלמא) הה"ד (&amp;) כי הוא חייך ואורך ימיך לשבת על האדמה על האדמה סתם ואי לאו דאפסיק מלי דאורייתא לא יכלא למיקם דכתיב (&amp;) על מה אבדה הארץ וכתוב (&amp;) ויאמר יי' על עזבם את תורת</p>	<p>שכך אמר (רבי שמעון) אבא תורה שבעל פה לא נודעת אלא בשביל תורה שבכתב השכינה לא מתיישבת למעלה ולמטה אלא עם התורה שלמטה שכל זמן שהתורה נמצאת עמו יכול לעמוד בעולם (תורה) שבכתב לא נודעת אלא משום תורה שבעל פה ותורה שבעל פה לא נודעת אלא מתורה שבכתב ודאי כלל הצריך לפרט ופרט הצריך לכלל השכינה לא מתיישבת למעלה אלא בתורה שלמטה שכל זמן שהתורה נמצאת יכולה להתקיים בעולם) זהו שכתוב כי הוא חייך וארך ימיך לשבת על האדמה על האדמה סתם ואם לא שמפסיק דברי תורה לא יכול לעמוד שכתוב על מה אבדה הארץ וכתוב ויאמר ה' על עזבם את תורת.</p>
<p>עד דהוו יתבי מאיך ר' שמעון רישיה אמר ודאי הכי הוא ודא הוא רזא דאשכחנא בספרא</p>	<p>בעודם יושבים הנמיק רבי שמעון את ראשו ואמר ודאי כך הוא וזהו הסוד</p>

לסטופות" אזהרה שלא יפגום במוחא דמלכא ולעולם אימא עילאה רביעא על בנין, ולא תגנוב אזהרה לגנוב נפשות וגורם דאימא לא רביעא על בריה ודאי (אור יקר).  
<sup>370</sup> ה'ט' כנגד לא תענה ברעך עד וכו' כדפירשנו לעיל שמי שאין לו מזוזה בפתחו כמעיד עדות שקר, ועוד גורם שאותו עד שקר שהוא ההיא שידא דקאי בפתחא שיקלל אותו ויעלה למעלה לפני הקב"ה, להעיד עליו, ורעך היינו הקב"ה, "ולא תענה" לא תגרום שיעיד לפני הקב"ה שהוא רעך עד שקר שהוא המזיק, אף על פי שהוא מעיד על האמת סוף סוף מסטרא דשקר הוי (אור יקר).  
<sup>371</sup> ה'י' כנגד לא תחמוד בית רעך וכו' ומי גורם זה שמא קדישא דלא רשים בתרע ביתיה לאסהדא עלוי בצאתו ובבואו לא תרצה יותר מריוח שלך, ועוד בהיות מזוזה בפתחו נח לו שלא יביא שאינו שלו לתוך ביתו וכיוצא (אור יקר).  
<sup>372</sup> כגון ולא תקיא אתכם הארץ וגומ', כמה מצוות שהם קיומם תנאי לישיבת הארץ, העולה על כולם עסק התורה (אור יקר).  
<sup>373</sup> להתייחד עם התפארת, ועל ידי ישובה למטה מקבלת התעוררות להתייחד למעלה כדפירשנו בספ"ר בשער מהות והנהגה (אור יקר).  
<sup>374</sup> להשפיע בתחתונים (אור יקר).  
<sup>375</sup> שם' הנק' תורה שבע"פ היא מגלה הארות זעיר הנק' תורה שבכתב (מ"מ).

<p>דרב המנונא סבא ואוקים קרא דא ברזא דכנסת ישראל דכתיב (&amp;) שארה כסותה ועונתה לא יגרע ואי אתמנעו מנה מה כתיב (&amp;) ויצאה חנם אין כסף<sup>376</sup> כד"א (&amp;) אי זה ספר כריתות אמכם אשר שלחתיה וכתיב (&amp;) חנם נמכרתם ולא בכסף תגאלו ומאן דמנע אורייתא מנה<sup>377</sup> כמאן דנסב מארי (ס"א שארה) דאתתא ומנע ליה מנה דא אשתארת כארמלתא ולא ארמלתא הה"ד (&amp;) היתה כאלמנה ולא אלמנה.</p>	<p>שמצאנו בספרו של רב המנונא סבא וביאר הפסוק הזה בסוד של כנסת ישראל שכתוב שארה כסותה ועונתה לא יגרע ואם מונעים ממנה מה כתוב ויצאה חנם אין כסף כמו שנאמר אי זה ספר כריתות אמכם אשר שלחתיה וכתוב חנם נמכרתם ולא בכסף תגאלו ומי שמונע ממנה תורה כמי שלוקח שמתחתן עם בעל (שארה) של אשה ומונע אותו ממנה זו נשאת כאלמנה ולא אלמנה זהו שכתוב היתה כאלמנה ולא אלמנה.</p>
<p>יתבו אתעסקו באורייתא עד דנהיר יומא בתר דנהיר יומא קמו ואזלו עד דהוו אזלו חמו חד גבר דהוה אזיל בארחא ורישיה עטיף קריבו גביה והוה רחיש</p>	<p>ישבו והתעסקו בתורה עד שהאיר היום אחר שהאיר היום קמו והלכו עד שהיו הולכים ראו איש אחד שהיה הולך בדרך וראשו עטוף קרבו אליו והיה מרחש</p>
<p>רסח/ב</p>	
<p>בשפוטתיה ולא אתיב לון מדי<sup>378</sup> אמר רבי אלעזר ודאי האי אמלך במאריה יתיב רבי אלעזר ורבי אחא וצלו צלותא וההוא גבר קאים בקיומיה באתר אחרא בתר דסיימו צלותא אזלו בארחא וההוא גברא אשתמיט מנייהו אמר רבי אלעזר האי גברא או טפשא הוא או ארחוי לא מתישרן אמר נתעסק באורייתא דהא שעתא היא</p>	<p>בשפוטתיו ולא השיב להם דבר אמר רבי אלעזר ודאי זה נמלך ברבוננו ישבו רבי אלעזר ורבי אחא והתפללו תפלה ואותו האיש עמד במקומו במקום אחר אחר שסיימו התפלה הלכו לדרך ואותו האיש נשמט מהם אמר רבי אלעזר האיש הזה או שהוא טפש או שדרכיו לא ישרות אמר נתעסק בתורה שהרי השעה היא לזה.</p>
<p>פתח רבי אלעזר ואמר (&amp;) כבוד חכמים ינחלו וכסילים מרים קלון כבוד חכמים ינחלו זכאין אינון דמתעסקי באורייתא עד לא פתח מלה קריב ההוא בר נש גבייהו אמר ר' אלעזר לית לן למפסק מלי דאורייתא דכל מאן דאשתדל באורייתא זכי למירת ירותא דאחסנא דלעילא<sup>379</sup> ביקרא דמלכא עלאה<sup>380</sup> קדישא וזכי למירת ירותא דאחסנא בהאי עלמא<sup>381</sup> ומאי איהו ההוא דאקרי כבוד יי<sup>382</sup></p>	<p>פתח רבי אלעזר ואמר כבוד חכמים ינחלו וכסילים מרים קלון כבוד חכמים ינחלו אשרי אותם שעוסקים בתורה וטרם שפתח בדבר קרב אליהם אותו אדם אמר רבי אלעזר אין לנו להפסיק בדברי תורה שכל מי שעוסק בתורה זוכה לרשת ירושה של הנחלה שלמעלה בכבוד של המלך העליון הקדוש וזוכה לרשת ירושה של נחלה בעולם הזה ומי היא אותו שנקרא כבוד ה' שלא פוסק מהם לעולם זהו</p>

<sup>376</sup> פי' ויצאה בגלות ונמכרו חנם. ומ"ש אין כסף היינו שנגאלים בלי כסף כמ"ש ולא בכסף תגאלו (מ"מ).

<sup>377</sup> שאינו עוסק בתורה לתקן המלכות (מ,מ,9).

<sup>378</sup> שאירע לו כמו לאותו חכם הנזכר סוף פ' מקץ דאקדים שלם לחייבא וכו' וקיבל על עצמו שלא יקדים שלום אלא למי שמכירו ואפשר שהחכם הזה הוא הנז' שם (מ"מ).

<sup>379</sup> בעולם הנשמות (אור יקר). פ' מלכות (מ"מ).

<sup>380</sup> סוד טפת הייחוד שהקב"ה משתעשע עם הצדיקים והוא נקרא כבוד"ד בסוד החכמה בעלת ל"ב נתיבות כחשבון כבוד"ד, ולכן יתייחס לחכמים וזהו שאמר כבוד חכמים ינחלו (אור יקר). פי' זעיר (מ"מ).

<sup>381</sup> בגוף ונפש (אור יקר).

<sup>382</sup> פירוש מלכות (מ"מ).

<p>דלא פסק מנייהו לעלמא הה"ד כבוד חכמים ינחלו ההוא דאקרי כבוד יי<sup>383</sup></p>	<p>שכתוב כבוד חכמים ינחלו ההוא שנקרא כבוד ה'.</p>
<p>וכסילים מרים קלון מאי הוא ת"ח כד בר נש אזל בארה מישר קמי קודשא ב"ה ואשתדל באורייתא הא ההוא כבוד יי<sup>384</sup> ירית לגרמיה וכמה אפטרופסין סניגורין אשתכחו לעילא עליה דב"נ וכלהו אולפין עליה זכו קמי מלכא קדישא ואי בר נש לא אשתדל באורייתא ולא אזל בארהא דמאריה הוא עביד קטיגורא עליה וההוא קטיגורא שאט באורא (ואזיל ליה) ולא סליק לעילא דלמא יתוב אדם מחובוי כיון דחמי דבר נש לא תב<sup>385</sup> ולא בעי לאשתדלא באורייתא כדין הוא סליק לעילא ואוליף עליה חובא הה"ד וכסילים מרים קלון<sup>386</sup> וסליק לעילא ועבד קטרוגא</p>	<p>וכסילים מרים קלון מה הוא בא וראה כשאדם הולך בדרך ישרה לפני הקדוש ברוך הוא ועוסק בתורה הרי אותו כבוד ה' הוא יורש לעצמו וכמה אפיטרופסים וסנגורים נמצאים למעלה על האדם וכולם מלמדים עליו זכות לפני המלך הקדוש ואם אין האדם עוסק בתורה ולא הולך בדרך רבונו הוא נעשה עליו קטגור ואותו קטגור משוטט באויר (והולך לו) ולא עולה למעלה אולי ישוב האדם מחטאו כיון שרואה שאין האדם שב ולא רוצה לעסוק בתורה אז הוא עולה למעלה ומלמד עליו חובה זהו שכתוב וכסילים מרים קלון ועולה למעלה ועושה קטרוג.</p>
<p>פתח ואמר (&amp;) ואם משפחת מצרים לא תעלה ולא באה ולא עליהם תהיה המגפה וגו' מאי שנא מצרים הכא מכל שאר עמין דהא לכלהו כתיב ולא עליהם יהיה הגשם והכא לא אלא הא אוקמוה חברייא<sup>387</sup> דהא ארעא דמצרים לא אצטריך למטרא וע"ד לאו היא בכללא דאינון דבען מטרא אבל אינון דינא אחרא אסתלק עלייהו ושפיר קאמרו</p>	<p>פתח ואמר ואם משפחת מצרים לא תעלה ולא באה ולא עליהם תהיה המגפה וגו' מה שונה מצרים כאן מכל שאר העמים שהרי לכלם כתוב ולא עליהם יהי הגשם וכאן לא אלא הרי פרשוה החברים שהרי ארץ מצרים אינה צריכה מטר ועל כן אינה בכלל אותן שצריכות מטר אבל הם דין אחר עולה עליהם ויפה אמרו.</p>
<p>ת"ח כתיב (&amp;) כי הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה ולא כארץ מצרים היא אשר יצאתם משם וגו'<sup>388</sup> דהא נהרא סליק מניה משתקייא</p>	<p>בא וראה כתוב כי הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה ולא כארץ מצרים היא אשר יצאתם משם וגו' שהרי</p>

<sup>383</sup> עי' תיקר'ז ו ע"א: כבוד חכמים ינחלו (משלי ג לה) ואוקמוהו רבנן דמתניתין אין כבוד אלא תורה ואית כבוד נברא ואית כבוד נאצל מסטרא דאורייתא דבריאה אתמר בישראל כי לי בני ישראל עבדים (ויקרא כה נה) ומסטרא דאצילות בנין אתם לה' וגו' (דברים יד א). הסדר שניתנה לנו הנה הוא רק ע"י יסוד מציאות הטבע אשר מאחר ששת ימי בראשית, ואחר החטא דעץ הדעת, והיא אשר ניתנה לנו בסידורה שלפנינו, כאשר לא זכינו להלוחות הראשונות, והיא אורייתא דבריאה, עולם הכסא, ששם הוא הגילוי דשם אלהים, גימט' הטבע, וניתנה לנו כמו שהיא מסודר בעולם הבריאה, ולכך נקראת תורת הבריאה (הקדו"ש סד ע"ד). שאמרו בזוה"ק (פרשת בראשית כ"ג סע"א) ובתז"ח (דף מ"א ע"ב) שהתורה שלנו היא התורה דבריאה, כי היא נשתלשל מהתורה דאצילות ונתלבשה בלבושין דבי"ע, ונמשך אלינו כמו שהיא מסודרת בעולם הבריאה (ביאורים ח"א פה ע"ג).

<sup>384</sup> פי' מלכות המתרוממת למעלה (מ"מ).

<sup>385</sup> כי זה יקרא כסיל שחטא ושנה ולא שב (אור יקר).

<sup>386</sup> המקטרג המודיע קלונו, גורם שיהיה לו כח לעלות על ידי משובתו (אור יקר).

<sup>387</sup> פשוטו כמ"ש רד"ק ולא עליהם ר"ל בלאו הכי הגשמים אינם יורדים במצרים לכך לא יתקללו בעצירת גשמים כשאר האומות. כי מצרים בלאו הכי "ולא עליהם". אלא הקללה שלהם תהיה המגפה אשר יגוף וכו' הצובאים על ירושלים וכו' (מ"מ).

<sup>388</sup> עי' ספר הליקוטין עקב יא: כבר ידעת, מ"ש מורי ז"ל בדרוש בני חת ע"ש, כי היסוד יש בו ב' צינורות. וצינור הזרע הוא בסוד ז', שביעי קדש, והצינור המוציא המותרות, בסוד בני חת, ומשם ניזונין בני חת, מקצת טיפות היוצאים עם מי הרגלים. והנה יניקת המצרים, היה ממותרות טיפות הללו, כמ"ש בס"ה פ' בא באורך, וז"ש כי ארץ ישראל אינו כארץ מצרים, שהשקאתו ברגליך. פירוש, מהמים הנקראים מי רגלים, וזהו כגן הירק, אותיות קרי. כלומר, טפות מותרות בבחינת



<p>ארעא אבל הכא למטר השמים תשתה מים דהא ארעא קדישא מן שמיא אתשקייא תדיר<sup>389</sup> וכד ישראל הוּ עסקין באורייתא הוּ אתשקייא כדקא יאות ומאן דמנע אורייתא מנה כאילו מנע טב מן כל עלמא עאלו לנו מערתא דהא דהוּ בארעהא עאל ההוא גבר עמהון יתבו</p>	<p>הנהר העולה ממנו משקית הארץ אבל כאן למטר השמים תשתה מים שהרי הארץ הקדושה משקית תמיד מן השמים וכשישראל היו עוסקים בתורה היתה משקית כראוי ומי שמונע ממנה תורה כאלו מונע טוב מכל העולם נכנסו לתוך מערה אחת שהיתה בדרך נכנס עמהם האיש ההוא ישבו.</p>
<p>פתח ההוא גברא ואמר (&amp;) ודבר יי' אל משה פנים אל פנים כאשר ידבר וגו' האי קרא לאו רישיה סיפיה ולא סיפיה רישיה ולא מלה דא כמלה דא בקדמיתא ודבר יי' אל משה פנים אל פנים שפיר לבתר ושב אל המחנה לבתר ומשרתו יהושע בן נון נער מהו א"ר אלעזר ודאי קב"ה אתרעי ביקרא דילן דהשתא זווגא דילן<sup>390</sup> בשכינתא ושכינתא לא אתעדי מנן מאן דפתח פתחא לימא מלה</p>	<p>פתח האיש ההוא ואמר ודבר ה' אל משה פנים אל פנים כאשר ידבר וגו' הפסוק הזה אין ראשו סופו ואין סופו ראשו ולא מלה זו כמלה זו בתחלה ודבר ה' אל משה פנים אל פנים יפה אחר כך ושב אל המחנה אחר כך ומשרתו יהושע בן נון נער מהו אמר רבי אלעזר ודאי הקדוש ברוך הוא רוצה בכבודו שכעת הזווג שלנו עם השכינה והשכינה לא סרה מעמנו מי שפותח פתח יאמר דבר.</p>
<p>פתח ואמר ודבר יי' אל משה פנים אל פנים בכמה דרגין עלאין ויקירין אתפרש משה נביאה מהימנא על כל שאר נביאי דעלמא דהא כלהו לקבליה כקוף בפני בני נשא שאר נביאי הוּ מסתכלי באספקלריא דלא נהיר<sup>391</sup> ועם כל דא לא הוּ זקפן אנפין לעילא לאסתכלא אלא כמה דכתיב (&amp;) ואני הייתי נרדם על פני ופני ארצה ולא עוד אלא דמלין לא הוּ גבייהו באתגלייא</p>	<p>פתח ואמר ודבר ה' אל משה פנים אל פנים בכמה דרגות עליונות ונכבדות נפרד משה הנביא הנאמן על כל שאר נביאי העולם שהרי כולם כנגדו כמו קוף בפני בני אדם שאר הנביאים היו מסתכלים באספקלריה שאינה מאירה ועם כל זה לא היו זוקפים פנים למעלה להסתכל אלא כמו שכתוב ואני הייתי נרדם על פני ופני ארצה ולא עוד אלא שהדברים לא היו אליהם בגלוי.</p>
<p>ומשה נביאה מהימנא לאו הכי דהוא הוּ מסתכל באספקלריא דנהרא<sup>392</sup> וקאים בקיומיה ולא עוד אלא דהוּ זקוף רישא</p>	<p>ומשה הנביא הנאמן לא כך שהוא היה מסתכל באספקלריה המאירה ועומד בקיומו ולא עוד אלא שהיה זוקף ראש להסתכל כמי שאומר לחברו</p>

קרי, אבל ארץ ישראל, שהוא אשת ישראל, נוקבא דז"א, יונק מצינור הז' עצמו. וזהו למטר השמים, שהוא רמ"ח עלמין דאתגלין בפום אמה, גימטריא מט"ר, ומשם תשתה, לא מצינור הח'.<sup>389</sup> כלומר מתפארת הנקרא שמים ומשם יונקת ארץ ישראל שהיא המלכות, ולפי זה קשה מצרים השותה מן הנהר מאי ניהו, ולפי מת שפירשו רבותינו ז"ל כי יוסף השליכוהו בנהר עד שהוציאו משם משת רבינו ע"ה נראה שהוא יסוד, וכן כל מצרים היתת נזונית על ידי הקדושה על ידי יוסף כנודע, והנה הנהר הזה הגשמי הוא פישו"ן לשון פריה ורביד!, וכן פרו ורבו מתרגמינן פושו וסגו, והנהר היה קדוש וכן הוא גבול לארץ ישראל שהיא עומדת בין פרת ובין פישון שהוא גילוס כנודע, וכשבא משה רבינו ע"ה סלק משם היסוד והיינו עלי שור ונשאר הנהר בלי קדושה (אור יקר).<sup>390</sup> כדתנן שלשה שיושבין וכו', (אור יקר).

<sup>391</sup> היא המלכות (ו)כשהיא מתגלית בסוד כסא הכבוד למטה בהיכל נוגה או עצם השמים, והיינו ויראו את אלהי ישראל שהיא מלכות, ותחת רגליו שהיא כסא הכבוד כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטוהר (אור יקר).

<sup>392</sup> התפארת המאיר דרך כסא הכבוד בהיכל הרצון וכבר הארכתי בנבואתו במקום אחר (אור יקר).

<p>לאסתכלא כמאן דאמר לחבריה זקוף רישך ויסתכלון אנפך באנפי בגין דתנדע מלי<sup>393</sup> כך משה פנים אל פנים זקיף רישא בלא דחילו אנפוי זקפאן ומסתכל</p>	<p>זקוף ראשך ויסתכלו פניך בפני כדי שתדע הדברים שלי כך משה פנים אל פנים זקוף ראש בלי פחד פנים זקופות ומסתכל</p>
<p>רס/ט/א</p>	
<p>בזיו יקרא עלאה ולא אשתני דעתוי ואנפוי כשאר נביאין דכד הוּו נבאן (ס"א בעאן) לאסתכלא נפקא מרשותיהו ומדעתייהו ואשתני זיו אנפיהו ולא הוּו ידעי מהאי עלמא כלום ומשה לאו הכי דמשה בהווא דרנא עלאה ממש הוּו מסתכל ולא נפק מרשותיה<sup>394</sup> ומן דעתיה דהא בשעתא דהוּו מסתכל בזיו יקרא עלאה מיד (&amp;) ושב אל המחנה למללא עמהון בכל מה דאצטריכאן ודעתי מתישבא ביה כקדמיתא ויתיר ודא הוּו ושב אל המחנה ומשרתו יהושע<sup>395</sup> בן נון נער ודא<sup>396</sup> דהוּו יניק מתוך האהל אוליף לאסתכלא ברוח קודשא כד"א (שמואל א' ג א) והנער שמואל משרת את<sup>397</sup></p>	<p>בזיו הכבוד העליון ולא השתנתה דעתו ופניו כמו שאר הנביאים שכשהיו מתנבאים (רוצים) להסתכל יצאו מרשותם ומדעתם והשתנה זיו פניהם ולא היו יודעים מהעולם הזה כלום. ומשה לא כך שמשה היה מסתכל ממש בדרגה העליונה ההיא ולא יצא מרשותו ומדעתו שהרי בשעה שהיה מסתכל בזיו הכבוד העליון מיד ושב אל המחנה לדבר עמהם בכל מה שהצטרכו ודעתו מתישבת בו כבראשונה ויותר וזהו ושב אל המחנה. ומשרתו יהושע בן נון נער ודאי שהיה יונק מתוך האהל למד להסתכל ברוח הקודש כמו שנאמר והנער שמואל משרת את ה'.</p>
<p>ת"ח כל זמנא דהוּו יהושע לגבי דמשה הוּו אוליף ואניק מתוך האוהל ולא דחיל בתר דאתפרש ממשה והוּו בלחודוי מה כתיב (&amp;)</p>	<p>בא וראה כל זמן שהיה יהושע אצל משה היה לומד ויונק מתוך האוהל ולא פוחד אחר שנפרד ממשה והיה</p>

<sup>393</sup> פ' לפי שאמר בשאר נביאי יש בהם ג' עניינים א' דמתנבאי מאספקלריא דלא נהרא. ב' שנופלים על פניהם. ג' דמלין לא הוּו גבייהו באתגלייא. אבל מרע"ה מתנבא מאספקלריא דנהרא. וכנגד הב' אמר זקוף רישך ויסתכלון אנפך באנפאי. וכנגד הג' אמר בגין דתנדע מלי ירצה מלין באתגלייא. ומ"ש לקמן נפקי מרשותיהו וכו' הם שנויים אחרים ביניהם מלבד אלה הנז' (מ"מ).

<sup>394</sup> הענין שמרוב הכנתו גם בהיותו עוסק בענייני העולם התחתון היה דבק כענין שלא היה נפשט מן העולם מכל וכל והיה עולה ומתנבא ויורד ומשיב תשובה לישראל כענין עמדו ואשמעה וכיוצא (אור יקר). החילוק שבין נבואת משה רע"ה לשאר הנביאים דכולם בדמיון כמש"ל וביד הנביאים אדמה באדנ"י מסט' דנוק' אבל במשה במראה ולא בחיזות מסט' דדכורא אספקלריא דלא נהרא זהו ואתה תחזה במראה ושמח בדמיון (בהגר"א על תיקו"ז קמ ע"ד). נבואת משה רבינו עליו שלום מדכורא, רצה לומר מיסוד אבא שהוא תוך [בתוכו], ושאר נביאים נבואתם מנוקביה, פירוש מהיסוד של אמא שהוא בתוך ז"א (עמק המלך שי"ד פקל"ו). ומשה זכה לדעת שהוא אספקלריא דנהרא, והוא בסוד ה' עילאה כמ"ש, והוא מ"ש (דה"י א' יא כג) חמש באמה, וכל אמה הוא ו' טפחים והם שלשים טפחים ג' יוד"ן בסוד נה"י דאימא שהוא סוד למ"ד דלאה כמ"ש הרב ז"ל<sup>394</sup>, וז"ש (במדבר יב ח) ומראָה וגו' בסגול ג' יוד"ן, וז"ס ההפרש שבין נבואת משה לשאר נביאים, שכולם היה נבואתם מנה"י דז"א ששם נוקבא תתאה רחל שהיא בסוד הנהגת עוה"ז הטבעיית, ולכן שם נבואתם במשלים וחיזות הנמצאים בעוה"ז, משא"כ נבואת משה מסוד הדעת מלאה שלא על ידי לבושים, וז"ס מראָה ומראָה דו"ג, שלאה הוא דכורא דנוקבא ורחל נוקבא שבה כמש"ל (פתח א'). (פת"ש יעקב ולא ט').

<sup>395</sup> והנה עתה ספר הכתוב שלשה מעלות בנבואת מרע"ה האחד פנים אל פנים (אור יקר)

<sup>396</sup> מרכבתו במטטרון בסוד ההיכלות היונקים מהמלכות על ידי כסא הכבוד כנודע (אור יקר).

<sup>397</sup> וחג"ת נקראין אנפי רברבי (זהר חקת רא ע"א), ונה"י נקראין אנפי זוטרי, שנ"ה נקראין כרובים ונערים, וכן יסוד נקרא נער כידוע, וכמ"ש בתז"ח (דף פג ע"ג (לד ע"ג)) ואינון אנפי רברבי ואנפי זוטרי ע"ש, ולכן כל מי שבדרגא דנה"י נקרא נער, שמואל הוא בנצח, ויהושע בהוד, ויוסף ביסוד, כמ"ש בפרשת בראשית (דף כא ע"ב) יהושע אתנבי מהודו של משה כו' עד בשירותא ובסופא, וכולם נקראו נער (שמות לג יא) יהושע בן נון נער כו', (שמואל א' ב כו) והנער שמואל, יוסף (בראשית לז ב) והוא נער כו', וכן מט"ט נקרא נער (זהר תרומה קסד ע"א) בדוגא דיסוד כידוע, ושני כרובים נקראים נערים בדרגא דנ"ה כידוע וכו"ז ביצירה (בהגר"א בספד"צ לג ע"ד).

<p>ויפול יהושע אל פניו ארצה וישתחו דלא הוה יכול לאסתכל והאי מחד שליחא כ"ש מאתר אחרא לבר נש דאפקיד מלכא גביה מאני דהב ואבני יקר כל זמנא דמשתכח גביה שמשא דביתיה אחיד בהו ואסתכל בהו כיון דסליק ההוא בר נש מעלמא לא שביק מלכא לגבי שמשא כלום ואחיד פקדונא דיליה אמר ההוא שמשא ווי דאבדית ביומוי דמארי כל אלין הוו בידי כך יהושע ביומוי דמשה הוה יניק בכל יומא מתוך האהל ולא דחיל בתר דשכיב ויפול יהושע אל פניו ואנא בגין דאנא שכיח בגוויכו אסתכל במלי דאורייתא ולא אהא דחיל בתר דאתפרש מנייכו לא איכול לאסתכלא בלחודא<sup>398</sup></p>	<p>לבדו מה כתוב ויפול יהושע אל פניו ארצה וישתחו שלא היה יכול להסתכל וזה משליח אחד כל שכן ממקום אחר. [משל] לאדם אחד שהפקיד אצלו המלך כלי זהב ואבנים יקרות כל זמן שנמצאים אצלו השמש של ביתו אוחז בהם ומסתכל בהם כיון שהסתלק אותו אדם מהעולם לא השאיר המלך אצל השמש כלום ואחז את פקדונו אמר אותו שמש אוי שאבדתי בימי אדוני היו כל אלה בידי. כך יהושע בימי משה היה יונק בכל יום מתוך האהל ולא פוחד אחר שנפטר ויפול יהושע על פניו ואני משום שאני מצוי בתוכם אסתכל בדברי התורה ולא אפחד אחר שאפרד מכם ולא אוכל להסתכל לבדי.</p>
<p>תו פתח ואמר (&amp;) ושננתם לבניך ודברת בם וגו' כד"א (&amp;) חציך שנונים דבעי ב"נ להודא מלי דאורייתא לבריה<sup>399</sup> כחרבא דאיהו שננא בתרי סטרוי בגין דייעול ליה חדודא וחדוה באורייתא ולא ישתכח לביה בטפשותא ודברת בם כל מלין דאורייתא<sup>400</sup> כל חד וחד אורחא ליה בלחודוי ודברת בם<sup>401</sup> ותדבר מבעי ליה<sup>402</sup> אלא בעי ב"נ לאנהגא גרמיה<sup>403</sup> בהו<sup>404</sup> ולאנתהגא גרמיה דלא<sup>405</sup> יסטי לימינא ולשמאלא</p>	<p>עוד פתח ואמר ושננתם לבניך ודברת בם וגו' כמו שנאמר חציך שנונים שצריך אדם לחדד דברי תורה לבנו כחרב שהיא שנונה בשני הצדדים כדי שיכניס לו החדוד והשמחה בתורה ולא ימצא לבו בטפשות ודברת בם כל דברי התורה לכל אחד ואחד [יש לו] דרך לבדו ודברת בם היה צריך לכתוב ותדבר אלא צריך אדם להנהיג עצמו בהם ולהנהיג עצמו שלא יסטה לימין ולשמאל.</p>
<p>בשבתך בביתך לאנהגא גרמיה בביתיה בארע מישר ובאורח תקונא דילפון מניה בני</p>	<p>בשבתך בביתך להנהיג עצמו בביתו בדרך ישרה ובדרך תקינה שילמדו</p>

<sup>398</sup> עי' לעיל עט ע"א.

<sup>399</sup> עי' שער הפסוקים - ספר תהילים: אמר עוד עדות ה' נאמנה וכו', ירצה, כי מציאות הידיעה תתקיים בשתי בחי', או על פי החקירה ע"י שכל האנושי, לחקור בענין אלהותו יתברך, ואחדותו, וכיוצא. או על פי האמונה, בקבלה מפה אל פה. והנה כאשר הידיעה היא על החקירה, האדם מחדד שכלו ומתפקח, ונעשה חריף. אבל כשהוא על פי האמונה, אין האדם מתפקח ומתחדד. ואמר, כי תורתנו, הנקראת עדות ה', כי הקב"ה העיד בה היותה אמיתית, עם היות שאנו מאמינים בה מצד האמונה, והיא נאמנת אצלנו, ולא מצד החקירה, עכ"ז היא מחכימת פתי. ועי' כתבי הגרמ"מ משקלוב (ביאורי הזהר - דף פט): לבושי התורה הן סוד הנחש בהן קושיות עצמות [כ]ברזל בסוד ברזל בברזל יחד [משלי כז], שני ת"ח מחדדן [תענית ז.]. ועי' אפיקי ים גיטין סח ע,א: הפה בסט"א הוא של ברזל כמ"ש בדניאל בחי' הרביעית (דניאל ז ז) שני' די פרזל לה וכו', ובו נשיך הנחש תנין הנ"ל. ונגדו בקדושה ג"כ פיו של ברזל כח תנין הגדול דקדושה שהוא מתלבש בת"ח שנדמה לברזל אדם קשה כברזל באורייתא, וכמ"ש (דברים לג כה) ברזל ונחושת מנעליך שהוא הפה והאצבעות בתורה בדיבור ובמעשה באצבעות וכמ"ש במ"א. וכן כתי' ברזל בברזל יחד שני ת"ח המחדדים זה לזה בהלכה וכו' כמ"ש בפ"ק דתענית (ז ע"א).

<sup>400</sup> כגון מדרש דרך לעצמו תלמוד דרך לעצמו אגדה דרך לעצמו סו"ד דרך לעצמו, לא יאמר אדם אני מתנהג בדרך זו ומניח דרך זו לזה (אור יקר).

<sup>401</sup> תתנהג בהם בכל דרכיהם (אור יקר).

<sup>402</sup> פ' אם הוא לשון דיבור. וכיון דכתיב ודברת ש"מ שהוא לשון הנהגה כדמפרש (מ"מ).

<sup>403</sup> ומלת ודברת לפי זה ודבר עצמך, ודבר אתה הנהג עצמך בם (אור יקר).

<sup>404</sup> להתלמד בדרכי העבודה במצות עשה (אור יקר).

<sup>405</sup> שלא יטה ויעבור על לא תעשה (אור יקר).

<p>ביתיה לאנהגא גרמיה עמהון בנחת ובהידו ולא יטיל דחילו בבני ביתיה יתיר וכל עובדוי בביתיה בארה תקונא ובלכתך בדרך לאנהגא במלי דאורייתא<sup>406</sup> ולתקנא גרמיה בהו כמה דאצטריך ולדברא גרמיה<sup>407</sup> באורחוי דאורייתא ומאי איהו כמה דיעקב לדורון לקרבא<sup>408</sup> לצלותא<sup>409</sup> וצלותא בעי לצלאה למאריה ועילא מנהון<sup>410</sup> מלי דאורייתא ובשכבך לדברא גרמיה בדחילו דמאריה בקדושה בעונה<sup>411</sup> דלא ישתכח הציף<sup>412</sup> לקבליה דמאריה ובקומך למיהב תושבתן למאריה דאטיב נשמתיה דהא בכמה חיובין אשתכח קמי מאריה וקב"ה עביד עמיה חסד ואתיב לה לגופיה</p>	<p>ממנו בני ביתו להנהיג עצמו עמהם בנחת ובשמחה ולא יטיל פחד בבני ביתו יותר וכל מעשיו בביתו בדרך תקינה ובלכתך בדרך להנהיג בדברי תורה ולתקן את עצמו בהם כראוי ולהנהיג עצמו בדרכי התורה ומה הוא כמו שיעקב לדורון לקרב ולתפלה והתפלה צריך להתפלל לרבוננו ומעל כולם דברי תורה. ובשכבך להנהיג עצמו ביראת רבוננו בקדושה ובעונה שלא ימצא חצוף כנגד רבוננו ובקומך לתת תשבחות לרבוננו שהשיב נשמתו שהרי בכמה חטאים הוא נמצא לפני רבוננו והקדוש ברוך הוא עושה עמו חסד ומשיב אותה לגופו</p>
<p>וקשרתם לאות על ידכה (&amp;) הא אוקמוה על יד כהה<sup>413</sup> ודא הוא שמאלא<sup>414</sup> ובספרא דאגדתא אמר על יד כ"ה כד"א (&amp;) כ"ה יהיה זרעך וחברייא יתבי דרומא אוקמוה ברוז דלהון ארבע בתי דתפילין כהאי גוונא (נ"א בגוונא אחרא) קדש לי כל בכור (&amp;) סתם לקבל כתרא עלאה דכלא (&amp;) והיה כי יביאך לקבל חכמה (דברים ו ד) שמע ישראל ואהבת לקבל בינה (&amp;) והיה לקבל חסד לבתר כלילין כלהו בדוועא שמאלא<sup>415</sup> דאקרי עז וכתניב (&amp;) ובזרוע עזו ואין עז אלא תורה<sup>416</sup> ואין עז אלא תפלין ומלין לא מתישבן לנבן מ"ם בגין דכתרא עלאה הוא כליל כלא דלאו הוא בחושבנא ועוד (&amp;) והיה</p>	<p>וקשרתם לאות על ידכה הרי פרשוה על יד כהה וזוהי השמאל ובספר האגדה אמר על יד כ"ה כמו שנאמר כ"ה יהיה זרעך. וחברינו יושבי הדרום פרשוה בסוד שלהם ארבע בתי התפלין כדוגמא זה (בצורה אחרת) קדש לי כל בכור סתם כנגד הכתר העליון של הכל והיה כי יביאך כנגד חכמה שמע ישראל ואהבת כנגד בינה "והיה" כנגד חסד אחר כך כלולים כולם בזרוע שמאל שנקראת עז וכתוב ובזרוע עזו ואין עז אלא תורה ואין עז אלא תפלין. והדברים לא מישבים אצלנו למה משום שהכתר העליון כולל הכל שאינו בחשבון ועוד והיה</p>
<p>רס"ט/ב</p>	<p>כי יביאך תלוי ביציאת מצרים אותו</p>

<sup>406</sup> לעסוק בתורת בדרך כדרך שהיו עושים רבי שמעון וחביריו (אור יקר).  
<sup>407</sup> מפני שהדרך מסוכן לבטל המצות צריך להנהיג במצות גם בדרך (אור יקר).  
<sup>408</sup> נגד האויבים (אור יקר).  
<sup>409</sup> לקודשא בדיך הוא (אור יקר).  
<sup>410</sup> שחשוב יותר מן התפלה  
<sup>411</sup> בשעת תשמיש (אור יקר).  
<sup>412</sup> פ' כשיזדווג עם אשתו בלילה יקדש עצמו בהכנעה גדולה שלא יסתכל וכו' או שאר מלי דחציפותא (מ"מ).  
<sup>413</sup> פ' כמ"ש הרב שתפילין של יד הם לגבי זעיר תפלין של יד. ולגבי רחל הם תפלין של ראש ידה עכ"ל וכאלו אמר ע"י זעיר וכה דהיינו רישא דכה (מ"מ).  
<sup>414</sup> זרוע שמאל יד כהה גרוע מהימין (מ"מ).  
<sup>415</sup> פ' כח"ב וחסדים של הדעת שהם ד' בתים של ראש. נכללים בזרוע שמאל שהוא נגד מוח גבורה (מ"מ).  
<sup>416</sup> לרמוז שזעיר הנק' תורה הוא לובש תפלין שהם מוחין דידיה. ומהם ג"כ הם מוחין דנוקבא שהיא תפלה של יד. א"נ ואין עז אלא תורה. תורה שבע"פ. ואין עז אלא תפלין. תפלין של יד. ולא הוא בחושבנא. פ' שכתר אינו מן המנין ואין מתחילין חשבון הספירות אלא מחכמה. כמ"ש בתיקונים אין ראשית אלא חכמה (מ"מ).

<p>דאשתכח ביה חירו לעבדין ועל דא לא מתתקנן בארחייהו ואנן מחכמה שריין והכי הוא וקב"ה נטיל לון ארבע לעילא<sup>417</sup> ארבע לתתא<sup>418</sup> ארבע באתר דמוחא ארבע באתר דלבא שריא<sup>419</sup> בגין דדא בדא אתקשר<sup>420</sup></p>	<p>מקום שנמצאת בו חירות לעבדים ועל כן לא מתקנים בדרכיהם ואנו שרויים מחכמה וכך הוא והקדוש ברוך הוא נוטל אותם ארבע למעלה וארבע למטה וארבע במקום המח וארבע במקום ששרוי הלב משום שזה נקשר בזה.</p>
<p>ובעי ב"נ לאתעטרא בהו בגין דאיהו שמא קדישא עלאה דכתיב (דברים כח י) וראו כל עמי הארץ כי שם יי וגו' וכל מאן דמתעטר בעטרא קדישא עלאה דא אקרי מלך בארעא וקב"ה מלך ברקיע הה"ד (&amp;) מלך אסור ברהטים<sup>421</sup> כמה דקב"ה מלך לעילא הכי נמי הוא מלך לתתא (ועם כל דא) וכתבתם<sup>422</sup> על מזוזות ביתך (&amp;) בגין דיהוי בר נש שלים בכלא וישתכח שלים בפקודי דמאריה רשים לעילא רשים לתתא זכאה חולקהון דישראל</p>	<p>וצריך האדם להתעטר בהם משום שהוא שם קדוש עליון שכתוב וראו כל עמי הארץ כי שם ה' וגו' וכל מי שמתעטר בעטרה קדושה עליונה זו נקרא מלך בארץ והקדוש ברוך הוא מלך ברקיע זהו שכתוב מלך אסור ברהטים כמו שהקדוש ברוך הוא מלך למעלה כך גם הוא מלך למטה (ועכ"ז) וכתבתם על מזוזות ביתך כדי שיהיה אדם שלם בכל וימצא שלם במצוות של רבונו רשום למעלה רשום למטה אשרי חלקם של ישראל.</p>
<p>פתח ר' אלעזר ואמר תרי קראי אשכחנא דאע"ג דכלא בחד דרגא תליין<sup>423</sup> לאו אינון מדרגא חד<sup>424</sup> חד קרא כתיב (&amp;) כה אמר יי' צבקות וחד קרא כתיב (&amp;) כה אמר יי' אלהים מה בין האי להאי<sup>425</sup> אלא בזמנא דכתיב כה אמר יי' צבקות כדן מלה אתיא ברחמי ובזמנא דכתיב (&amp;) כה אמר יי' אלהים בדין מלה אתיא<sup>426</sup> בדינא</p>	<p>פתח רבי אלעזר ואמר שני פסוקים מצאתי שאף על גב שהכל תלויים בדרגה אחת אינם מדרגה אחת בפסוק אחד כתוב כה אמר ה' צבאות ובפסוק אחד כתוב כה אמר ה' אלהים מה בין זה לזה אלא בזמן שכתוב כה אמר ה' צבאות אזי הדבר בא ברחמים ובזמן שכתוב כה אמר ה' אלהים אזי הדבר בא בדין.</p>
<p>כה אמר יי' צבקות בגין דהאי כה אתברכא מצדיק<sup>427</sup> ומנצה והוד דאקרי יי' צבאות<sup>428</sup> וכדין מלה באתבסמותא<sup>429</sup> אתייה דהא מאתר</p>	<p>כה אמר ה' צבאות משום שה"כה" זהו מתברכת מצדיק ומנצח והוד שנקרא ה' צבאות ואז הדבר בא בהתבסמות שהרי מהמקום הזה הוא</p>

<sup>417</sup> פי' ד' מוחי תעיר שהם חו"ב וחו"ג (מ"מ).

<sup>418</sup> פי' ד' מוחין דנוקבא (מ"מ).

<sup>419</sup> פי' כמ"ש הרב שהמ' נק' לב לפי שיוצאת נגד הלב תעיר (מ"מ).

<sup>420</sup> פי' זעיר קשור במ' (מ"מ).

<sup>421</sup> פי' מלך שהוא זעיר קשור ברהטים שהם נה"י דאימא שנכנסים בו בסוד מוחין (מ"מ).

<sup>422</sup> ועכ"ד וכתבתם וכו' - פי' אע"פ שהאדם כשלוש תפלין הוא מלך לתתא ולכאורה אינו צריך שמירה ע"י המזוזה. עכ"ז וכתבתם על מזוזות וכו' (מ"מ).

<sup>423</sup> כי הכל במדת כ"ה שהיא המלכות (אור יקר).

<sup>424</sup> כי מדת כ"ת האחד מצד אלהים והאחד מצד צבאות כדמפרש ואזיל (אור יקר).

<sup>425</sup> דזמנא קאמר הכי וזמנא הכי (אור יקר).

<sup>426</sup> הנבואה היתה נשמעת (אור יקר).

<sup>427</sup> פי' מיסוד הנק' הו"ה, ומנ"ה הנקרא צבאות (מ"מ).

<sup>428</sup> נצח והוד נקראים צבאות כנודע וצדיק נקרא יהו"ה כדכתיב צדיק ה' שהוא דומה לתפארת ואלה תולדות יעקב יוסף (אור יקר).

<sup>429</sup> שהרי שלשה מדות אלה בהם סוד הזווג, ועוד שהם כוללות הימין והשמאל והאמצע וזהו שאמר "דהא מאתר דא" וכו' (אור יקר).

<p>דא קא אתיא כה אמר יי' אלהים כדין האי כה ינקא מסטרא דדינא<sup>430</sup> מאתר גבורה עלאה ואוליפנא מאבא<sup>431</sup> דדינא הוא ברחמי<sup>432</sup> בנין דכתיב יי' אלהים<sup>433</sup> דהא אלהים גבורה הוא בכל אתר<sup>434</sup> אדני גבורה תתאה היא בכל אתר<sup>435</sup> ועל דא אשתמודען מלי מפומא דנביאה והוא הוה מתכוין למימר מלה מאתריה וכדין הווי ידעי אלין בני מהימנותא מאן אתר תלייא מלתא</p>	<p>בא כה אמר ה' אלהים אז ה"כה" הזו יונקת מצד הדין ממקום הגבורה העליונה ולמדנו מאבא שהדין הוא ברחמים משום שכתוב ה' אלהים. שהרי אלהים הוא גבורה בכל מקום אדני גבורה תחתונה היא בכל מקום ועל כן נודעים הדברים מפי הנביא והוא היה מתכוון לומר דבר ממקומו ואז היו יודעים בני האמונה הללו מאיזה מקום תלוי הדבר.</p>
<p>פתח רבי אחא ואמר (&amp;) אורו מרוז אמר מלאך ה' וגו' ת"ח האי קרא רזא הוא ברזין עלאין בשעתא דמלכא קדישא<sup>436</sup> מסר ביתיה בידי דמטרוניתא כל זיינין<sup>437</sup> ורומחין ובליסטראות דיליה אפקיד בידהא וכל אינון מגיחי קרבא<sup>438</sup> דיליה אפקיד עמה הה"ד (&amp;) הנה מטתו שלשלמה ששים גבורים סביב לה מגבורי ישראל<sup>439</sup> והא אוקמוה וכד אגה קב"ה קרבא<sup>440</sup> באינון גבורין מגיחי קרבא דקארמן אגה ואינון אקרין מלומדי מלחמה<sup>441</sup></p>	<p>פתח רבי אחא ואמר אורו מרוז אמר מלאך ה' וגו' בא וראה הפסוק הזה הוא סוד בסודות העליונים בשעה שהמלך הקדוש מסר את ביתו בידי המלכה כל כלי הזיין והרומחים והאבני הקלע שלו הפקיד בידיה וכל אותם לוחמי הקרב שלו הפקיד עמה זהו שכתוב הנה מטתו שלשלמה ששים גיבורים סביב לה מגבורי ישראל והרי פרשוה וכשנלחם הקדוש ברוך הוא בקרב עם אותם הגיבורים לוחמי הקרב שאמרנו הוא נלחם והם נקראים מלומדי מלחמה.</p>
<p>כתיב (&amp;) מן שמים<sup>442</sup> נלחמו הכוכבים ממסלותם נלחמו עם סיסרא וגו' ותנן בהאי</p>	<p>כתוב מן שמים נלחמו הכוכבים ממסלותם נלחמו עם סיסרא וגו'</p>

<sup>430</sup> דהיינו מהבינה, ומפני שבשם יהו"ה יש האותיות שהם רחמים ויש הניקוד שיש בהם הדין לכך שם אדני המשתתף עמו מורה בדין (אור יקר). דהיינו צד הדין שבשם זה דהיינו מהדין שבבינת הנקראת גבורה עילאה (אור יקר).

<sup>431</sup> ששם זה שהוא יהו"ה בנקודת אלהים (אור יקר).

<sup>432</sup> פי' שה' הוא ת"ת, ואלה"ם הוא גבורה. נמצא שהגבורה נמתקה ע"י הת"ת. ומלכות הנק' בה' מקבלת מהם (מ"מ).

<sup>433</sup> דהיינו יהו"ה באותיות אלהים בנקודה, ועם היות בבינה שמורה שאין שם דין אין זה דוחק (אור יקר).

<sup>434</sup> אפילו בבינה, ושיתוף שם אדני מורת על המלכות שהיא דין (אור יקר).

<sup>435</sup> רוצה לומר מורה על בחינת הדין שבמלכות, ולא גבורה חזקה דין חזק אלא גבורה תתאה דין רפה דהיינו שיש בו אותיות רחמים א"י ואותיות דין ד"ן ולזה מורה דין רפה, ואם כן כיון שאבי רואה שם אדני צריך אני לומר ששתופם מורה דין וינקא מדינא (אור יקר).

<sup>436</sup> אפשר [בשעת] בעת) שהרבה חייליה לחפים דעתה, או אפשר בעת שהשלים בריאת העולם והפקיד הנהגתו ביד המלכות כנודע [בשעת] בעת) האצילות והכל ענין אחד (אור יקר).

<sup>437</sup> כלי המלחמה (אור יקר).

<sup>438</sup> הם אנשי המלחמה והם בחינות הכלים כחות הדין, והלוחמים הגבורות העליונות שהם למעלה מהכלים, ונותנים כח באלו התחתונים שהם הכלים הפועלים הדינים למטה מגיעים עד החצובים להשביתם (אור יקר).

<sup>439</sup> מששה קצוות שבתפארת (אור יקר).

<sup>440</sup> היינו שמשפעת הגבורה דיניה למלכות, והמלכות למטה באותם שהם מהיצי' בגבורה (אור יקר).

<sup>441</sup> מושפעים הגבורה והדין מהגבורה על ידי צבאות שהם למודי ה' ואלו מלומדי מלחמה מושפעים מהלמודים גבורות, והם אחוזי חרב כח המלכות חרב לה, והיינו שיש להם כלי ממנה לעשות מלחמה למטה כענין שהם אחוזים בתפארת ופועלים למטה בחצונים (אור יקר).

<sup>442</sup> דהיינו מן התפארת הושפע הדין מפגי שהיסוד רשימא קדישא היה סתום בערלה (אור יקר).

<p>שעתא דאתנדיבו ישראל לגלאה<sup>443</sup> רשימא קדישא בבשרהון כדין האי (&amp;) חרב<sup>444</sup> נוקמת נקם ברית כנש כל הילא דיליה וכל זינין וכל אינון מניחי קרבא לאגהא קרבא עמיה (נ"א דסיהרא) דסיסרא וכוכבייא הוו אושדין נורא<sup>445</sup> מלעילא ואמר רבי שמעון כל כוכב וכוכב<sup>446</sup> אית ליה שמא בלחודוי<sup>447</sup> וכלהו בשמהן אקרין<sup>448</sup>.</p>	<p>ושנינו בשעה הזו שהתנדבו ישראל לגלות את הרושם הקדוש בבשרם אז זו חרב נוקמת נקם ברית כנסה את כל חיילותיה וכל כלי הזיין וכל אותם לוחמי הקרב להלחם בקרב עם (הלבנה) סיסרא והכוכבים היו שופכים אש מלמעלה ואמר רבי שמעון כל כוכב וכוכב יש לו שם לבדו וכולם נקראים בשמות.</p>
<p>אמר לון קב"ה אתעתדו<sup>449</sup> לנקמא נוקמא דבני תרי נוקמי<sup>450</sup> אנא זמין לאתפרעא מנייהו חד נוקמא דשית מאה רתיכין דאוזיף<sup>451</sup> ליה לרברבא דמצראי בגין לאגהא קרבא בהו בישראל דכתיב (&amp;) ויקח שש מאות רכב בחור וכל רכב מצרים וחד נוקמא דבני דעאקו להו עד השתא ובגין כך אתדנו בתרין דינין חד במיאי<sup>452</sup> וחד באשא במיאי דכתיב (&amp;) נחל קישון גרפם<sup>453</sup> באשא דכתיב הכוכבים ממסלותם</p>	<p>אמר להם הקדוש ברוך הוא הזדמנו לנקום את נקמת בני שתי נקמות אני עתיד להיפרע מהם נקמה אחת של שש מאות מרכבות שהלוה לשר הגדול של המצרים כדי להלחם בקרב עם ישראל שכתוב ויקח שש מאות רכב בחור וכל רכב מצרים ונקמה אחת של הבנים שלי שהציקו ושצערו להם עד עכשיו ולכן נדונו בשני דינים אחד במים ואחד באש במים שכתוב נחל קישון גרפם באש שכתוב הכוכבים ממסלותם.</p>
<p>ובאינון ככבייא אית ככבא חד דלא אתא לההוא נוקמא ואתלטיא לעלמין דכד שארי לאגהרא אתאן שאר ככבייא ובלעין ליה ולכל סיעתא<sup>454</sup> דיליה ואתאבידו כלהו כחדא כד"א</p>	<p>ובאותם הכוכבים יש כוכב אחד שלא בא לאותה הנקמה והתקלל לעולמים שכאשר מתחיל להאיר באים שאר הכוכבים ובולעים אותו ואת כל סייעתו וכולם נאבדים יחד כמו</p>

<sup>443</sup> דכתיב בפרוע פרעות בישראל בהתנדב עם (אור יקר).  
<sup>444</sup> שהיא המלכות שהיתה עושה בהם הדין מפני שהיא נוקמת נקם ברית והם הפרו מצות ברית, עתה שתקנו הברית נתהפך החרב לדין על החצונים העושים בהם נקמות, ולהיות שאלו הכוכבים נגדיים לבחינות שביסוד והשמים תפארת דכתיב ויתן אותם אלהים ברקיע השמים דהיינו שהם ביסוד להאיר על הארץ מלכות (אור יקר).  
<sup>445</sup> בגשמי מורה על הדין הנשפע מאותם הבחינות העליונות במלכות על הארץ לנקום, לפי המציאות ההוא העליון נעשה בתחתון למטה (אור יקר).  
<sup>446</sup> לאו דווקא ככב ממש אלא כגון כימה וכסיל ועש וכיוצא כדמסיק (אור יקר).  
<sup>447</sup> מורה על פעולה והנהגה ידועה, ולפי השם והפעולה (אור יקר).  
<sup>448</sup> לעת הצואה מלמעלה עליהם לפעול כדכתיב לכלם בשם יקרא (אור יקר).  
<sup>449</sup> שהפעולה עתה תהיה מכולם יחד, עם היות שיש פעולות שלום או כיוצא עתה כולם יפעלו הנקמה ויקבלו דין מלמעלה להשפיע למטה, והיינו אתעתדד פירוש הכינוי עצמכם לקבל דין להשפיע הדין למטה (אור יקר).  
<sup>450</sup> האחד הוא כנקמת מצרים במים, השני כנקמת מה ששרפו לבם של ישראל בצרות באש (אור יקר).  
<sup>451</sup> פי' ס"מ אוזיף אותם לשרו של מצרים ושיעור הכתוב ויקח שר של מצרים שש מאות רכב. בחור שהוא ס"מ הנקרא בחור שודד. כי הקב"ה נקרא בחור כארזים. וס"מ נקרא בחור שודד כמ"ש הזוהר בפ' בשלח וכל רכב מצרים הם חיילות שרו של מצרים (מ"מ).  
<sup>452</sup> פי' נגד הנקמה שעשה בהם הקב"ה לפי שאוזיף ו' מאה רתיכין למצרים ומצרים נידונו במים לכך גם כאן נידונו במים שהם תחת יד ס"מ. ומ"ש וחד באשא היינו נגד הנקמה שעשה בהם שדחקו ליעדאל והצירו להם לכך גם כאן נידונו באש (מ"מ).  
<sup>453</sup> ושם ערבות מצרים דהיינו שש מאות וכל רכב מצרים שלישים דהיינו שלש מאות וכאן תשע מאות (אור יקר).  
<sup>454</sup> מורה שיש לה עוד כוכבים אחרים אלא שאלו הם הראשים הנראים למטה, ובהם כמה וכמה כוכבים נעלמים סתומים, והם נגד הכוכבים אשר הם באצילות ביסוד רקיע השמים כדפירשנו (אור יקר).

<p>(&amp;) אורו מרוז אמר מלאך יי וכי רשות אית למלאכא בהאי אלא דא הוא מלאך דכתיב ביה<sup>455</sup> (&amp;) ויסע מלאך האלהים ההולך לפני מחנה ישראל ודא הוא דכל קרבין דיליה אינון</p>	<p>שנאמר אורו מרוז אמר מלאך ה' וכי יש רשות למלאך בזה אלא זה הוא המלאך שכתוב בו ויסע מלאך האלהים ההולך לפני מחנה ישראל וזה הוא שכל הקרבות הן שלו.</p>
<p>ע/א</p>	
<p>כי לא באו לעזרת יי (&amp;) כד נפקו ישראל ממצרים<sup>456</sup> לעזרת יי בגבורים באינון ששים גבורים כד אודמנו קרבא עם סיסרא ודא מלאך ריזא דכל דינין וכל קרבין דמלאכא ברשותיה ועל דא אמר מלאך יי ודא הוא דכתיב (&amp;) המלאך הגואל אותי וגו' והא אוקמוה חבריא ודא זמינא למהוי עלאה ויקרא לזמנא דאתי ובדא יתרבי שמא קדישא<sup>457</sup> ובדא זמין קב"ה לאתפרעא מעמין עכו"ם ועל דא כתיב (&amp;) והתגדלתי והתקדשתי וגו'</p>	<p>כי לא באו לעזרת ה' כשיצאו ישראל ממצרים לעזרת ה' בגבורים עם אותם ששים גבורים כשהזדמנו בקרב עם סיסרא והמלאך הזה הסוד של כל הדינים והקרבות של המלך הם ברשותו ועל זה אמר מלאך ה' וזהו שכתוב המלאך הגואל אתי וגו' והרי פרשוה החברים וזה עתיד להיות עליון ונכבד לעתיד לבא ובזה יתגדל השם הקדוש ובזה עתיד הקדוש ברוך הוא להפרע מהעמים עובדי כוכבים ומזלות ועל זה כתוב והתגדלתי והתקדשתי וגו'</p>
<p>אזלו עד דמטו לגביה דר"ש כיון דחמא לון אמר ר"ש הא שכינתא הכא ודאי צריכין אנן למחזק טיבו לאנפי שכינתא פתח ואמר (&amp;) הן עוד היום גדול וגו' האי קרא אוקמוה דכד ישראל יתערון תשובה לקמי קב"ה בזכו אורייתא יתובון לארעא קדישא ויתכנשו מן גלותא דהא ודאי יומא חד יהא גלותא לישראל ולא יתיר הה"ד (&amp;) נתנני שוממה כל היום דוה ואי לא יתובון קב"ה אמר הן עוד היום גדול לא עת האספ המקנה בלא זכו ובלא עובדין דכשרן אבל אסותא חד לכו השקו הצאן אשתדלו באורייתא דאתשקיו מימי אורייתא ולכו רעו לאתר דניחא לאתר שבא וכסופא דאחסנתיוכו</p>	<p>הלכו עד שהגיעו אל רבי שמעון כיון שראה אותם אמר רבי שמעון הנה השכינה כאן ודאי צריכים אנו להחזיק טובה לפנים של השכינה. פתח ואמר הן עוד היום גדול וגו' הפסוק הזה פרשוה שכאשר ישראל יתעוררו בתשובה לפני הקדוש ברוך הוא בזכות התורה ישובו לארץ הקדושה ויתקבצו מן הגלות שהרי ודאי יום אחד תהיה גלות לישראל ולא יותר זהו שכתוב נתנני שוממה כל היום דוה ואם לא ישובו אומר הקדוש ברוך הוא הן עוד היום גדול לא עת האספ המקנה בלי זכות ובלוי מעשים כשרים אבל רפואה אחת יש<sup>458</sup> לי לכם השקו הצאן השתדלו בתורה שתשקו מהמים של התורה ולכו רעו למקום של מנוחה למקום טוב וכסוף<sup>459</sup> של נחלתכם.</p>
<p>ד"א הן עוד היום גדול דא הוא יום דאקרי (&amp;) יום מהומה<sup>461</sup> ומבוסה ומבוכה די בההוא יום</p>	<p>דבר אחר הן עוד היום גדול זהו היום שנקרא יום מהומה ומבוסה ומבוכה שבאותו היום נחרב בית המקדש</p>

<sup>455</sup> פי' מלכות (מ"מ).

<sup>456</sup> פי' מרוז וחילוליה לא בא לראות תשועת ישראל ממצרים ולא בא בימי סיסרא (מ"מ).

<sup>457</sup> פי' שהזעיר הוא יה"ו והמלכות היא ה' אחרונה של שם והיא משלמת הו"ה והיום בגלות אין השם שלם ולעתיד בצאת השכינה מהגלות אז יהיה שם הו"ה שלם ויתרבי שמא קדישא. וע' בפ' ויקרא דף ד' ע"ב שאמר כן בהדיא (מ"מ).

<sup>458</sup>

<sup>459</sup>

<sup>461</sup> פי' הקליפה שהחריבה בה"מ וז"ש דבההוא יום אתחרב בי מקדשא (מ"מ).



<p>אתהריב בי מקדשא ונפלו ישראל בגלותא ובנין עובדין בישין ההוא יומא<sup>462</sup> אתמשך ואתרבי ה"ד הן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה בנין דאינון משכין ליה לההוא יומא השקו הצאן כמה דאתמר במלי דאורייתא דהא בזכותא דאורייתא יפקון ישראל מן גלותא ישראל מאי קא אמרי (&amp;) ויאמרו לא נוכל עד אשר יאספו כל העדרים עד דיתכנסו כל שאר יומין עלאינ וגללו את האבן ויגנדרון לההוא דינא קשיא דההוא יומא דשלטא על פי הבאר ואשתכחת ההיא בא"ר בגלותא עמנא וכד אתגלייא האי בא"ר וההוא אבן לא שלטא עלה מיד והשקיננו הצאן</p>	<p>ונפלו ישראל בגלות ומשום המעשים הרעים היום ההוא נמשך והתגדל זהו שכתוב הן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה משום שהם מושכים את אותו היום השקו הצאן כמו שנאמר בדברי תורה שהרי בזכות התורה יצאו ישראל מן הגלות. ומה ישראל אומרים ויאמרו לא נוכל עד אשר יאספו כל העדרים עד שיתכנסו כל שאר הימים העליונים וגללו את האבן ויבטלו<sup>460</sup> אותו הדין הקשה של אותו היום ששולט על פי הבאר ונמצאת אותה הבאר עמנו בגלות וכשמתגלה הבאר הזו ואותה האבן לא שולטת עליה מיד והשקיננו הצאן.</p>
<p>וזמין קב"ה בסוף יומייה לאהדרא לישראל לארעא קדישא ולאכנשא לון מגלותא ומאן אינון סוף יומייה ההוא דהיא אחרית הימים בהאי אחרית הימים ישראל סבלו גלותא הה"ד (&amp;) בער לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים וכתוב (&amp;) וקראת אתכם הרעה באחרית הימים באחרית הימים דייקא ודא היא כנסת ישראל בגלותא ועם אחרית הימים דא קבילו עונשא בגלותא ובדא יעביד קב"ה נוקמין לישראל תדירא הה"ד (&amp;) אשר יעשה העם הזה לעמך באחרית הימים ובכל אתר דא היא וקב"ה זמין לאתבא לה לאתרהא הה"ד (&amp;) והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית יי' וגו ודא הוא יום<sup>463</sup></p>	<p>ועתיד הקדוש ברוך הוא בסוף הימים להחזיר את ישראל לארץ הקדושה ולכניס אותם מן הגלות ומי הם סוף הימים אותה שהיא אחרית הימים באחרית הימים הזו ישראל סבלו את הגלות זהו שכתוב בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים וכתוב וקראת אתכם הרעה באחרית הימים באחרית הימים דווקא וזו היא כנסת ישראל בגלות ועם אחרית הימים הזו קבלו עונש בגלות ובזו יעשה הקדוש ברוך הוא נקמות לישראל תמיד זהו שכתוב אשר יעשה העם הזה לעמך באחרית הימים ובכל מקום זאת היא והקדוש ברוך הוא עתיד להשיבה למקומה זהו שכתוב והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית ה' וגו' וזהו יום.</p>
<p>ומדשארני צל למעבד בשירותא דיומא אחרא<sup>464</sup> כמה בזמנא דאתחריב מקדשא הוה ונטה צל למיעל הה"ד (&amp;) אוי לנו כי פנה היום כי ינטו צללי ערב יום וצל הוא סוף גלותא ושיעורא דהאי צל שית קמצין ופלגא ובגודל דמשחא דבר נש גבר בין גוברנין ודוכרנא דהאי רזא דבין חברייה דכתיב (&amp;) כי תמול</p>	<p>ומשהתחיל הצל להעשות בראשית היום האחר היה כמו בזמן שנחרב בית המקדש ונטה הצל להיכנס זהו שכתוב אוי לנו כי פנה היום כי ינטו צללי ערב יום וצל הוא סוף הגלות והשעור של הצל הזה ששה קמצים וחצי וגודל של מדה של אדם גבר בין גברים והזכרון של הסוד הזה שבין החברים שכתוב</p>

460

<sup>462</sup> פי' שע"י עונות ישראל הקליפה נשלמת ונגדלת כמ"ש הזהר פ' מקץ על פ' אל תאמר אשלמה רע (מ"מ).

<sup>463</sup> פי' יעבור יום שלם (מ"מ).

<sup>464</sup> פי' שאחר שנשלם אלף ה' שהוא יומא דקב"ה ועובר מאלף הששי ת"ק שנה שהוא חצי יום ומתחיל חצי יום השני הצל לנטות שית קמצין וכו' אז זמן הגאולה. ורומז על הקץ הנז' סוף פ' וירא בשנת ת"ר יתפתחון מבויעי דחכמתא וכו' דהיינו התחלת ת"ר מאלף הששי ועיין מ"ש שם דף ק"ו (מ"מ).

<p>אנחנו ולא נדע כי צל ימינו עלי ארץ כי תמול אנחנו בגלותא ולא הוינא ידעי כי צל ימינו עלי ארץ<sup>465</sup> לאשראה לון קב"ה עלי ארץ זכאה חולקיה מאן דחמי ליה וזכאה חולקיה מאן דלא חמי ליה ווי למאן דיזדמן כד יתבע אריא רברבא לאתחברא לנוקביה כל שכן בשעתא דיזדווגן כחדא על ההיא שעתא כתיב (&amp; אריה שאג מי לא יירא וגו'</p>	<p>כי תמול אנחנו ולא נדע כי צל ימינו עלי ארץ כי תמול אנחנו בגלות ולא היינו יודעים כי צל ימינו עלי ארץ להשרות אותם הקדוש ברוך הוא עלי ארץ. אשרי חלקו מי שרואה אותו ואשרי חלקו מי שלא רואה אותו אוי למי שיזדמן כשיבקש האריה הגדול להתחבר עם נקבתו כל שכן כשיזדווגו יחד על אותה שעה כתוב אריה שאג מי לא יירא וגו'.</p>
<p>ת"ח בקדמיתא כתיב (&amp;) שאג אריה על נוהו ובהווא זמנא כד יפוק לקבלא לבת זוגו כדין אריה שאג מי לא יירא י"י אלהים דבר מי לא ינבא בההיא שעתא כתיב (&amp;) ושב י"י אלהיך את שבותך וגו' ושב מאי הוא אלא קב"ה שב כביכול מגלותא ושב צדיק לאזדווגא</p>	<p>בא וראה בהתחלה כתוב שאג אריה על נוהו ובאותו הזמן כשיצא לקבל את בת זוגו אזי אריה שאג מי לא יירא ה' אלהים דבר מי לא ינבא באותה שעה כתוב ושב ה' אלהיך את שבותך וגו' מה זה ושב אלא הקדוש ברוך הוא משיב את כנסת ישראל מהגלות ושב הצדיק להזדווג</p>
<p>ער/ב</p>	

<sup>465</sup> ושיעור הכתוב שישראל יאמרו אחר הגאולה. כי תמול אנחנו בגלות ולא היינו יודעים שאחר  
שיהיה הצל ביום הששי אזי יתחדש ימינו עלי ארץ שהוא ארץ ישראל. ואם נדקדק בשיעורא דהאי  
צ"ל שית קמצינ ופלגא יהיה ו' שעות וחצי ביום הששי שאז ניכר כי נטה הצל והוא בשנת תקמא  
לפ"ק כפי חשבון יומו של הקב"ה אלף שנה יעלה פ"ג שנים וד' חדשים לכל שעה והן היום ראיתי  
מ"ש בעל מ"ח בס' יושר לבב בדף ל"ז וז"ל עד כי יטה הצל של אחר חצי יום כמו שהיה חורבן  
הבית בעת ההוא ביום שלנו כדאיתא בש"ס דתענית שהיה בעת אשר נטו צללי ערב וזה העת הוא  
בשש שעות ומחצה כמבואר בפסחים פרק תמיד נשחט והוא כי מפני שכותלי בית המקדש לא  
מכווני לא היה צילם נוטה ממערב למזרח תיכף אחר חצי יום אלא אחר חצי שעה כדאיתא ביומא  
פרק אמר להם הממונה וכמו שפירשו התוס' בפ' תמיד נשחט הנז"ל. ויומו של הקב"ה י"ב שעות  
כי נהורא עמיה שרי וכל שעה היא פ"ג שנים רד' חדשים רכנ מצאתי בפרקי ר"א פרק מ"ח בפירוש.  
א"כ שש שעות וחצי הם תקמ"א שנים ושמונה חדשים משנים וחדשים שלנו. ולכן לפי דברי  
הרשב"י בתקמ"א וח' חדשים יהיה כבר נכון הר בית ה' כי אז יהיו שקטים מהצרות ומלחמות  
שצריכים להתעורר בביאת המשיח. ובז"ח פ' וישב אלף תק"מ כימות עניתגר דסימני החרבן נראו  
במקדש מ' שנה קודם שנחרב כמ"ש ביומא דף ט"ל ובזוהר וירא דף קי"ז ע"א דבכל שתין מאלף  
הששי המלכות עולה מדרגה אחת מה"ס ובתק"מ עולה ט' מדרגות ומתחלת לעלות בעשירית  
שהוא הכתר. ומ"ש ובשית מאה שנין לשתייתאה וכו'. פשוט הוא שזה אחר ביאת המשיח. ושית  
קמצינ ופלגא שהם ר טפחים וחצי יהיו שית רגעי ופלג עידן. ולרמוז שאלו השעות שהם כנגד  
הטפחים הם שעות מיומו של הקב"ה אמר ובגודל וכו' שאין בהם אלא ד' בכל טפח ויהיה מספר  
האצבעות של ששה טפחים וחצי כ"ו גי' הו"ה גבר בין גוברין כמ"ש ה' איש מלחמה מובלע בין  
האנשים שהם הפרצופים כי ג' למעלה ממנו וא' למטה ממנו והוא באמצעם כאדם בינוני. ובויקרא  
דף ט"ז כהאי ארז וכו'. יומא ושירותא דיומא אחרינא עד דעביד צל בנהורא דיממא ע"ש שהארץ  
והעתקתי לבד תמצית המכוון והיו דבריו אלה קרובים אל מה שפירשתי על הזוהר בפ' וירא דף  
קי"ז ע"ש. אלא שלדעתי רמז פסוק אם יתמהמה חכה לו הוא כך. אלף היא כמשמעה אלף שנים  
של אלף ה' שכנגד הוד דזה כל היום. ואות מ' עם תיבת יתמהמה ועם ח' של חכה הם תקמ"ח  
בדיוק. ובאה אות ח' מובדלת כי היא מהששים שנה העשיריים הרמוזים לעלייתה בספירת הכתר  
שאין הכתר נחשב עם התחתון כי הוא מדריגה תחתונה של עליון כמ"ש האר"י ז"ל (ובמ"ח דף א'  
פיסקא ג' וד') ובכן עיינו אל ה' אלקינו עד שיחננו, היום אם בקולו תשמעו. גם ראיתי בספר יושר  
לבב הנז"ל בדף כ"ה מיישב ידיעה ובחירה שה' לא רצה לידע בטיפה זו אם צדיק או רשע. וחזן  
מצנים ופחים כי העלים עיניו אף מידיעה זו וכו' ע"ש שהארץ. והנה מקרא מלא כנגדו בטרם  
אצרך בבטן ידעתך וכמה מקראות אחרים המוכיחים שיודע ורוצה לידע. ודייק צדיק ורשע לא  
קאמר. ירצה באמירה לא קאמר שלא יהיה כגוזר מה תהי עליה גם לזכות וחובה. אבל הידיעה לא  
שללו אותה ח"ו כי הוא היודע ועד בכל מכל כל. ורוצה לידע שכן אמר לירבעם חזור בך וכו'.  
וקראי כתיבי לנסותך לדעת את אשר בלבבך התשמור מצותיו וכו' וכתב ה' צדיק יבחן ואין  
להאריך בקושיות כי זה פשוט וכו' (מ"מ).

במקומו אזי כתוב אך צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך.	באתריה כדין כתיב (&) אך צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך
משנה לכם בני אדם בעלי החכמה בעלי התבונה קול קורא מי מכם שהתחכם ויודע בשעה שהראש הלבן התקין הראש רשום ממעלה למטה וממטה למעלה התקין צד הצפון בעטור של אגם <sup>466</sup> מים בו רשום העומק של התהום העליון שעולה ויורד בתוכו ירדה דרגה טמירה אחת באלף וחמש מאות רשומים של אלף וחמש מאות עולמות.	מתניתין לכוון בני נשא מארי דחכמתא מארי דסכלתנו <sup>467</sup> קלא קרי מאן מנכון דאתחכם וידע <sup>468</sup> בשעתא דרישא חיורא <sup>469</sup> אתקין רישא <sup>470</sup> רשימא <sup>471</sup> מעילא ולתתא <sup>472</sup> ומתתא לעילא <sup>473</sup> אתקין סטר צפון <sup>474</sup> בעטורא דקונאריתא <sup>475</sup> ביה רשים עומקא דתהומא עלאה <sup>476</sup> דסליק ונחית בגוויה נחית <sup>477</sup> חד דרגא <sup>478</sup> טמירא באלף וחמש מאה רשימין דאלף וחמש מאה עלמין <sup>479</sup>
תחותיה תטלל חד חיות ברא [תחתיו	תחותיה תטלל <sup>481</sup> חד חיות ברא (&) וקרנין

466

<sup>467</sup> בעלי חכמה בעלי בינה, והוא כמ"ש אליכם אישים אקרא כו' [משלי ח], ולכוון בני נשא הוא וקולי אל בני אדם [שם], והיינו שהחכמה קורא להחכמים בפרטות, אבל באמת הוא כולל בקולה כל בני אדם אפילו הפתאים והכסילים, כמ"ש מי פתי כו' [שם ט], וז"ש כאן לכוון בני נשא בכללותם, אך למארי דחכמתא כו' קלי קרא בפרטות (הגרמ"מ).

<sup>468</sup> הוא בסוד הדעת, והיינו מאן דידע בדעת ובחכמה ובבינה הענין של מעשי בראשית, והוא כלליות התורה, וכלליות כל העולם, עד הקץ שנוקב ויורד עד התהום (הגרמ"מ).

<sup>469</sup> הוא ע"ק כתר (יהל אור). סוד החסד העליון, שתרגום החסידה חיורתא, ושורש החסד שהוא חסד עליון שהוא ראשית הבריאה למענו ית', שלא ראה עדיין טוב מן הבריאה ולא היה רק למענו ית' (הגרמ"מ).

<sup>470</sup> תיקון שרש הכל (הגרמ"מ).

<sup>471</sup> הוא חכמה שהוא ראשית לכל. והוא יו"ד בג' קוצין. וז"ש מעילא לתתא כו' (יהל אור).

<sup>472</sup> את השמים ואת הארץ (הגרמ"מ).

<sup>473</sup> ואח"כ והארץ מתתא לעילא (הגרמ"מ).

<sup>474</sup> הוא בינה. וז"ש ביה רשים עומקא כו'. שהיא נק' תהום רבה, ואף שהיא עיקרית מוח בינה, מ"מ מסתיימת בפה, שהוא תהום עילאה, ששם זיווג עליון. וברחם פה התתון, תהום תתאה, זיווג תחתון. וז"ש דסליק ונחית. ר"ל ההבל תמיד, בסוד קול גדול ולא יסף, נהר יוצא תמיד כנ"ל רס"א א' (יהל אור). סוד תהו כו', כמ"ש נוטה צפון על תהו [איוב כו] (הגרמ"מ).

<sup>475</sup> בעיטורא דקרדוניתא, כצ"ל. כלומר בהיקף החשך (הגרמ"מ).

<sup>476</sup> שבאלו הג' בחי' נרשם התהום, כי עומק התהום לא נתגלה, כמ"ש שלשה דברים נפלאים מבני אדם עומק הדין כו' [עי' פסחים נד ע"ב], אך נרשם בדרך רשימו, ומפרש היינו מפני דסליק ונחית בגוויה, שבכלל הברואים עולים ויורדים בדרך זה, אלו התהומות, יעלו שמים ירדו תהומות [תהלים קז] (הגרמ"מ).

<sup>477</sup> הוא ז"א. והוא שם הו"ה ית'. וכל אות נכלל בחבירו הרי אלף ות"ק. [א"ה ע' מ"ש הגר"א בפ' בראשית נ"ה ב' כסול אלף ות"ק מפתחאן] (יהל אור).

<sup>478</sup> סוד נפש הצדיק שעלה במחשבה, ירדה הרשימו שלה בתחתית הארץ, בסוד החכמה שבה יסד ארץ [משלי ג], בסוד א"ת השמי"ם וא"ת האר"ץ גי' נשמר"ת מש"ה מש"ח, ראשית ואחרית כלל הכל, ואמר חד שהוא כלל היחוד, שהצדיק הוא המייחד שמים בקיימו תורה מן השמים, מצות מן הארץ, גופו מן הארץ, ונשמתו מן השמים, אך בהחסר הא', שהא' הוא סוד האח"ד כלל היחוד ה"ג, כלל ה"ב והצדיק נקרא חד דרגא כמ"ש בזוהר בשלח [נ ע"ב, וע"ע פה ע"ב], שבו כל המעלות שעולה בעולמ"ת, ע"ל מו"ת, והסלם הוא ב"ג מעלות כמ"ש בזוהר פ' אחרי מות בסתרי תורה [עד]. אך שם בוד"א וכאן בא"א (הגרמ"מ).

<sup>479</sup> הרשימין הן סוד חסד עליון גנוז בעולמות, והצדיק צריך לעלות במעלות העולמות, לידע חסד עליון הגנוז בהם, עד שרשו, והן באלף ות"ק דרגין הנקראין רשימין, שהוא סוד שם הו"ה, כלל השגחתו, בסוד י' פעמים ה', הוא נ', ו' פעמים נ' הוא ג' מאות, ה' פעמים ג' מאות הוא אלף וחמש מאות רשימין, והן גנוזין באלף וחמש מאות עלמין, סוד את השמים ואת הארץ [בראשית א], גי' אלף וחמש מאה עם חד דרגא דמייחד לון תחותיה. הוא כלל הרשימין של התהום, בסוד והארץ תניינא לאו בחושבנא ומהאי דאתלטיא נפקא [סד"צ פ"א], שהוא סוד האדמה אשר אררה ה' [בראשית ה, עיי"ש], שמשם אחיזת הרע, ונכלל בסוד הקליפה הנקראת חז"ר, כלל כל הקליפות, והוא שרש היראה, כלל כל היראות, כמ"ש וארו חויה רביעאה דחילא ואימתנא כו' [דניאל ז] (הגרמ"מ).

<p>עשר לה<sup>482</sup> (&amp;) וארו עינין<sup>483</sup> כעיני אנשא להיותא ופום ממלל רברבן<sup>484</sup> כד סלקא אזלא ביממא טמירא בליליא כד נחתא טמירא ביממא ואזלא בליליא כד נמלא מזדעזען ארבע מגרופי<sup>485</sup> דאחידן בידהא ונטלין עמה שתין פולסין דנורא כל חד חרבא שננא על יריביה</p>	<p>בצלו חוסה חית בר אחת] וקרנין עשר לה [ולה עשר קרנים] ואלו עיניים כמו עיני אנוש לחיה ופה מדבר גדולות כשעולה הולכת ביום נסתרת בלילה כשיורדת נסתרת ביום והולכת בלילה כשנוסעת מזדעזעים ארבע מגרפות שאחוזים בידיה ונוסעים עמה ששים<sup>480</sup> שבטי אש כל אחד חרב שנונה על ירכו.</p>
<p>סליק ברעותא לאפקא בר נש שליטא לתתא אתקיין בהאי חיותא<sup>488</sup> חד עפרא דקיכא כליל מכלא נשב ביה אתפשט בד' סטרי עלמא וד' פולסין אתגלגלו חד לעילא חד לתתא חד לצפון חד לדרום<sup>489</sup> אילנא חד<sup>490</sup> רברבא ותקיף אתחבר ואזדווג בה בחד<sup>491</sup> ענפא שפירא דחוזו דרוותא דכלא כד"א (תהלים מח ג) יפה נוף משוש כל הארץ ביה אזדווג אפיקו חד רוהא טמירא ומליא לההוא נבילו דעפרא וקאים על רגלוי<sup>492</sup> ואמלכיה על כל עלמא</p>	<p>עלה ברצון להוציא אדם שליט למטה התקיין בחיה הזו עפר דקיכא אחד שכלול מהכל נשב בו והתפשט בארבעת צדדי העולם וארבע חתיכות<sup>486</sup> התגלגלו אחת למעלה אחת למטה אחת לצפון אחת לדרום. אילן אחד גדול וחזק התחבר והזדווג עמה בענף אחד יפה שמראהו שמחת הכל כמו שנאמר יפה נוף משוש כל הארץ עמו הזדווג הוציאו רוח טמירה אחת ומלא אותה<sup>487</sup> עסת העפר ועומד</p>

<sup>481</sup> הוא נוק'. וז"ש כד סלקא כו'. דביממא סליק לעילא, ונכללת בדכורא, ובלילא נחתא ותתן טרף לביתה, ממאי דנקטא ביממא. וע"ז אמרו (חגיגה יב:) וילון אינו כו' אלא נכנס כו' (יהל אור).

<sup>480</sup>

<sup>482</sup> הן סוד וכל קרני רשעים אגדע כו' [תהלים עה], בסוד עשר ירידות ירדה שכינה [אדר"נ פל"ד ה] בסוד חנוך ב"ן יר"ד [זח"א רכג ע"ב], שהוא סוד השכ"ל שירדה לעה"ז, וכאשר נוטלין אותה לרע, הוא סוד רשעים המהפכין השערים, והעיקר הוא שיהיה דמות כבוד ה' בסוד כ"ו כ"ה, והן חוטפין הדמיון לעיקר בסוד אד"ם, והדמיון נכלל בר"ע, והרשעים מהפכין הענ"ג לנג"ע בסוד הגלגל [עי" ס"י פ"ב מ"ד], ונעשין ה' מיני רשעים בסוד נג"ע ר"ע [עי' זח"א כה.], וכאשר יגמר נא רע רשעים [תהלים ז], ממילא יתהפך השכל לבעליה וזה השכל גי' קר"ן, שי"ם של רשעים, ומתפשט בה' מיני רע בימין ובשמאל, הן עשר קרן, והן סוד עשרה כתרין דמסאבותא, אך הן אסתרסין [עי' זח"ב קג.], לכן החוב אין לה פירות רק קרן, והיינו הצדיקים יש להן קרן וריות, שמזכין גם אחרים, ואין אוכלין הקרן בעה"ז, אבל הרשעים אין להם במצותן רק קרן, כי אינם מזכאין הרבים לעולם, כי כל המזכה את הרבים אין חטא כו' [אבות פ"ה], לכן אין להם רק קרן, והקרן יכלה וזה החיה טמאה סוד חזיר מיער [תהלים פ], סוד נע"ר, גי' כ"ל ר"ע, והוא סוד קנ"ה הרצץ שהעלה הים שרטון [שבת נו ע"ב], בסוד יגרשו מימיו רפש וטיט [ישעיה נז], ועליה נבנה כרך גדול [שבת נו ע"ב], רקיע של שוא, מה שלא הי' בעולם, בסוד בתיה בת פרע"ה, סוד גלגל בשנה כמלך במדינה [ס"י פ"ו מ"ג], אבל היא לא רחצה מגילולי בית אביה, ואמרה כך עושין לע"ז כו' [שבת נו ע"ב], והוא סוד התיב"ה, הבי"ת, אבל טעה בה כי לא עשה במצות ה' (הגרמ"מ).

<sup>483</sup> כמ"ש ואלו עינין לה כעינין ב"נ בקרנא חדא [דניאל ז], כלומר שאין לה ח"ו עינין כמו עיני ה', כי הבל המה מעשה תעתועים [ירמיה י], רק כפי ער"ך השגת בני האדם עוברין על מצות ה', ומסתכלין במקום אשר לא צוה ה', עושין עינין למלאך המות, ולכן הוא מלא עינים [עי' ע"ז כ ע"ב], והשכל להם כפי בני אדם, כלומר בדרך הדמיון, ולא בסוד החכמה האמיתית, והכל שוא ושקר, רק הוא השט"ן בסוד השיט"ם בעל פעור, ואין עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות [סוטה ג.], ופועל אדם ישלם לו [איוב לד], כפי הסתכלות בני אדם כן הוא מסתכל בהם, כי באמת הוא החשך ולא אור (הגרמ"מ).

<sup>484</sup> בסוד אל תרבו תדברו גבה גבה יצא עתק מפיכם [שמו"א ב], כי תאלמנה שפתי שקר הדברות על צדיק עתק וגו' [תהלים לא], והוא מילין לצד עילאה ימלל [דניאל ז] (הגרמ"מ).

<sup>485</sup> הן ד' החיות (יהל אור).

<sup>486</sup>

<sup>487</sup>

<sup>488</sup> שבה ד' יסודות, ד' שבמרכבה, שנא"ן. והאדם נברא מעפר שהוא אדם כידוע. אבל כליל מכל ד' יסודות, שכולן פני אדם, והוא כלל ד' החיות (יהל אור).

<p>ושלטיה על כלא הה"ד (&amp;) תמשילוהו במעשי ידיך וגו'</p>	<p>על רגליו והמליך אותו על כל העולם והשליט אותו על הכל זהו שכתוב תמשילוהו במעשי ידיך וגו'</p>
<p>אתפקיד על ההוא אילנא לנטרא פקודא אתיב מלכא רוחיה לגביה וההוא חיותא נטלא ליה כדין זמינין מנא אחרא וקאים בניייהו בקוטרא דגליפין בין מלאכין קדישין בטופסרא (ס"א בטפסא) דעטורין אתאחדן דרין בתראין תפיסין בחוביייהו אשתלף רוחיהון מההוא מאנא דלבושא לבתר אנניו בעפרא בין רגבי נחלא אתטמרו ואתגניזו בהד גרמא תקיף דההוא מאנא יתבנון בקדמיתא ויקומו חילין חילין תניינות בארעא קדישא מתערין</p>	<p>נצטווה על אותו האילן לשמור את המצוה השיב המלך את רוחו אליו ואותה החיה לקחה אותו אז הזמינו כלי אחר ועומד ביניהם בקשר החקוקים בין מלאכים קדושים שנאחזו בציוור<sup>493</sup> (בדפוס) של העטורים. הדורות האחרונים תפוסים בחטאיהם נשלפה רוחם מאותו הכלי של הלבוש אחר כך נגנז בעפר בין רגבי הנחל נטמנו ונגנזו בעצם קשה אחת של אותו הכלי ויתבונן בתחילה ויקומו חיילות חיילות מתעוררים בארץ הקדושה.</p>
<p>וזמין קב"ה למגבל ההוא עפרא קדמיתא דההוא מאנא ממש ולאעלא ביה גבילו דקיך כהאי חמירא דעיסה ומההוא גבילו דאיהו צחותא דלעילא יתתקן ויתישר מאנא דכשרא כגוונא דאמר קרא (&amp;) ומעין מבית יי יצא והשקה את נחל השמים בגין דההוא נחל אסני חביבותא (ס"א זנותא) בעלמא וכד ההוא מעיינא קדישא יפוק וייעול לגביה<sup>494</sup> כדין יתתקן ויתישר ולא יהא בסורחניה כקדמיתא</p>	<p>ועתיד הקדוש ברוך הוא ללוש אותו העפר הראשון של אותו הכלי ממש ולהכניס בו גבול דק כמו השאור הזה של העיסה ומאותה גיבול שהיא הצחות שלמעלה יתתקן ויתישר כלי כשר כדוגמא שאמר הכתוב ומעין מבית ה' יצא והשקה את נחל השמים משום שאותו הנחל מגדיל החביבות (הזנות) בעולם וכשאותו המעיין הקדוש יצא ויכנס אליו אזי יתתקן ויתישר ולא יהיה בסרחונו כבראשונה.</p>
<p>ואינון דלא זכאן יקומון לאדנא בדינא דמלכא עלאה הה"ד (&amp;) ורבים מישני אדמת עפר יקיצו אלה לחיי עולם ואלה לחרפות ולדראון עולם וכדין כתיב (&amp;) כי כאשר השמים החדשים והארקן החדשה<sup>495</sup> אשר אני עושה עומדים לפני נאם יי' כן יעמוד זרעכם ושמכם בילא"ו יילא"ו</p>	<p>ואותם שלא זוכים יקומו לדון בדין של המלך העליון זהו שכתוב ורבים מישני אדמת עפר יקיצו אלה לחיי עולם ואלה לחרפות ולדראון עולם ואז כתוב כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה עומדים לפני נאום ה' כן יעמוד זרעכם ושמכם</p>
	<p>ברוך ה' לעולם אמן ואמן ימלך ה' לעולם אמן ואמן.</p>

<sup>489</sup> פי' הם ד' יסודות כי האש עולה למעלה ועפר יורד לתתא והמים והרוח הם אמצעים (זהר הרקיע).

<sup>490</sup> ז"א (יהל אור).

<sup>491</sup> יסוד (יהל אור).

<sup>492</sup> מאמר זה נתבאר למעל' בפ' קדושים דפ"ג ע"א בתוספתא וע"ש (שער מאמרי רשב"י).

<sup>493</sup>

<sup>494</sup> והוא בינה שהיא מטהר כל טומאה ועי' תיקו"ז תיקון יד (ל ע"ב) (לש"ו).

<sup>495</sup> אז הנה יתוקן ג"כ כי יתבטל ויזדכך כל העביות, ויתוקן ויתעלה כל חומר לצורה וכל גוף לנשמה, והוא חידוש העולם דלעתיד, ע' זוה"ק ויקרא (טז סע"א) ובסוף פ' ואתחנן (דף ער ע"ב), ובפדר"א (פרק נא כללים ח"ב נ ע"א).